

**YETİŞKİN SANAT EĞİTİMİNDE RESİM KURSLARININ
İNCELENMESİ**

Zeynep Pehlivan Baskın

DOKTORA TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MAYIS, 2017

TELİF HAKKI VE TEZ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 36 ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Zeynep
Soyadı : Pehlivan Baskın
Bölümü : Resim-İş Eğitimi Bölümü
İmza :
Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Yetişkin Sanat Eğitiminde Resim Kurslarının İncelenmesi

İngilizce Adı: Evaluation of Painting Courses for Adult Art Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Zeynep PEHLİVAN BASKIN

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Zeynep Pehlivan Baskın tarafından hazırlanan “Yetişkin Sanat Eğitiminde Resim Kurslarının İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Güzin ALTAN AYRANCIOĞLU

Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Hülya İZ BÖLÜKOĞLU

Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Üye: Prof. Dr. Şeniz AKSOY

Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Sabri ÇELİK

Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Tevfik İnanç İLİSULU

Çizgi Film-Animasyon Anasanat Dalı, Başkent Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 12/05/2017

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Unvan Ad Soyad

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Araştırmaya başlamadan önce yetişkin eğitimiyle ilgili olan bilgim ve deneyimlerim annemden dolayı daha çok gözlem boyutundaydı. Annem altmış küsür yaşında ve öğrenmeye doymayan, her sabah erkenden büyük bir heyecanla kalkıp haftaiçi hergün koşturarak belediyelerin çeşitli branşlardaki kurslarına gitmekteydi ki halen öyle. Onun her akşam azimle gün içinde öğrendiklerini tekrar edip, ders çalışması, öğretmenin söylediği her cümleyi dikkate alması ve gittiği kurslar sayesinde birebir değişikliklere şahit olmam beni bu konuya yönlendirdi. Araştırmaya başladıktan sonra fark ettim ki annem yalnız değildi ve annem kadar heyecanlı bir çok yetişkin vardı. Bu süreç içerisinde yetişkin eğitiminin çocuk ve ergen eğitimi kadar önemli bir alan olduğunu farkettim. Ülkemizde bu alandaki büyük boşluk, belediyelerin verdiği hizmetler ile doldurulmaya çalışılmaktadır. Çalışmamın alana az da olsa bir katkı yapacağını ümit ediyorum.

Eğitim hayatımın önemli bir bölümünde ve araştırma sürecinde sevgisini ve hoşgörüsünü hiçbir zaman esirgemedi, engin deneyim ve tecrübelerinden yararlanmamı sağlayan sevgili hocam Yrd. Doç. Dr. Güzin ALTAN AYRANCIOĞLU'na ve üzerimde emeği bulunan tüm saygı değer hocalarıma, öğrenme isteği ve azmiyle kendisine hayran olduğum ve bu nedenle yetişkin eğitimine yönelmemi sağlayan biricik anneme, her zaman bana her konuda destek olan ve güç veren babama, yoluma ışık tutan, aydınlatan, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen değerli abilerim Hakan PEHLİVAN ve Serdar PEHLİVAN'a, ailemize güzellik katan Süreyya PEHLİVAN'a ve son olarak varlığını her zaman hissettiren sevgili eşim Burak BASKIN'a teşekkürü borç bilirim.

YETİŞKİN SANAT EĞİTİMİNDE RESİM KURSLARININ İNCELENMESİ

(Doktora Tezi)

Zeynep Pehlivan Baskın

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Mayıs 2017

ÖZ

Bu araştırma Ankara ili sınırları içerisinde yer alan üç ilçe belediyesinin Yetişkin Eğitimi kursları kapsamında verilen resim derslerini incelemeye yöneliktir. Nitel araştırma temel, nicel araştırma ise destekçi olmak üzere karma bir araştırma yöntemi seçilmiştir. Çalışma kapsamında Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezinde, Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde, Yenimahalle Belediyesine ait YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde kurs yöneticileriyle görüşülmüş, 3 öğretmen ve 33 öğrenci ile anket ve mülakat yapılmıştır. Ayrıca anketlerle öğretmenlerin ve öğrencilerin demografik özellikleri tespit edilmiştir. Resim dersinde uygulanan müfredat incelenmiş, ders işleyiş süreci gözlemlenmiş, öğretmen yeterlikleri incelenmiş, kursiyerlerin kursa geliş amaçları ve beklentileri araştırılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda yetişkin eğitiminin önemi bir kez daha anlaşılmış, müfredatın tekrar gözden geçirilmesi gerektiği ve öğretmenlerin alanlarında uzman olmalarının yanı sıra yetişkin eğitimi konusunda da eğitim almış olmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Yetişkin Eğitimi, Sanat Eğitimi, Yerel Yönetim.

Sayfa Adedi :151

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Güzin Altan Ayrancıoğlu

**EVALUATION OF PAINTING COURSES FOR ADULT ART
EDUCATION**

(Doctoral Thesis)

Zeynep Pehlivan Baskin

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE of EDUCATION SCIENCES

May 2017

ABSTRACT

This research aims to evaluate painting classes for adults provided by three municipalities in Ankara. Qualitative research method has been the basis and quantitative research method has been supportive in the methodology of the research. In the scope of this study, Çankaya Municipality's Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi, Yenimahalle Municipality's YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi and Gölbaşı Municipality's Gençlik ve Sanat Merkezi'nde have been analyzed. Three course managers, three course teachers and 33 students have been surveyed and interviewed. Besides, students' and teachers' demographic characteristics have been identified. Syllabus of the painting courses have been examined, running of the course has been observed, teachers' sufficiency has been examined, students' objects for attending courses and expectations have been identified. As the result of the research, the importance of adult education has been highlighted. The need for update of the syllabus has raised. As last but not the least, teachers need to be trained for adult education.

Key Words : Adult Education, Art Education, Local Government.

Number of Pages :151

Thesis Supervisor : Assist. Prof. Dr. Güzin Altan Ayrancıoğlu

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ İZİN FORMU	I
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	II
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı	5
Araştırmanın Önemi.....	7
Araştırmanın Sınırlılıkları	7
BÖLÜM II	8
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
Yetişkin Eğitimi.....	8
Yetişkin Eğitiminin Amacı	10
Yetişkin Eğitiminin Anlamı	12
Öğrenmenin Doğası	15
Öğrenme ve Değişim	16
Deneyimsel Öğrenme	19
Eğitim Müfredatları.....	20
Yetişkin Eğitimci Roller ve Yetişkin Öğrenci İlişkisi	25
Türkiyede Yetişkin Eğitimi.....	28

Yetişkin Sanat Eğitimi.....	31
Yerel Yönetimler Ve Sanat Kursları.....	34
İlgili Araştırmalar	36
BÖLÜM III	39
YÖNTEM.....	39
Araştırma Modeli.....	39
Çalışma Grubu	40
Veri Toplama Teknikleri.....	40
Verilerin Analiz Edilmesi	41
BÖLÜM IV	42
BULGULAR VE YORUM	42
Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Eğitimci ve Öğrencilerin Anket Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;	43
Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Eğitimcilerin Anket Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;.....	43
Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Öğrencilerin Anket Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;.....	44
Cinsiyet	44
Yaş Aralığı.....	44
Eğitim Durumu	47
İş Gücü Durumu	49
Gelir Aralığı.....	52
Meslek.....	55
Katılma Nedeni.....	58
Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Kurum Yöneticileri, Eğitimci ve Öğrencilerin Görüşme Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;	60
Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Dersleri için Kurs Yöneticilerinin Görüşme Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;	60
“İzlediğiniz bir müfredat var mı?” sorusuna ilişkin bulgular	60
Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Eğitimcilerin Görüşme Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;	62
“İzlediğiniz bir müfredat var mı?” sorusuna ilişkin bulgular	62
“Hangi konuları gösteriyorsunuz ve dersleri ne şekilde işliyorsunuz?” sorusuna ilişkin bulgular.....	63

<i>“Kursa yeni başlayan öğrenciler ile bir yıldan fazla gelen öğrenciler arasında oluşan seviye farkı için farklı gruplandırmalar oluyor mu?” sorusuna ilişkin bulgular.....</i>	64
Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Öğrencilerin Görüşme Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;	64
<i>“Yetişkin sanat eğitimi resim kursuna katılma nedeniniz nedir?” sorusuna ilişkin bulgular.....</i>	64
<i>“Resim kursuna ne kadar süredir devam ediyorsunuz?” sorusuna ilişkin bulgular</i>	66
<i>“Dersleriniz bir müfredat dahilinde mi işleniyor yoksa kendi istediğiniz şekilde mi devam ediyor sunuz?” sorusuna ilişkin bulgular</i>	66
<i>“Şu ana kadar resim dersinde neler, ne tür resimler yaptınız ve nasıl yapıyorsunuz?” sorusuna ilişkin bulgular.....</i>	68
<i>“Resim dersi kapsamında yaptıklarınızın yanı sıra sanat tarihi, sanat felsefesi de görmek ister miydiniz ?” sorusuna ilişkin bulgular</i>	69
<i>“Resim dersinde öğrendiklerinizi kurs dışında deneyimleyebiliyor musunuz? Mesela evde resim yapıyor musunuz ya da sergilere katılıyor musunuz? sorusuna ilişkin bulgular.....</i>	70
<i>“Resim kursuna katıldıktan sonra sosyal hayatınızda değişiklikler oldu mu? sorusuna ilişkin bulgular</i>	71
BÖLÜM V	74
SONUÇ VE TARTIŞMA	74
Sonuç	74
“Belediyelerin Düzenlediği Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Kursları Öğrenci Profili Nasıldır ?” sorusuna ilişkin sonuç;	74
“Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Kurslarında müfredat var mıdır? Eğer varsa ne şekilde uygulanmaktadır?” sorusuna ilişkin sonuç;	75
Eğitmenler yetişkin eğitimi hakkında uzmanlar mıdır? sorusuna ilişkin sonuç;	79
“Kursiyerler Arasında Yetenek, Beceri Ve Teknik Deneyime Göre Sınıflandırma Yapılmakta Mıdır?” Sorusuna İlişkin Sonuç;.....	80
“Öğrencilerin kurslara geliş amaçları nelerdir?” sorusuna ilişkin sonuç;	81
“Öğrencilerin beklentileri karşılanıyor mu? Resim kursuna katıldıktan sonra sosyal hayatlarında değişiklikler oldu mu?” sorusuna ilişkin sonuç;	83
Öneriler	83
KAYNAKLAR	85
EKLER	91

EK-1 - Görüşmeler.....	92
EK-2: Eğitimden Anketi.....	131
EK-3 Öğrenci Anketi.....	132
EK-4 Fotoğraflar.....	134

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Eğitmenlerin Ankete Verdiği Cevaplar	44
Tablo 2 <i>Çankaya - Öğrenci Yaş Aralığı</i>	45
Tablo 3 <i>Gölbaşı - Öğrenci Yaş Aralığı</i>	45
Tablo 4 <i>Yenimahalle - Öğrenci Yaş Aralığı</i>	46
Tablo 5 <i>Genel - Öğrenci Yaş Aralığı</i>	46
Tablo 6 <i>Çankaya - Eğitim Durumu</i>	47
Tablo 7 <i>Gölbaşı - Öğrenci Yaş Aralığı</i>	48
Tablo 8 <i>Yenimahalle - Eğitim Durumu</i>	48
Tablo 9 <i>Genel - Öğrenci Eğitim Durumu</i>	49
Tablo 10 <i>Çankaya - Öğrenci İş Gücü Dağılımı</i>	50
Tablo 11 <i>Gölbaşı - Öğrenci İş Gücü Dağılımı</i>	50
Tablo 12 <i>Yenimahalle - Öğrenci İş Gücü Dağılımı</i>	51
Tablo 13 <i>Genel - Öğrenci İş Gücü Durumu</i>	51
Tablo 14 <i>Çankaya - Öğrenci Gelir Aralığı</i>	52
Tablo 15 <i>Gölbaşı - Öğrenci Gelir Aralığı</i>	53
Tablo 16 <i>Yenimahalle - Öğrenci Gelir Aralığı</i>	53
Tablo 17 <i>Genel - Öğrenci Gelir Aralığı</i>	54
Tablo 18 <i>Çankaya – Öğrencilerin Mesleki Dağılımı</i>	55
Tablo 19 <i>Gölbaşı - Öğrencilerin Mesleki Dağılımı</i>	56
Tablo 20 <i>Yenimahalle - Öğrencilerin Mesleki Dağılımı</i>	56

Tablo 21 Genel - Öğrenci Gelir Aralığı	57
Tablo 22 Çankaya –Öğrencilerin Katılma Nedenleri.....	58
Tablo 23 Gölbaşı – Öğrencilerin Katılma Nedenleri	58
Tablo 24 Yenimahalle – Öğrencilerin Katılma Nedenleri	59
Tablo 25 Genel – Öğrencilerin Katılma Nedenleri	59
Tablo 26 Yaygın Eğitim Programları Resim Kursu Yeterlik ve Modül Tablosu	76

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Yetişkin sanat eğitimi resim kursları örneği (Ankara).....	134
<i>Şekil 2.</i> Yetişkin sanat eğitimi resim kursları örneği (Ankara).....	134
<i>Şekil 3.</i> Yenimahalle Belediyesi Beştepe Kurs Merkezi Yıl Sonu Sergisi, 2017.....	135
<i>Şekil 4.</i> Yetişkin sanat eğitimi resim kursları örneği (Ankara).....	135

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi ve araştırmanın sınırlılıkları yer almaktadır.

Problem Durumu

Türkiye’de son yıllarda yerel yönetimlerin eğitime olan katkıları yadsınamaz duruma gelmiştir. Bu durum belediyecilik anlayışının değişmesi ve yerel yönetimlere verilen önemin artmasına paralel olarak gelişmiştir. Yetişkinlere yönelik sanat ve beceri kurslarının sayısı oldukça artmış hatta belirlenen ihtiyaçlar ve talepler doğrultusunda çeşitli dallara ayrılmışlardır. Kimi büyükşehir belediyelerinin duruma daha ciddiyetle yaklaştıkları görülürken kimilerinin daha esnek bir yapılanma içinde oldukları gözlemlenmektedir. Günümüzde yetişkin eğitimi belediyelerin desteği ve halkın yoğun ilgisi sebebiyle çok daha önemli hale gelmiştir. Ültanır “Bireyin öğrenmesi ister rastlantısal ister planlı eğitim etkinlikleri şeklinde olsun, sadece planlı eğitim etkinliklerine “*yetişkin eğitimi*” denilmektedir” (2005, s. 2) demektedir. Yetişkin eğitimiyle ilgili olarak özellikle orta Avrupa ülkelerinde kullanılan “Androgoji” terimi “ander” kökeninden gelmektedir ve yetişkinlere yönelik grup eğitim faaliyetlerini ifade etmektedir. Bu tür faaliyetler yönlendirici bir birey tarafından idare edilir ve biçimlendirilirler. Ülkemizde yetişkinlere sanat eğitimcisi yetiştiren bir lisans programı bulunmamaktadır. Sayıları gittikçe artan yetişkin sanat eğitimi programlarında çalışan sanat eğitimcilerinde androgojik formasyona ihtiyaç duyulabilecektir.

Yetişkinlerin eğitimden beklentileri, çocuklar ve gençlerden daha farklıdır. Algılama ve öğrenme süreçleri daha farklıdır. Yaşamın onları getirdikleri noktada yeniden programlı bir

öğrenme sürecine katılımları genelde kendi iç motivasyonları ile gerçekleşir. Bu iç motivasyon çok temel ihtiyaçları karşılamak gibi zorunlu durumlar olabileceği gibi, sosyalleşme, boş zaman değerlendirme kendi niteliklerini artırma arzusu gibi durumlardan kaynaklanabilir (Şirin, 2007, s. 2).

Johnston ve Rivera, ise yetişkini öğrenmeye güdüleyen etmenleri şu şekilde sıralamaktadır;

1. Daha bilgili olmak,
2. Yeni bir işe hazırlanmak,
3. İş başında yetişmek,
4. Boş zamanı iyi ve yararlı olarak geçirmek,
5. Yeni ve ilgi çekici bireylerle tanışmak,
6. Yüklendiği işleri yerine getirmede ustalık kazanmak,
7. Kişiliğini geliştirmek ve bireylerle daha iyi ilişkiler kurmak,
8. Gelirini arttırmak (Love'dan aktaran Yayla, 2012, s. 37).

Belediyelerin düzenlediği yetişkin eğitimleri meslek edindirme ve hobi amaçlı kurslar olarak ayrılmaktadır. Meslek kursları sonunda alınan Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (MEGEP) onaylı sertifikası bireylerin iş başvurusunda kullanılmaktadır. Ancak Resim, el sanatları, müzik gibi kurslara katılanlar yılsonu sergileriyle öz doyumuna ulaşmakta, yaşamının ilerleyen yıllarında ilgili hobiyeye devam etmektedir. Bu tür kurslar kimi bireyler için 7-8 sene sürmekte birey sanat tarihi, sanat felsefesi gibi teorik dersler yanısıra daha ileri düzey teknik dersler talep etmektedir. Kimi yetişkinler eğiticinin yönlendirmelerine tam tamına bağlı kalırken bu durum özellikle yaratıcı davranışa yönelmek gerektiren durumlarda problem doğurmaktadır (Merriam, 2001, s. 6).

Knowles bu konuda şunları belirtiyor “Bu kendi kendini yönetmeye artan bağımlılığı olgunlaşma sürecinin normal bir süreci olarak doğru anlamak gerekir. Ama farklı insanlar için farklı oranlarda ve farklı yaşam dönemlerinde bu durum ortaya çıkabilir. Öğretmenlerin bu çıkışı teşvik etmek ve beslemek gibi sorumlulukları vardır. Ancak yetişkinler, genellikle kendilerini yönlendirmek için psikolojik hazırlık evresine ihtiyaç duyarlar. Onlarda bu durum özellikle geçici bir bağımlılık olabilir” (Knowles, 1980, s. 43).

Havighurst aşağıdaki gibi erişkin yaşamının üç döneminde gelişimsel görevleri değişiklikleri göstermektedir:

Erken Yetişkinlik (yaşları 18 ile 30 arası) :

- Bir eş seçmek
- Bir eş ile yaşamayı öğrenmek
- Bir aile kurmak
- Bir evi yönetebilmek
- Çocukları yetiştirmek
- Bir mesleğe başlamak
- Toplumsal sorumluluk almak
- Bir sosyal grubun içinde yer almak

Orta Yaş (yaş 30-55) :

- Yetişkinlerle sivil ve sosyal sorumluluk almak
- Yaşam ve ekonomik standartları muhafaza etmek
- Yetişen genç çocuklara sorumluluk sahibi ve mutlu yetişkinler olabilmesi konusunda yardımcı olabilmek
- Yetişkinler için boş zaman etkinlikleri geliştirilmesi
- Birini kendine hayat arkadaşı olarak edinilmesi
- Orta yaşın getirdiği fizyolojik değişikliklere uyum sağlanması
- Yaşlanmış ebeveynlere uyum sağlanması

Daha sonra Vade (yaşları 55 ve üzeri) :

- Azalan fiziksel güç ve sağlık sorunlarına uyum gösterilmesi
- Emeklilik ve düşük gelire uyum gösterilmesi
- Eşlerden birinin ölümüne uyum gösterilmesi
- Kişinin kendi yaş grubu ile açık bir ilişki kurulması
- Sosyal ve toplumsal yurttaşlık yükümlülüklerini yerine getirilmesi
- Tatmin edici fiziksel yaşam düzenlemelerinin kurulması (Knowles, 1980, s. 52).

Kültürümüzde öğrenmenin yaşı olmayacağı “beşikten mezara kadar ilim” sözüyle bilinen bir gerçektir. Cumhuriyet tarihimizde halk eğitimi önemli bir yer tutmaktadır. Halk Eğitim merkezleri Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak büyük görevler üstlenmiştir. Günümüzde Halk Eğitiminin tanımı ve alanı genişlemiş, daha çok Hayat Boyu Öğrenme başlığı altında toplanmaktadır. Yetişkin Eğitimi, Yaygın Eğitim başlıkları da yine aynı kategoride değerlendirilirler. Örgün eğitime tabi olamayan veya çeşitli sebeplerle eğitimini yarıda

bırakmış bireyler de devletin sorumluluğu altındadır. Her yaştaki bireyler kamunun sunduğu eğitim hizmetlerinden yararlanırlar. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 9. ve 19. Maddelerinde eğitimde süreklilik ilkesinden bahsedilir. Ayrıca bireylerin eğitim hakkı anayasamızda da garanti altına alınmıştır. 42. Madde'de "kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz" denilmiştir.

Türk Milli Eğitim Sistemi içinde yetişkin eğitimini düzenleyen kanunlar:

- 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu; yaygın eğitimi Türk Eğitim Sistemi içinde düzenleyen kanundur.
- 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, yaygın eğitimin milli eğitim sistemi içindeki yerini, kapsamını, amaçlarını ve diğer örgütlerle iş birliği konularını düzenlemektedir.
- 3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunu. Bakanlığa bağlı yan kuruluşların görevlerini ve sorumluluklarının tanımlandığı kanundur.
- 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu. Her aşamadaki mesleki eğitimle ilgili düzenlemelerin içerildiği temel yasadır.

Türkiye'de yetişkin eğitimi devletin temel sorumlulukları arasındadır. Günümüzde belediyeler, özel eğitim kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler gerek sürekli eğitim merkezleriyle, gerekse ortak kuruluşlarla yaptıkları projelerle yetişkin eğitimi yapmaktadırlar. İşverenler bakımından da 50 kişiden fazla personeli bulunan kurumların personellerine mesleki eğitim veya kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak dersler düzenleme veya bu hizmetlerden personellerini yararlandırma yükümlülükleri vardır.

Uluslararası çapta yetişkin eğitimi konusunda hizmet veren kurum, UNESCO ve buna bağlı kuruluşlarıdır. Kuruluş, uluslararası projeler ve ortaklıklara aracılık ve teşvik etmektedir. Araştırma verilerini kullanıma sunarak yetişkin eğitimi alanının ve eğitimcilerin kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunur.

"UNESCO'nun 1960 yılında Montreal'de düzenlediği toplantıda yetişkin eğitiminin amaçlarını gerçekleştirmek üzere Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konseyi (ICAE) kurulmuştur. Bu konsey Uluslararası Okuma Birliği, Genç Hristiyan Erkekler Dünya Birliği, Üniversite Yetişkin Eğitimi Kongresi, Kütüphane Birlikleri Uluslararası Federasyonu gibi pek çok uluslararası kuruluşla olumlu ilişkiler kurarak çalışmaktadır" (Yayla, 2012, s. 5).

İnsanın doğası her yaşta ve ortamda öğrenmeye uygundur. Sosyal mekanlar, dini törenler, toplu yapılan birçok eylemde insan diğerlerinden öğrenebilir. Ev hanımları birbirlerinden örgü ve el sanatları gibi becerileri öğrenirler. Anonim El sanatları nesilden nesile bu şekilde aktarılmıştır. Bu sayede kültürün devamlılığı ve toplumun sanatın aracı edildiği bir diyalog oluşur.

Yetişkinler ile çalışan sanatçılar ve eğitimciler için en büyük problem, yetişkinin öğrenme özelliklerine ve ihtiyaçlarına, sanat eğitiminin ne şekilde uygulanacağıdır. Bu problem, en iyi yetişkin sanat eğitim programı geliştirme sürecinin daha uygun bir çerçevede geliştirilmesi ve uygulanması ile karşılanabilmektedir. Yetişkin sanat eğitim ihtiyaçları ve gelişen yönleri ile birçok yetişkin öğrencinin öğrenme ortamında kendi öğrenme hedeflerini seçme ve dahil olması gibi daha organize bir şekilde tanınır (Read, 2008, s.25). Read; Sanat ve Toplum kitabında, yetişkin sanat eğitimi için “gerektiği şekilde ölü sınırları yeniden canlandırmak, algı kapıları yeniden açmak” olduğunu söylemiştir. Yeni yöntemlerin mevcut uygulama çeşitliliği etkisinde olduğu kabul edilmelidir. Toplumlarda sanat öğretimi, çağdaş sosyal dinamikler tarafından etki altına alınmaktadır. Örneğin, popüler kültürün etkisi eğitimlerde yadsınamaz. Popüler kişilerin bal mumu heykellerinin yer aldığı müzeler günümüzde sanat müzelerinden çok daha fazla ilgi görmektedir. Bu durum bir handikap olmaktan ziyade programcılar ve eğitimciler için yeni bir çalışma alanıdır. Yetişkinlerin zamanımızdaki sanata olan ilgisi sanat eğitimine farkındalığı artırmıştır. Ne yazık ki, mevcut sanat eğitimi bilgisi ve mevcut yetişkin sanat eğitim programları ile uygulama arasındaki uçurum oldukça büyüktür. Ancak, açığı kapatmada yetişkin eğitim kurumlarının sanat programlarını başlatması, niteliksel çalışmalarını da beraberinde getirmektedir. Sonuç olarak, gelişme için yön belirlenmesinde öncelikli olarak yetişkinler için etkili sanat öğrenme deneyimleri program tasarımına katkı vermektedir.

Araştırmanın Amacı

Belediyeler son yıllarda topluma götürdükleri hizmetlerin arasına meslek, beceri ve hobi kurslarını eklemişlerdir. İlk kurs 1994 yılında Ankara, 1995 yılında ise İstanbul Büyükşehir Belediyeleri tarafından açılmışlardır. Zaman içinde bu kurslar, bütün Türkiye’de il ilçe belediyeleri tarafından peş peşe açılarak sayı ve çeşitlilik açısından büyük sayılara ulaşmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) 2012 “Kurum/kuruluşlara göre yaygın eğitim faaliyetleri, 2009 – 2012” istatistiğine göre

ülkemizdeki Belediyelerin kurs sayısı 26.941'a ulaşmıştır (TÜİK, Yaygın Eğitim İstatistikleri, 2012/13).

Belediyelerin öz gelirlerinin artması ve belediyeçilik anlayışındaki değişimler bu eğitimlerin ücretlerinin de özel kurslara göre çok daha uygun fiyatlarda sunulmasına yol açmıştır. Ancak bu kursların programlarının ve eğitim nitelikleri hakkında elimizde doyurucu bir veri bulunmamaktadır.

Türkiye'deki yetişkin eğitimi alanındaki faaliyetlerin sayısı ve niteliği pek açık değildir. Bu konuda *Avrupa Komisyonu'nun (Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü) Avrupa'daki Politikalar ve Uygulamalar* isimli yayını genel durumu ortaya koymaktadır. Buna ilave olarak yetişkin sanat eğitiminin geçmişi ve geleceği arasında günümüzde neler olduğunu anlatmaya yönelik yeterli sayıda çalışma bulunmamaktadır. Uzun yıllardır yerel yönetimlerin bu türlü hobi amaçlı kursları gerçekleştirdiği bilinmektedir. Programlar dönemlik bazda yapılmakta, her yıl devam eden yetişkinler tekrara düşmektedir.

Çalışma aynı zamanda, yerel yönetimlerin yetişkin eğitimi, sosyo-kültürel bir olgu olarak nitelendirmeyi amaçlamaktadır. Yetişkinlerin kendi bağlamında öğrenmelerine nelerin etkin olduğunu keşfetmeye, geleceğe dönük yeniden yapılandırmalarına yardımcı olmaya (ve halen) yöneliktir. Çok basit bir şekilde, yetişkinlerin öğrenmelerini kendi bağlamları içinde araştırmaya teşvik etmektir. Yerel ve ulusal politikalar doğrultusunda Belediyelerin kendi öğrencilerinin beklentilerine uygun programlar tasarlamasına yardımcı olmaktadır.

Araştırmanın problem cümlesi "Belediyelerin yetişkin sanat eğitimi resim kurslarında nasıl bir eğitim programı uygulanıyor?"dur. Bu sorunsal etrafında aşağıdaki alt problemlerde araştırılacaktır;

- Belediyelerin düzenlediği yetişkin sanat eğitimi resim kursları öğrenci profili nasıldır ?
- Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Kurslarında müfredat var mıdır? Eğer varsa ne şekilde uygulanmaktadır ?
- Eğitimci yetişkin eğitimi hakkında uzmanlar mıdır?
- Yetişkin sanat eğitimi alan öğrenciler arasında yetenek, beceri ve teknik deneyime göre sınıflandırma yapılmakta mıdır?
- Öğrencilerin kurslara geliş amaçları nelerdir?
- Öğrencilerin beklentileri karşılanmakta mıdır? Resim kursuna katıldıktan sonra sosyal hayatlarında değişiklikler olmuş mudur?

- Öğrenciler resim dersi kapsamında yapılanların yanı sıra sanat tarihi, sanat felsefesi gibi dersleri de görmek isterler mi ?

Araştırmanın Önemi

Yetişkin sanat eğitime ve belediyelerin yetişkinlere yönelik düzenlediği meslek edindirme ve hobi kurslarına son yıllarda ilginin artması sebebiyle binlerce sayıda kurs açılması nitelik sorununu da beraberinde getirmektedir. Çok fazla kurs olmasına rağmen yetişkin sanat eğitimi programları hakkında yeteri kadar araştırma bulunmamaktadır. Yetişkin eğitimi bireysel gelişim ve toplumsal kalkınma için üzerinde önemle ve hassasiyetle durulması gereken önemli bir konudur. Bu nedenlerle “Belediyelerin yetişkin sanat eğitimi resim kurslarında nasıl bir eğitim programı uyguluyor?” sorusuna cevap arayan bu araştırmanın; Türkiye’de yetişkin sanat eğitimi sistemi içinde örnekler eşliğinde, ilgili sorunların belirlenmesi, çalışma grubunu oluşturan yetişkin grupların, eğitim merkezlerinde programlı eğitimlerin nasıl yapıldığının ve nasıl değerlendirdiklerinin ortaya konulması, kurslarda ders veren öğretmenlerin yeterliliklerinin saptanması ve kurslara katılan yetişkinlerin bu eğitimlerden beklentilerinin ve programın bu beklentileri karşılayıp karşılayamadıklarının ortaya çıkarılması bakımından önemli olduğu aynı zamanda çalışma grubu üzerinden yetişkin sanat eğitiminin programlarının ayrıntılı incelenmesiyle ortaya çıkan sonuçlara göre verilecek yeni öneriler ve ders programı ortaya koyması için önemli ve anlamlıdır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Ankara ili sınırları içerisinde yer alan, merkez olması ve büyüklüğü sebebiyle seçilmiş belediyelerin sanat eğitimi kurslarının, mevcut yetişkin eğitimi içinde değerlendirmelerine ilişkin kursiyer, öğretmen ve yönetici görüşleri ile sınırlıdır.

Bu araştırmada, Çankaya Belediyesi’ne, Gölbaşı Belediyesi’ne ve Yenimahalle Belediyesi’ne ait üç kurs merkezi ile sınırlıdır.

Bu araştırma sanat eğitimi kapsamında yer alan resim dersi ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Yetişkin Eğitimi

Yetişkin eğitiminin çocuk eğitiminden farklı olduğu bilinmektedir. Günümüzde alanda yapılan çalışmaların sayısı gittikçe artmış ve yetişkin eğitimi kendi içinde daha da uzmanlık dallarına ayrılmıştır. Yetişkinlerin sanat eğitimi bu uzmanlık alanlarının bir tanesidir. Bununla beraber ülkemizde alanla ilgili yeterli ve doyurucu araştırma bulunmamaktadır.

Yetişkin eğitime değinmeden önce yetişkinin tanımını net bir şekilde yapmakta fayda vardır. “Birçok ülkedeki resmi belgeler, yetişkini 17 ila 21 yaşı üzerinde olup, zorunlu öğrenimin ötesinde bir eğitim kurumuna tam-zamanlı öğrenci olarak devam etmeyen kimse, olarak tanımlar” (Güneş, 1996, s. 39). Ancak günümüzde gittikçe yaygınlaşan bir görüşe göre, yetişkin sayılmak için sadece yaş kriterinin yanı sıra başka yönlerin de olduğu iddia edilmektedir. Bireyin psikolojik olarak olgunlaştığı yaş, içinde bulunduğu duruma göre değişkenlik gösterebilmektedir. 18 hatta 17'nin altındaki bazı gençler, çalışma hayatına geçmiş olmakla kalmayıp evlenmiş, ebeveyn olmuş bile olmaktadırlar.

Bu nedenle yetişkini belirlemede sadece yaş kriterini ele almak yeterli olmamaktadır. Rogers, “yetişkin” kavramını üç temel ölçü ile açıklamaktadır:

1. Olgunluk Ölçüsü: Bireyin bütün yeteneklerini kullanabilmesi, kişiliğinin oluşması, büyümesi ve gelişmesi,
2. Uygun davranma ölçüsü: Diğer kişiler ve bizzat kendisi ile ilgili daha sağlıklı karar alabilmesi,
3. Bağımsız olma ölçüsü: Gönüllü olarak iş yapma, çalışma ve sorumluluk alabilme durumudur.

Rogers'a göre, bu ölçütlere sahip kişiler yetişkin olarak belirlenmektedir (Lowe'dan aktaran Güneş, 1996, s. 39).

Her toplumsal kalkınmanın merkezinde öncelikle bireysel gelişme alanları bulunur. Şimdilerde dünyada yetişkin öğrenmesi konusunda ciddi ölçüde artmış bir literatür olduğunu, hatta paradoksal durumların ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Yakın zamanlara kadar pek çok batılı toplumda eğitim, tutucu bir ideoloji grubunun hakimiyeti altında olagelmıştır. Günümüzde toplumun neredeyse bütünü eğitim politikalarının parçasıdır. Eğitimin doğru şekli ve asıl amacı; bu eğitimi toplumun kalkınma projesinin bir parçası olarak tüm fertlere sağlamaktır. Genel olarak yetişkinler için amaç edilen eğitim geçmişinin büyük ölçüde telafisi yönündedir. Temel eğitim veya daha ileri eğitim olsun, erken yıllarda alınmamış eğitimin eksikliğini telafi etmektir. Lovett ve Griffin bunu yetişkinlere 'ikinci şans' sağlamak olarak görmektedir ki, bu yetişkinler bir ya da başka bir nedenle eğitim alamamış olanlardır (Horrocks, 2010, s. 3). Bu nedenle kendi açılarından dezavantajlılardır ve üniversite düzeyindeki eğitim kapsamına kadar "kabul edilen" temel eğitimi almışlardır.

Yetişkin eğitiminin sistemli gelişimi 19. yy.'dan sonra görülmektedir. Geçmiş yıllarda yetişkin eğitimi dini kitapları okuyabilmek, mutlu, yararlı ve huzur içinde yaşayabilmek için yürütülmekteydi. Daha sonraki yıllarda ise bir dönem Amerika'da, Amerikalılaştırma eğitimi anlamına gelmiştir. Bu amaçla, yetişkin eğitimi programlarının çoğunluğu, ilk ve orta öğrenimini yapamayan yetişkinler ile ana dili İngilizce olmayan göçmenlerin uyumunu kolaylaştırmak için yürütülmüştür. İngiltere'de ise uyum sağlama eğitimi olarak anlaşılmış ve uzun süre yetişkin eğitimi adı altında okuma-yazma öğretimi ile işe yerleştirme eğitimi çalışmaları yapılmıştır. Yetişkin eğitimi kavramının gelişmesi açısından 1949'dan sonraki yıllar oldukça önemlidir. Zira bu yıllarda Unesco Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansları çalışmalarını başlatmıştır (Hely'den Aktaran Güneş, 1996, s. 7).

1960'larda yetişkinler için eğitimin amacı bireysel gelişim ve toplumsal kalkınmaya yol açacak eğitim olanakları, kişisel kazanç için değil, eşitsizlik (ırk, cinsiyet, din vb.) sorunlarını çözmek içindir. Yetişkin eğitimi, yetişkinler için eğitim, özellikle önceki okul yıllarının uyarlanmış tekrarı olmuştur.

Bununla birlikte 1980'lerde eğitim ideolojilerine çeşitli bir dizi görüş hakim olmuştur. Ancak çeşitlilik gelişime öncü değil, tam aksine dezavantaj olmuştur. Ve eğitimin amacı farklılığı ve farklılık kabul etmeyi teşvik etmek olmuştur. Yetişkinler için amaç eğitimin

sadece erken yaşlarda ve sadece bir türden olduğu bir şey değildir. Aksine, eğitim çok farklı ihtiyaçların karşılandığı ve her yaştan ve her çeşit insanlar tarafından kullanılabilir olmalıydı. Bilimin kadın yollarından keşifleri, farklılıklar bu vurgunun önemli bir bölümü idi. Böylece, öğrencilerin standartlarını belli bir seviyeye getirmek (tutucu yaklaşım) ya da toplumsal 'baskıyı' (dezavantajlı durum) aşmak için desteklenmesi gerekirdi. Hatta bu yıllarda bazı yetişkin eğitimcilerin, kendi seçimlerini, kendi öğrenme stillerini oluşturmak için kendi öğrenci gruplarını oluşturmalarına olanak sağlamıştır.

21. yüzyıl, eğitimine ekonomist bir yaklaşım ile, tutucu bir fikrin hakim olduğu görülmektedir. Oysaki işbirlikli öğrenme, bazı alanlarda daha bireyselleştirilmiş öğrenme; resmi kursların daha standartlaştırılmış olmayan yaklaşımları, yeni müfredat, metodolojiler, eğitim politikalarının değerlendirme ve belgelendirmesi daha güncel ve geçerli ihtiyaçlardır. Yetenekli ve rekabetçi iş gücüyle beraber yekpare bir ulus anlayışla; bireysel eğitim hakkı büyük ölçüde ulusal çıkarlar göz önünde tutulduğunda öncelik olarak öne çıkmıştır. Yetişkin eğitimcileri toplumu dönüştürmekte eğitimin rolünü savunmaktadır ve bu girişimleri için çok çaba sarf ederken ilgili politikaların yetersiz olması büyük engel teşkil etmiştir.

Yetişkin Eğitiminin Amacı

Yetişkin eğitimi 20. yy'da genel olarak insan hakkı sayılmış, bunun amaçları, yöntemleri, katılma biçimleri belirlenmiştir. "Birey olarak yetişkinin, içinde yaşadığı grubun ve topluluğun, maddi ve manevi büyümesi, gelişmesi, yetişkin eğitiminin amaçları haline gelmiştir. Yetişkinine öğrenmeyi öğrenme becerisini kazandırmak temel görevlerden birisi olmuştur" (Güneş, 1996, s. 8).

Yetişkinler için üç ana eğitim biçimi görülmektedir:

- Yetişkin eğitimi çoğunlukla mesleki eğitim olarak adlandırılır (mesleki eğitim sözcüğü, ücretli işe başvurmadan önce, kazanılan beceriler mesleki eğitim kelimesi ile tercih edilebilir).
- Yanı sıra, nerede olursa olsun, iş yerinde verimliliği artırmayı amaçlayan öğrenme programları; sosyal rol ve sosyal dönüşüm eğitimi - değişen ideal toplumu hedefleyen öğrenme programları;
- Bireysel gelişimi yerine getirmeye yönelik kişisel gelişim eğitimi - öğrenme programları olarak adlandırılabiliriz (Rogers, 1992, s. 25).

Bu üç amacın net tanımlar oluşturduğunu görüyoruz. Böylece son yüz yıl veya daha fazla süre boyunca bazı hedefler üste, diğer hedefler ise daha alta gelecek şekilde istiflenmişlerdir. Bazı zamanlarda ve bazı bağlamlarda kişisel gelişim, toplumsal dönüşüme ve mesleki eğitimin daha az önemli olduğu yetişkin eğitiminde ağırlık kazanmıştır. Bu durum batıda 'liberalizm geleneği'nin başladığı dönemdir. Wiltshire'dan aktarıma göre; 1950'lerde İngiltere'de gelenekselciler, yetişkin eğitimi çalışmalarını daha geniş kitleleri aydınlatmaya yönelik olan temel hümanist misyonundan sapma olarak, lüks ve kişiselleştirilmiş görüyorlardı (Field, Dockrell ve Gray, 2005, s. 3). Diğer zamanlarda, toplumsal dönüşüm örneğin; sosyal kapsama ağırlık kazanmış, kişisel gelişim daha sonra gerçekleşmiş ve mesleki gelişim ayrıcalıklı olmuştur (Freire, 1998, s. 198). Günümüzde, 21. yüzyılın ilk bölümünde eğitim yeniden ekonomik gelişim kaygıları tarafından kontrol edilmektedir. Yetişkin eğitiminde devlet yatırımları, mesleki programlar ve sosyal içerme (vatandaşlık) üzerine odaklanmıştır. "Beceri gündemi" hem idareciler tarafından desteklenen programlarda hem de özelleştirilmiş ve piyasa odaklı mesleki ilerleme vizyonlarında egemen söylem olmuştur. Öncelikli olarak ekonomik büyüme ve sosyal içermeyi amaçlayan hükümetler, bir handikap olarak eğitimin toplumsal bir katalizör olduğunu zaman zaman dikkate almamaktadır. Bu konuda ilgili hükümet ve diğer topluma yön veren kurumlar düzeyinde vizyon eksikliğinin bulunduğu bir gerçektir.

Yetişkin eğitiminin tarih boyunca toplumun yaşamını ve mensubu oldukları vatani zenginleştirmek üzere tasarlandığı savunulabilir. Bu durum; rekabetçi, artan ekonomik getirilere yol açacaktır. Bazıları, yetişkin eğitiminin fazlaca bireyselleştirilmiş ve bazı kişilerin varolan (marjinal ve / veya zorunlu) yaşam biçiminden daha merkezi bir konuma veya daha zengin olana dönüşmesine yardım etmeyi amaçladığını düşünebilirler. Ancak bu düşünceye rağmen, sosyalleşme, hayat boyu öğrenme, aidiyet ve sosyal uyum içine entegre olmanın genel amaçlardan olduğu düşünülmektedir.

Yetişkin eğitiminin üçüncü bir amacı daha büyük adalet, eşitlik ve anlayış arayışında olan toplumun evrimine yardımcı olmak olarak görülebilir. Yetişkinler eğitimi için karar vericilerin, sağlanan eğitimin kendilerini sosyo-ekonomik düzeyi düşük kimselerin, mültecilerin sınıf yükseltmesine destek (daha mutlu olmasına), bazılarının buldukları handikaptan çıkmak için yardımcı olmak anlamını geldiğine karar vermeleri gerekmektedir. Gecekondu bölgelerinde ya da dezavantajlı şekilde yaşayanların makus talihlerini değiştirmelerine yardımcı olmak için bir araç olduğundan bahsedilebilir (Beycioğlu ve Konan, 2014, s. 371).

Yetişkin Eğitiminin Anlamı

1950 ve 1960'ların yetişkin eğitimi; büyük söylem olarak 1980'lerde ortaya çıkan 'Sürekli Eğitim' olarak devam etmiştir. Sürekli Eğitim, daha geniş kitleler için resmi bir eğitim programı olarak ve daha sonra hayatın belli bir yerinde eğitimini kesip, devam edenlerin eğitiminin aktif olarak uzadığı şekliyle yerleşik hal almıştır. Aynı sürelerde "açık öğretim", "gece okulları", kampüs içi halka açık dersleri, daha fazla eğitim isteyen yetişkinler için daha kurumsal hal almıştır. Günümüzde de açık lise ve açık üniversite eğitimleri bu doğrultuda gelişerek devam etmektedir.

Yetişkin eğitimi örgün eğitim programları içine eğitimin toplumsal gerekliliği için bir yenilenme olmuştur.

Yetişkinlere öğretim, genellikle yetişkin eğitimi ile aynı anlama gelse de her koşulda aynı olmayabilir. Anlamaların birinde eğitim, öğretimin gerçekleştirilmesi eylemi ile geniş anlamda buluşur. Yetişkin eğitimi hayat boyunca bir yenilenme düsturudur. Bu nedenle, yetişkin eğitime daha yakından yoğunlaşmadan önce yetişkin eğitimiyle ne demek istediğimizi anlamaya çalışmak zorundayız.

Batıda yetişkin eğitiminin genel eğitim çalışmaları arasında bir yer edindirmeye çalışanlar, yetişkin eğitiminin politikalarının gündeme alınması için çok zaman ve enerji harcamışlardır. "Yetişkinler", "eğitim" ve "yetişkin eğitimi" kelimeleri ile insanların ne anladığı ve yetişkin eğitimi ile diğer eğitim alanlarını birbirinden ayıran şeyleri belirlemeye çalışırken çok fazla tartışılmıştır. Diğer yandan, bu tartışmanın ortaya çıkardığı tanımların hepsi sadece kafa karıştırmıştır. Özellikle "sürekli eğitim" ve daha yakın zamanda "hayat boyu öğrenme" şeklinde kamuoyunda gösterildiğinde, bu terimlerin ne anlama geldiğiyle ilgili olarak hala çok fazla belirsizlik devam etmektedir. Yaşam boyu öğrenmenin sözcülerinden birisi için Patricia Cross Birleşik Devletler okuyucularına şunları söylemiştir: *"Hayat boyu öğrenmenin artık anneliği bir derece yukarı taşıyarak, elmalı turtayı da bayrak gibi evrensel bir iyilik olarak görmesi oldukça olasıdır* (Cross, 1981, s. 9). Neredeyse herkes terimin anlamı üzerindeki karışıklığa ve sorunlara rağmen, yaşam boyu öğrenmenin toplumun lehine olduğunu düşünmektedir. Ancak yapmak istediğimiz şeyin merkezinde yatan, kavramları yetişkinlere öğretmek için kullanılan en doğru yolun anlaşılmasıdır. Her biri çeşitli bilgi veya görüş taşıyan "yetişkin eğitimi" ifadesinin doğasında görülen bazı sorunların üstesinden gelmek için birkaç farklı terim ortaya atılmıştır. Kullanılan farklı terimlerin farklı ideolojileri temsil ettiğini ve gösterdikleri anlam ve değer sistemlerinin zamanla değiştiğini hatırlamak önemlidir:

“Sürekli eğitim ” Bu terim 1960'lı yıllarda ortaya çıkışından beri literatürde çoğunlukla kullanıldığı şekliyle anlamını değiştirdi. İlk olarak, eğitimin, çocuklar ve yetişkinler için 'beşikten mezara' kadar olduğunu vurguladı; Eğitim ne şekilde olursa olsun, hayat boyunca devam eder. Okullarda ve kolejlerin resmi eğitim sistemine dönen yetişkinler için planlanan eğitim programları, Amerika'da "geleneksel olmayan öğrenciler" olarak adlandırılmıştı. Bu terim genellikle ve daha da dar bir şekilde, yetişkinler için gelişmiş seviyelerde mesleki amaçlı iyi eğitim yapılan eğitim programlarını tanımlamak için kullanılmıştır. Bu nedenle, 'sürekli eğitim', kurum tarafından kontrol edilen öğrenme programları gibi daha dar kalmış ancak giderek daha fazla görmüştür.

“Tekrarlayan eğitim ” Başka bir ilgili deyimdir. Eğitim, yetişkin eğitiminin yanısıra okullaşmayı da desteklemekte, bireylerin eğitim dünyasına istedikleri gibi girmesi-çıkması ve yeniden girmesi için fırsatlar sağlanmasını vurgulamaktadır. Batıda birçok eğitim kurumu, yeni öğrenim gruplarının ihtiyaçlarını karşılamak için resmi eğitim sistemi reformu çağrısında bulunmaktadır. Örneğin bazı özel öğrenme grupları için programları ortaya çıkan, "tekrarlayan eğitimi" programları yaşlılar tarafından giderek fazla tercih edilmektedir.

“Hayatboyu öğrenme” Fransız menşeli bu terim, eğitimin devamlılığını biraz farklı anlamlarla tanımlamaktadır. Fransa'da özellikle mesleki eğitim ve iş geliştirme konusunda devlet destekli STK'lar toplum desteği sağlamaktadır. Eğitim politikaları; eğitimin bir dizi özel sınıf ve çalışma etkinliğine ayrılmış olarak değil, yaşam sürecine dahil edildiğini görme eğilimindedir. Yaşam boyu öğrenmenin en son tartışması (IFLL Raporu 2009) bunu kayıt dışı / tesadüfi öğrenme ve gayri resmi öğrenme fırsatları sistemi olarak görmektedir.

“Yaygın eğitim” Her yaşta herhangi bir grup için okul dışı eğitimin tümünü ifade etmektedir. Bu eğitimin biçimi değil, aynı zamanda geleneksel okul müfredatından daha hayat ile ilişkili olarak görülen içeriğe ve daha etkileşimli, katılımcı olduğu iddia edilen süreçlere değinir (Rogers, 2006).

Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD) raporunda yetişkin eğitimini şu şekilde tanımlanmaktadır;

“Yetişkin eğitimi, herhangi bir yetişkininin eğitim ihtiyacını görmek için bir eğitim kurumu tarafından planlı olarak tasarlanmış herhangi bir öğrenme etkinliğine veya programa atıfta bulunmaktadır. Veya eğitimini, hayatının herhangi bir aşamasında yasal olarak okuldan ayrılma çağından önce ayrılmış ve ana faaliyeti artık eğitim olmayan bir kişi tarafından yaşanabilir. Bu çerçevede, mesleki olmayan, mesleki, genel, biçimsel ve resmi olmayan çalışmaları ve eğitimle birlikte toplu sosyal amaçları kapsar.” (OECD, 1977).

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), gelişmekte olan ülkelerin yanı sıra Batı'nın da yararına olacak şekilde, normal okul ve üniversite sisteminin, 15 yaş ve daha üstü kişilerin ihtiyaçlarına adapte olacak şekilde, yetişkin eğitimi kapsamına daha geniş bakmaktadır. Bütün gruplarla iletişim kurmak için tasarlanmış organize ve sürekli eğitim, “beceri kazanımları yaşamın tüm aşamaları için değerli bir anlayıştır” denilmektedir. Okullar, kolejler ve üniversiteler, yanı sıra çıraklık sayesinde kişiler yetişkin olarak hangi yeteneklerini geliştirecekleri ve ait oldukları toplum tarafından kabul edilen temel eğitimi geliştirmek için, bilgilerini zenginleştirmek, teknik veya mesleki yeterliliklerini geliştirmek, resmi ya da başka bir şey olsun, eğitim süreçlerinin tüm anlamıyla, ne olursa olsun içerik, düzey ya da yöntemler dahil olmak üzere; yeni bir yön

vermek, uyumlu ve bağımsız bir toplumsal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına tam olarak kişisel gelişim ve katılım perspektif oluşturmak, tutum geliştirmek ya da davranışlarında değişiklik meydana getirmek olarak açıklar (UNESCO, 1975). Kültürümüzde yer alan “yediden yetmişe eğitim” sözü bu yaklaşımı doğrular durumdadır.

Yetişkin ile eğitim tanımını bir araya getirmek aslında basit değildir. Bu kişiler için toplumda ki algı, daha fazla görmüş geçirmiş bireyler anlamına gelmektedir. Buna ilaveten yetişkin ve yetişkin eğitimi arasında çizilmesi gereken bir ayrım akla gelmelidir.

Bu iki kavram arasındaki farkın, programların içeriği açısından değerlendirileceği savunulabilir. Ne olursa olsun 16-17 yaşın üzerinde örgün eğitimle ilişkisi kopmuş bireyler için eğitim her şekilde yetişkin eğitimi olarak görülmektedir. Böylece daha geniş kapsamlı bazı konuları çok daha erkenden öğrenmiş olmaktadır. Örneğin, bir müzik aletini çalma genç yaşta öğrenilebilir. Diğer taraftan, ebeveynlik, yönetim becerileri, yetişkin rolleri ile ilgili işler, politika, sosyal ilişkiler, maneviyat konuları, güvenlik konuları yetişkinlik çağında daha iyi kavradığımız şeylerdir. Bu noktada örgün eğitime nazaran, yetişkin çağının öğrenme için daha geniş olanaklar sunduğundan bahsedilebilir. Bazı yetişkinler ‘gerçek’ durumların kendi sorunlarını çözmek için daha çok yardımcı olduğu ile ilgili, ‘hayat okulu’ olduğunu, yetişkin eğitiminin temel bileşeni olduğunu ileri sürerler. Bu türlü bir tanım, ancak yetişkin eğitimini büyük, kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Buna karşın, okuma-yazma, bazı temel beceriler, bilgisayar kullanma, spor, yabancı dil, tamir işleri genç iken daha iyi öğrenilir. Ancak yetişkin eğitimi veren kurumların programlarının çoğu bunca çeşitlilik içermez veya ders programlarına tam anlamıyla sadık kalınamaz. Bir spor dalını öğrenirken program tam anlamıyla takip edilmese de eğitmenin desteği ve daha deneyimli sporculardan görerek öğrenme gerçekleşir. Yetişkin öğrencinin tekniği öğrenirken ustanın nasıl yaptığını izlemesi önemlidir. Deneyimler gösteriyor ki, öğrenmenin yaşı ile ilgili kriterlere sahip olmayan bazı konular vardır. Örneğin sanat öğrencisi, yaşa ve deneyime bağlı olmadan normalin ötesinde beceriler ortaya koyabilir. Bu durum yetenek olarak tanımlanmaktadır. Sanat eğitimi, hem genel yaratıcılık davranışı kazandırmayı hem de el becerisi kazandırmayı hedefleyen bir süreçtir.

Yetişkin eğitimi süreci bu nedenlerden dolayı, bazı konularda yetişkinler için özellikle uygun olmasından, bir bütün olarak ele alınmaktan çok “yetişkinler için eğitim” olarak ele alınmalıdır. Genç öğrenciler için daha uygun şekillerde öğretilen konular, daha ileri yaşlar için zor gelebilir ve programlarda daha ince ayarlamalar yapılması gerekebilir. Yaş ilerledikçe bazı konuları öğrenmenin zorlaştığı bir gerçektir. Yetişkin eğitimi, eğitimin tüm

formlarını kapsayacak şekilde görülebilir. Örgün eğitime devam edemeyen ancak öğrenmeye istekli bireyler yetişkin olarak kabul edilir. Okuduğu alanla ilgili deneyimi olmayan, kendi öğrenmelerini kontrol etmeleri için güven tazelemek isteyenler, öğrenme yaşamına ek katkıda bulunmak isteyenler, çok az ya da hiç deneyime sahip olmayanlar bile yetişkin öğrenci olarak kabul edilirler. ‘Yetişkin eğitimi’, buna karşılık, bütün katılımcıları, deneyimli, sorumluluk sahibi, olgun, dengeli kişiler olarak görerek ve eğitimin tüm bu formlarıyla düzenlenir. Bu görüşe göre, eğitimin, yetişkin eğitiminden temel farkı, güç ilişkileri, eşit şartlarda ’öğretmen ve öğrenci birlikteliğinde eşitlik ilkesine dayanmaktadır. Örneğin sanat öğrencisi bir yetişkin bambaşka bir uzmanlık alanında çalışan bir yönetici veya profesyonel olabilir.

Birçok yetişkin, öğretim şekillerinin tüm biçimlerine saygı göstermeleri gerektiğinin farkındadır. Bu sebepten ötürü gönüllü öğrencilerimiz olması motivasyonlarının olması eğitimcilerin işlerini kolaylaştırır. Bunun aksine uyumsuz ‘yetişkin eğitimi’ özelliklerine sahip olmayan yetişkinler için bu durum bir sorun oluşturur. Yetişkin öğrencilerin yetişkinliklerini inkar etmek sadece etkili öğrenme için gereksiz engeller oluşturur.

Yetişkinliğin günümüzde ‘artarak teşvik edilen bir kavram haline gelmesi, yetişkinlerin, öğretmenleri ile aralarında gerginlik yaratır. Öğrencilerden bazıları kendilerinin yetişkinliğini görmezden gelecek kadar öğrenme arzusu ile dolu olabilirler. Okula geri dönmek, yeni bir şey öğrenmek, bıraktıkları yerlerden devam etmek isteyebilirler.

Öğrenmenin Doğası

Günümüzde ‘öğrenme’: öğrenenin içerik, biçim ile etkileşimi, ilgili görev ve süreçler olarak kabul edilir. Her insanın hayatı boyunca yaptığı her eylem deneyimlere, dolayısıyla öğrenmeye dönüşür. İnsanoğlu erken yaşlarından itibaren öğrenmeye güdülü ve doğası gereği öğrenmektedir. Bireylerde istek olduğu sürece öğrenme gerçekleşir, hatta deneyimler yanlış, kalıcı etkilere de yol açabilir. Planlı ve planlı olmayan öğrenme arasındaki fark davranışın kalıcılığı konusunda farklı olmamaktadır. Bu noktada ne devlet ne de diğer yetişkin eğitimi kurumlarında, planlı ve sistemli öğrenme söz konusu olan yerlerde, nitelik farkından söz edilebilir. Öğrenme her şekilde gerçekleşir. Bu ayrım, yetişkin öğretimi için hayati önem taşımaktadır. Öğrenme programlarına gelen yetişkinler ilgisi doğrultusunda birçok ön bilgi ile donanmış olabilirler. Bir belediyenin resim kursuna başlayan bir öğrenci, öncesinde resim yapmış ve birçok tekniği kendi kendine denemiş,

hatta başka kurslara öncesinde devam etmiş, birçok iyi sergi gezmiş olabilmektedir. Sergi gezerek sanat algısını geliştirmekte önemli bir sanat eğitimi faaliyetidir.

Öğrenme içgüdüü karmaşık ve tartışmalı bir alandır. Bu sebepten öğrenme sürecini kısaca özetlemek basitleştirme tehlikesi taşır. Bu kadar karmaşık olmasının iki ana nedeni vardır; İlk olarak, bazı teoriler neden öğrendiğimizi sorusu üzerine konsantre olurken, bazıları ise nasıl öğreniyoruz açıklamaya çalışırken, bir taraftan da bizi öğrenmeye yönlendirenin ne olduğunu anlamaya çalışırlar.

Öğrenme ve Değişim

'Öğrenme' genellikle bilgi birikimini ifade ederken, aynı zamanda davranışta olan birtakım değişimlerden oluşan genel bir kişi durumudur. Ancak, öğrenmek için ezberlemek ve öğrenmek için '*öğrenmek*' fiili arasında daha yoğun bir anlam vardır. Bunun yerine '*değişim olarak öğrenme*'yi daha çok dikkate alabiliriz. Öğrenmenin değişim olduğunu söylemek çok daha doğrudur. Öncelikle, tüm değişim öğrenme değildir. Yaşlanma ya da diğer fiziksel süreçler nedeniyle ortaya çıkan değişiklikler, yaşam deneyimi birikimleri getirebilecek olsalar da, 'öğrenme değişiklikleri' olarak tanımlanamaz. İkincisi, öğrenmenin bazı biçimleri varolan bir bilgi ve davranış modellerinin üzerine inşa edilmesidir. Ancak, bilgi daha kuvvetle bellekte tutulduğundan ya da öğrenildikten sonra becerilerin güçlendiği ya da öğrenme sonrasında daha yoğun bir şekilde tekrar olduğu durumunda öğrenme kalıcı olabilmektedir. Belki de bu tür bir öğrenmenin halen değiştiğini, ancak bilgi kalıplarının değiştirilmesinden daha fazla geçerli olduğu söylenebilir. Bu noktada 'öğrenme' demek, kendi ortamımızdaki yaşam boyunca bireyin roller üstlenmesi, düşünme ve / veya algılama modellerinde gönüllü olarak kazanılan değişikliklerdir.

Öğrenme değişiminin farklı alanlarını tanımlamak için çeşitli açıklamalar yapılmıştır. Geleneksel ayırım elbette bilginin öğrenilmesi ve öğrenme becerileri arasında olmuştur; ancak başka görüşler de bulunmaktadır. Bazı araştırmacılar, tutumları üçüncü bir alan olarak dahil etme ihtiyacına işaret ediyor. Öğrenme hedefleri alanındaki bilgi, beceri ve tutumlar iyi sıralanmış bir yoldur. Illeris, öğrenmenin üçüncü boyutu olan duygular hakkında konuşmuştur. Öğrenmenin psikolojik ve duygusal yönleriyle ilgili yorumlarda bulunmuştur (Illeris 2007, s. 80).

Gagné (1972, s. 90) ise, beş alan tanımlamıştır:

- Pratik gerektiren motor becerileri;

- Sözel bilgi entelektüel beceriler - (büyük ölçüde örgütlendiğinde bilgi haline gelen gerçekler, ilkeler ve genellemeler)
- Bilginin kullanılmasında yardımcı olan "ayrımalar, kavramlar ve kurallar";
- Bilişsel stratejilere bağlı tutumlar.

Ayrıca öğrenme, bir takım farklı alanlarda gerçekleşir. Bunları yapısal olarak kategorize edebiliriz (KUSAB¹):

- Büyük ölçüde ezberlenip kullanışlı bilgiye dönüştürülen yeni bilgileri öğreniriz ('*Biliyorum*'). Ancak bilgi açık bir şekilde anlaşılabilir. Böylece, yeni bilgileri öğrenmek (yeni ilişkiler kalıpları oluşturmak için bilgiyi organize etmek) öğrenmenin farklı bir alanıdır ('*Bilirim*').
- Sadece motor becerilerle bazı şeyleri yapma olanağımız olmasada, aynı zamanda düşünme, problemleri çözme gibi yeni beceriler öğrenebilir veya mevcut becerileri daha ileri seviyede geliştirebiliriz ('*Yapabilirim*').
- Becerilere sahip olabiliriz ancak bunları kullanmaya istekli hissetmeyiz. Tutumların değişmesi (inançlar ve değerler de dahil olmak üzere) farklı bir öğrenme alanıdır ('*Ben istiyorum*').
- Son olarak, yeni öğrenilen materyali yaptığımız ve yaşadığımız şeylere uygulamanın öğrenilmesi, davranış biçimlerinin değiştirilmesi, ayrı bir öğrenim alanı ('*Yapacağız*').

Bu beş öğrenme alanının birbiriyle ilişkilendirilmesi karmaşıktır. Tutumdaki değişiklikler, bilgi ve anlayıştaki değişikliklere büyük ölçüde bağlıdır. Davranış değişiklikleri, diğer alanlara eşlik eden değişiklikler yapılmaksızın da gerçekleşebilir. Fakat bu ilişkiler anlık ve belirsizdir. Yeni bilgiler örn. "Sigara içmek sağlığa zarar verebilir" karşıt davranışla (sigara içme alışkanlığı) karşılaştığında, bir dizi farklı reaksiyon meydana getirebilir. Bilgiler deşifre edilebilir, yok sayılabilir veya reddedilebilir ('Hepsi çok abartılı' veya 'Biliyorum ama umurumda değil'); Yeni bilgiler kabul edilebilir ancak diğer bilgilerle ('Kabul ediyorum, ancak sigaranın neden olduğu sigara içenlerin yüzde 30'undan az bir kısmı kanser nedeniyle ölüyor ve ben şanslı kişilerin biri olacağım') veya 'Geçiş yapma süreci sigara içmekten daha tehlikeli'); Ya da yeni bilgiler davranış değişikliklerine neden olabilir. Herhangi bir birey, herhangi bir alanda öğrenme değişimlerine nasıl tepki verir ki, kişilik ve durum faktörlerine bağlı görünmektedir. Resim yapmak isteyen bir yetişkin

¹ 1: Bilgi, Anlama, Beceri, Tutum ve Davranış (KUSAB), eğitim tekniklerini içeriğini ve değerlendirme uygulamalarını yönlendiren eğitim modelidir

öncelikle yeteneği olup olmadığını anlamak isteyecektir. Öğretici bu durumu doğrulayana veya yalanlayana kadar bu durum belirsiz kalacaktır. Yaptığı eserden haza ulaşması hali veya çevresinden takdir toplaması sonucunda davranışı oluşacaktır. Ortak alanlarda alınan yerme veya takdir motivasyonu da olumlu veya olumsuz şekillerde etkilemektedir.

Öğrenmede şu dört unsur, bireyin öğrenme süreçleri ve öğrenmenin olduğu sosyo-kültürel bağlam arasındaki etkileşimden kaynaklandığı artık giderek kabul edilmektedir (Merriam & Cafarella, 1999, s. 249). Üç unsur öğrenme denkleminin parçalarını oluşturur. Fakat öğrenmenin *görevi veya içeriği / konusu* olan dördüncü bir unsur vardır. Yetişkin öğrenme teorileri konusundaki tartışmamızı şu dört unsurun etrafında düzenlemek, faydalı olacaktır:

- Öğrenmeyi kimin yaptığına odaklanan öğrenme;
- Bağlam üzerine odaklanan öğrenme;
- Üstlenilen göreve odaklanan öğrenme;
- İlgili süreçlere odaklanan öğrenme.

Öğrenci merkezli öğrenme teorilerinin çoğu, öğrenciyi sosyal bağlarından neredeyse yalnız kalacak kadar izole etme eğilimindedir. Öğrenmenin yeri ve nedensel bağlamların ortasında olması, ideal nesnelere bir dünyası olarak tanımlanmaktadır. Fakat giderek artan bir şekilde, öğrencilerin daha yetenekli emsallerinin rehberliği altında ya da onlarla işbirliği içinde bilginin anlaşılmasını ve kontrolünü çizdiklerini ileri süren Bruner'dir (Bruner, 1983, s. 140). Tüm öğrenmede başkalarıyla birlikte olduğu sürece etkili olabilmektedir. İnsanlar, kendi kendine öğrenme sürecinin, kişi ve yaşam dünyası arasındaki etkileşim yoluyla ve bu çevrenin kaynaklarını değerlendirerek olduğuna inanmaktadır. Fakat sosyal öğrenim teorisyenleri bundan daha ileri giderek öğrenmenin, kişi ve dış dünya arasındaki aktif karşılaşma ile yaratılmış ve kontrol edilebilir olduğu şekliyle önermektedir. Dolayısıyla davranışsal kuramlar kendilerini genelleştirilmiş yanıtlar yerine çok bireyselleştirilmiş yeni kavramsal terimlerle uyarlamış ve tartışılmıştır. Her öğrenci benzersiz olduğu gibi de özeldir. Her öğrenme, belirli bir durumu karşılamak üzere bağlamsallaştırılmıştır. Her öğrencinin hangi rol modelleri benimseyeceği bu teorilerde önemli bir unsur olmaktadır (Rotter 1980).

Hümanist kuramlar, ampirik bilim şartlarından, nesnel araştırmaların evrensel olarak geçerli sonuçlarından, bilimsel yasaların istikrarlı ve genel uygulanabilirliğinden, normalde kabul gören değerlerden farklıdır. Öğrenme ortamında oluşabilecek özel durumlar; belirsizlik, istikrarsızlık, yaşamsallık, bireysel tepki benzersizliği ve değerler konfigürasyonları hümanist yaklaşıma yer açar. Bu yaklaşım öğrencinin öğrenme

durumuna büyük ölçüde motivasyonlar yaratan eylemler olduğunu vurgulamaktadır. Öğrencilerin (örneğin) artan özerklik ve yetkinliğe, aktif anlamda anlam arzusuna, bireylerin kendileri için belirlediği hedeflerin yerine getirilmesine - kısacası daha insani ve yetişkin olma yolundaki dürtülerine yönelik istek ve yönlendirmelere vurgu yapıyorlar. Öğrenme ve hedef belirleme, öğrencilerin halihazırda geliştirdikleri ve geliştirmek istedikleri yetenekleri kendi istekleriyle gerçekleştirir. Öyleyse öğrenmek, içsel taleplerin tatmin edilmesidir. Öğrenme için motivasyon, kişinin potansiyelini, kendini gerçekleştirmeyi, bireyselleşmeyi (kişisel olarak) yerine getirme arzusudur; ve öğrenme gücünün sabitlendiği nokta, kişisel, yaşamın bütünü, toplumsal bağlamı oluşturan kültürel ve kişilerarası ilişkilerdir. Bu görüş öğrencinin öğrenme arzusunu tekrar ortaya koyar. Diğer teoriler, uyarıcılar tarafından, öğretmen tarafından, konuya göre kontrol edilen anti-insancıl oldukları vurgulanır. Hümanist yaklaşıma göre; öğrenenlerin, çevrelerindeki dünyayla ve kendileri ile istekli ve aktif öğrenme süreci olduğu düşünülmektedir. Birçoğu için, öğrencilerin kendi yaşam süreçlerini kontrol altına almaya çalıştıkları bir mücadele öğrenme sürecinin parçasıdır. Öğrenme araçları, kullandıkları materyal, kendilerinin belirlediği hedeflerden daha az önemlidir. Öğretmenin rolü, öğrencilerin yeni öğrenme deneyimleri gerçekleştirmek için bu yeni deneyimleri kullanabilmeleri için ortam hazırlamak, deneyimlerin çeşitliliğini arttırmaktır.

Deneyimsel Öğrenme

Deneyimin öğrenmenin temelini oluşturduğu genel kabul görmüştür. *Dewey* Deneyim ve Eğitim'i (1938) yazdığından bu yana, deneyim öğrenmeyi yöneten koşulları özetlediği için, kazandığımız deneyimlerin bizi öğrenmeye yönlendirdiği görüşü giderek daha çok kabul görmüştür. Deneyimsel öğrenme, diğer öğrenme teorilerinde de uygulanabilir. Dolayısıyla, öğrenilecek yeni bir konu, büyük oranda tecrübe tarafından belirlenir. Bilişsel öğrenmede, öğrenme konusu ile ilgili yargılama, önceki deneyime dayanmaktadır. Hümanistler, öğrenmenin tam kalbinde, deneyimi anlamaya ve deneyimi kontrol etme isteği olduğunu ileri sürmektedir (Ord, 2012, s. 59). 'Deneyimsel öğrenme' ile ilgili sorun, bunun farklı insanlar için birçok şey anlamına gelmesidir. Bu şu anlama gelebilir: (a) mevcut tecrübelerden öğrenmek - yani, günlük yaşam deneyimleri öğrenmeye yol açar. Birinin mevcut tecrübesi ve birinin geçmiş tecrübesi arasındaki boşluk, öğrenme için bir itici güç yaratacaktır (tartışılmalıdır). Bu, (b) aktif öğrenme (yaparak öğrenme) için kendi bağlamıyla aktif olarak etkileşim kurmak anlamına gelebilir. Bu, (c) günümüze itiraz

etmek için kişinin geçmiş deneyimini kullanma anlamına gelebilir. Bu, (d) öğrenen öğrendiklerini 'deneyimledikleri' için öğrenci öğrencileri için deneyimler yaratmak anlamına gelebilir. Sıklıkla, (e) kişinin deneyimini eleştirel bir biçimde irdeleyerek öğrenme anlamına gelir.

Eğitim Müfredatları

Müfredat genel olarak, gelenekçi ve çağdaş kavramlardan oluşur. Tanımlara genel bir bakış, müfredatın bir içerik veya konu, bir plan, deneyim, bir sistem ve bir çalışma alanı olarak çeşitli şekillerde tanımlandığını göstermektedir. Geleneksel müfredat görüşü, müfredat içeriğinin klasik konuların ve temel becerilerin eklenmesi ile karakterize edilmesi gerektiği inancına dayanır. Uzun ömürlülükte, öğretmenin rolü öğrencilerin sürekli bilgi edinmelerine yardımcı olmak ve akılcı düşündürmektir. Özellikle öğretmenler içerik temelli ilke ve olguları ustalıkla öğrenmek ve öğrencileri yetkin öğrenciler haline getirmek için yönlendirmektedirler. Öğrencilerin öğretmenlerin bilgilerini doğrudan kabul etmemeleri, sorgulamaları beklenmektedir. Öğrencilerin bilgilerini kazanmaları, müfredat geliştirme ile ilgisiz olarak değerlendirilir. Çağdaş müfredat gelişim kavramları ilerleme ve yeniden yapılanma olarak yorumlanır. Aşırı otoriter ve yöneltici öğretim davranışlarına ve katı müdahaleci müfredata karşı, çağdaşlar tarafından tepki olarak ortaya çıkmıştır. Disiplinler arası bir müfredatın avantajlarından bahseden progrevistler, öğrencilerin çıkarlarını bütünleştirmeye, mevcut ve gelecek ulusal ve uluslararası meselelere odaklanmaya çalışmaktadırlar (Ornstein & Hunkins, 1998). Kimi müfredat hayat boyu öğrenenlerin gelişimine yardımcı olurken, yeniden yapılandırmacılar öğrencileri toplumun ve insanlığın iyiliği için bilgi edinmeye ve kullanmaya teşvik ederler.

İçerik veya konu olarak geleneksel müfredat kavramı, kültür ve geleneksel değerlerin iletilmesini tercih eden hümanistler gibi klasik ideallere dayanmaktadır. Müfredatın inşası ortaya çıktıkları siyasal eğitim hareketi ile yakından alakalıdır. Gelenekselcilerin müfredata bakış açısı, sınıfa girmeden önce öğrenme deneyimlerini düşünceli bir şekilde planlayarak öğrencilere bildirme ve kavratma inancına dayanır. Hareketler, deneyimler önceden belirlenmiş hedeflerle örtüşen özenle seçilmiş görevlerden oluşuyorsa, öğrencilerin belirtilen eğitim sonuçlarına ulaşma ihtimalinin yüksek olduğu varsayımına dayanır. Öğrenme deneyimleri, öğrencilerin arzuları göz önüne alınmaksızın yalnızca öğretmen tarafından seçilmekte ve sıralanmaktadır. Öğrencilerin istenen sonuçlara ulaşma dereceleri, hedeflere hakim olma derecesini vurgulayan testler ve öğrenci ürünleri gibi

davranışsal odaklı ürünler ile doğrudan değerlendirilebilir. Gelenekselcilere göre, öğretmenin rolü ve yetkisi yönergeli davranışıyla belirlenir. Öğretmen, konu ya da öğrenilecek içerikler ya da bilginin nihai hakemliği konusunda uzman olarak düşünülür (McNeil, 1996, s. 20).

İlerici müfredat öğrenci davranışlarını şekillendirmeyi amaçlayan etkinlikler veya deneyimler olarak tanımlanmışlardır. Birçok ilerleme eğilimi, okul müfredatının toplumsallaştırma işlevinin veya ürün yerine sürecin baskın olmasının gerektiğine inanmaktadır. Örneğin, Caswell ve Campbell, müfredatın öğrencilerin okul rehberliğinde sahip oldukları deneyimlerden oluştuğuna inanmaktadır (Kelling-Gibson, 2014, s. 44). Müfredatın potansiyel okul deneyimlerinden oluşan bir dizi öğrenme olduğunu iddia eden Smith, Stanley ve Shores (1957), müfredatın "çocukları ve gençleri gruptaki düşünce ve davranış biçiminde disipline etmek amacıyla" olduğunu belirtirler (Plate, 2012, s. 1315). "Müfredatın öğrencilerin öğrenme durumlarında değil, yaptıklarının sonucunda öğreneceği şeyle ilgilendiğini" ifade etmektedir. "Müfredat sonuçlarla ilgilidir". Öğrencilerin ve öğretmenlerin etkileşimlerinin kalitesi, duygusal ve bilişsel alanları entegre eden ilerici bir müfredatta öğrencilerin gelişiminde yaşamsal önem taşımaktadır (Ornstein & Hunkins, 1998). Deneyimlere dayanan müfredat kavramı, aynı zamanda müfredatın geliştirilmesi gerektiğine inanılan çocuk merkezli uzmanlar tarafından savunulmuştur.

Öğrencinin edineceği yararalara göre Hall (1907) ve Dewey (1938) gibi uzmanlar müfredatın gelişimsel ve deneysel ihtiyaçlarına göre tasarlanmasını önermiştir (Plate, 2012, s. 1315). Hall, gelişimsel olarak uygun bir müfredat tasarlamak için bireyin gelişimi literatüründen gelen bilgileri kullanarak pedosentrik (çocuk merkezli) müfredat önermiştir. Dewey, okulların demokratik bir toplumda eğitimi karakterize eden nitelikleri öğrencilere sunması gerektiğine inanmaktadır: ilgi alanları, etkileşim özgürlüğü, katılım ve sosyal ilişkiler bunlardan bazılarıdır. Öğrencilerin ihtiyaç ve çıkarlarına dayalı bir müfredat geliştirmeyi savunmuştur. Öğrencilerin düşüncelerini vurgulayan önceden planlanmış bir müfredattan ziyade, öğrencileri nasıl düşüneceklerini öğrenmeye teşvik etmektedir. Bununla birlikte Dewey, uygulanabilir bir müfredatta bulunan dinamizmi de savunmaktadır. Öğretmenlerin öğrenci reaksiyonlarını ve öğrenme deneyimleriyle olan etkileşimlerini keşfetmelerini ve bu bilgiyi müfredatın öğrenme ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tasarlamak için kullanmalarını önermiştir. Müfredatın sürekli değişimi ve yeniden düzenlenmesi, "her bir öğrencinin deneyimlerinin daha da geliştirilmesi için mümkün olan en iyi sonuçları" sağlamak için gereklidir (Posner, 1995, s. 51). Dewey,

akademik akıl yürütme yeteneğini ve toplumsal gelişmeyi desteklemenin yanı sıra müfredatın bireylerin kişisel gelişimine katkıda bulunmasını önermektedir. Dewey, öğrencinin refahı ile toplumun refahı arasındaki ilişkiyi gerekçe göstererek, değişen toplumda sağlıklı yollarla çalışabilecek sağlıklı bireylerin gelişiminde müfredatın oynayabileceği bütünleyici rolü vurgulamıştır.

Schubert (1986), müfredatı bir dizi imge veya karakterizasyon olarak nitelendirmiştir. Bununla birlikte, imajların, etiketleri kullanarak imajların olandan daha geniş bir görünümü ifade ettiğini savunmuştur. Schubert, bu bakış açısıyla uyum içinde, müfredatın konusu, planlı etkinlikler programı, amaçlanan öğrenme hedefleri, kültürel yeniden üretim (yerel halkın veya toplumun kültürünün bir yansıması), deneyimler, ayrık bir dizi olarak görülebileceğini savunmuştur. Görevleri ve kavramları, ustalık gerektiren kavramları, toplumsal yeniden yapılandırmayı kolaylaştıracak gündemi veya bireylerin geçmişlerini yeniden kavramsal olarak kurmaları ve kendi kaderlerini oluşturmaları için bir fırsat olduğunu düşünmektedir. Bu son bağlamda, müfredatın bireylere deneyimlerini analiz etme ve geleceğini inşa etme fırsatı sunabileceği konusunda bir varsayım bulunmaktadır. Schubert'in müfredat karakterizasyonları çeşitli kavramları kapsar. Bu kavramlar, verimlilik ve davranışçılık kültürüne dayanan düşüncelerden, öğrencileri kendi kaderlerini kendilerinin keşfetmesi çabalarına kadar uzanmaktadır. Bu düşünce postmodernistler tarafından da benimsenmiştir (Pinar, 1992; Slattey, 1995). Tanner ve Tanner (1990), Doll (1996), Oliva (1997) ve Wiles and Bondi (1998) tarafından öğrencilerin yeni bilgi edinmelerine yardımcı olmak için içeriğin önemi önerilmiştir. Tanner ve Tanner (1990, s. 189), mevzuatın "bilgi ve tecrübenin yeniden yapılandırılması ve öğrencinin sonraki bilgi ve tecrübenin akıllı kontrolü için daha fazla yetişmesini sağladığını" belirtmiştir. Benzer şekilde Doll (1996, s. 15) müfredatı "öğrenenlerin bilgi edinme biçim ve kayıt dışı içerik ve süreçleri" olarak ve okulun himayesinde becerileri anlama, beceri geliştirme ve tutum, takdir ve değerleri değiştirme" olarak tanımlamıştır. Oliva (1997), "müfredatın, sınıf dışı etkinlikler, rehberlik ve kişiler arası ilişkiler de dahil bir okulda devam eden her şey", "öğrencilerin okulda geçirdiği bir dizi deneyim" veya "bireysel bir öğrencinin yaşadığı deneyimler" olduğunu gözlemlemiştir. Okullaşma sonucunda Wiles ve Bondi (1998, s. 4) müfredatı "öğrencilerin sınıf deneyimlerini sonuçlandıran bir gelişim süreci yoluyla aktive edilen hedef veya değer setleri" olarak tanımlamıştır.

Progrevistler hümanistik ve sınıf dışı öğrencilerin yaşamlarıyla alakalı bir okul müfredatını benimsemişlerdir. Bu hedeflere uygun olarak, öğrenme deneyimleri öğrencilerin

ihtiyaçlarına göre birlikte oluşturulabilir ve tasarlanabilir. Daha demokratik bir şekilde davranan öğretmenler kolaylaştırıcı ya da rehber olmalı ve öğrencileri aktif öğrenciler olarak kullanmalıdırlar. Bir kolaylaştırıcı olarak, öğretmen öğrencilere süreçler, bilimsel araştırma ve problem çözme konularında rehberlik edecektir (Ornstein & Hunkins, 1998). Ayrıca, daha az otoriter bir sınıf ortamını savunan yeniden yapılandırmacılar, öğretmeni, öğrencileri toplumla ilgili, ulusal ya da uluslararası ikilemlerin farkına varmalarına yardımcı olacak bir değişim ajanı olarak görüyorlardı. Öğrencilere, ikilemlere proaktif olarak cevap verebilecek yolları incelemek amacıyla diğer beceriler ve konular arasında sorgulama yöntemlerini sosyal bilimlerde nasıl kullanacaklarını göstermek talimatın bir amacı olarak görülüyordu.

Modern müfredat temel olarak teknikleri kullandıkları için, modernist, baskın, siyasi veya değer taahhütlerini ortaya koyan ifadelerden yoksun, bedelsiz bilgi sağlayamayacakları gerekçesiyle eleştirilmiştir. Davranışsal metodolojinin öğrenci sonuçlarını ölçmek için kullanılması tartışmasız gerçeği değil siyasi iktidar denetimini elde etmeyi amaçlamaktadır. Modernistlerin ampirik araştırmalardan çıkardığı sonuçlar ile ilgili sınırlamalarda yatan yalanlarla uğraşmak zorunda olduğu başlıca sorunlardan biri Behar-Horenstein'in (Glanz ve Behar-Horenstein, 2000, s. 14) Green'den aktardıklarına göre; Greene (1994) şunu iddia etmektedir: Çok sayıda araştırmacı, teknikciliğin düşüncelerine etkileri ile yüzleşmek veya nesnellik sorunuyla yüzleşmek için hala zorlanmaktadır. Duyarlılık ve ilgisizlik isteği, bazen, içerilen görüş olmayan görelilik olarak görülen ve yalnızca görüşe dayanan bir dürüstlük olarak devam eder.

Elda Nikolou-Walker ve Lynn Fee, bilgi ekonomisinin öğrenme üzerindeki etkisini ve özellikle de bireysel atölye düzenlemesi ve örgütlü öğrenim için giderek artan bir önemi tanımlamaktadır; bu da bir organizasyonda bilgi olarak sayılan şeyleri yeniden değerlendirmemize neden olmaktadır; bu bilginin nasıl iletildiğini ve depolandığını, kimin sahibi olduğu ve nasıl paylaşıldığını ortaya koymaktadır (Elliott, Fourali ve Issler, 2010, s. 150). Plastik sanatlar alanına odaklanarak, resim- heykel-seramik uygulamasının çağdaş atmosferinin, eğitim, uygulama, araştırma, bilgi teknolojisi ve sürekli mesleki gelişimin entegrasyonunun şart olduğu uygulamalarda sanat öğrencilerini destekleyen bir öğrenme kültürünün oluşturulmasını gerektirdiğini savunmaktadırlar. Yaratıcılıkla ilgili uygulamalarda mesleki gelişim için bu gerekli entegre yaklaşımın merkezindeki atölye temelli öğrenme ve araştırmaları bulmaya devam etmektedirler. Başka bir deyişle usta-çırak temelli öğrenme programlarının, öğrencinin yanı sıra ilgili tekniğin ihtiyaçlarından

türetildiği başlangıç noktasından, bu nedenle disiplin müfredatında kontrol edilmediğinden, yazarlar, iş temelli öğrenimin, işyerinde öğrenmenin Çağdaş bağlamda yüksek öğretim müfredatının, toplumun yanı sıra bireylerin ihtiyaçlarına cevap veren bir öğrenme yöntemi olarak yeniden düzenlenmesinden bahsetmektedirler. Buradan çıkışla sanat müfredatının mutlaka atölye öğrenmesine bağlantılı olarak geliştirilmesi söz konusudur.

Knowles'a göre yetişkin eğitimini sorgulayan iki ana akım bulunmaktadır. Bunlardan birincisi bilimsel akımdır. Bilimsel akım bilgiyi detaylı araştırma ve çoğunlukla deneyim yoluyla elde etmeyi hedefler. Diğer akım olan sanatsal akım ise yetişkinlerin nasıl öğrendiğini inceleyerek; sezgisel yaklaşım ve deneyimlerin analizi yoluyla bilgiyi elde etmeyi hedeflemektedir. Yetişkin eğitime yaklaşım konular üzerinden değil olaylar üzerinden olmalıdır ve bizim akademik sistemimiz tersi yönde geliştirilmiştir; konular ve eğitmen başlangıç noktasını oluşturur, öğrenciler ikincildir. Geleneksel eğitimde öğrenci oluşturulmuş bir müfredata kendisini adapte etmek durumundadır; ancak yetişkin eğitiminde müfredat öğrencinin ihtiyaçları ve ilgisi etrafında geliştirilir. Her yetişkin; işi, karakteri, aile yaşantısı, toplum yaşantısı ve benzeri durumlar sebebiyle farklıdır ve eğitim ihtiyaçlarında bu durumlara göre farklı düzenlemeler gerekmektedir. Yetişkin eğitimi bu noktada başlar. Konu yetişkinin durumu içerisine getirilir ve ihtiyaç oluştuğunda işletilir. Bu türdeki eğitimde metinler ve eğitmenler yeni ve ikincil bir role sahiptir, birincil önem öğrencidedir. Yetişkin eğitiminde en yüksek değere sahip kaynak öğrencinin edindiği deneyimdir. Eğer eğitim hayatsa, hayat da eğitimidir. Aşırı öğrenme bir başkasının deneyiminin ve bilgisinin vekaleten aktarılması olacaktır. Deneyim yetişkinin yaşayan ders kitabıdır. Otoriter, buyurucu, itaat etmeye yönelten eğitim ve sınavlar özgün düşüncüyü engeller, bunların ve katı şekilde formüle edilmiş pedagojik eğitimlerin yetişkin eğitiminde yeri yoktur. Yetişkin eğitimi statik zeka konseptlerine, geleneksel eğitimin standartize edilmiş limitlerine ve eğitim ortamlarını entelektüel sınıfla sınırlayan teoriye meydan okumaktadır. Eğitimin statikocu savunucuları yetişkinlerin büyük bölümünün öğrenmeye ilgisi olmadığını, eğitime devam etmek yönünde motivasyonlarının bulunmadığını, eğer bu konuda istekli olsalar doğal olarak kamu kurumları tarafından sağlanan sayısız ücretsiz eğitim fırsatından faydalanabileceklerini söylemekteydiler. Bu argüman problemi yanlış yorumlamaktadır. Eğitim uyum şablonundan çıkana kadar gerçekte kaç yetişkinin kendileri ve dünya ile ilgili bilgi edinmek istediklerini anlamamız mümkün değildir. Yetişkin eğitimi öğrenme konusunda yeni bir method ve yeni motivasyonlar keşfetmek girişimidir;

uygulamaları nicel değil niteldir. Yetişkin öğrencilerin istekliliği katı, otoriteye dayalı, geleneksel öğrenme ilkeleri ile tetiklenmemektedir. Yetişkin eğitimi öğrenenlerin önemli deneyimlerden haberdar olması yolu ile işleyen bir süreçtir. Önemin algılanması, değerlendirmeye yol açmaktadır. Bir olayın öğrencinin kişiliği için önemi ve ne olduğu anlaşıldığında deneyim anlam kazanmış olmaktadır. Lindeman'ın kendinden sonra gelen araştırmacılar tarafından da desteklenen ve modern yetişkin eğitimi teorisinin temelini oluşturan kilit varsayımları şöyledir;

- Yetişkinler istek ve ihtiyaçlarını karşılayan öğrenme deneyimleri yaşadıkça öğrenme konusunda motive olmaktadır; bu yüzden yetişkin öğrenme aktivitelerini planlarken uygun başlama noktası burasıdır.
- Yetişkinlerin öğrenme oryantasyonu hayat merkezlidir. Bu sebeple yetişkin eğitimi programı hazırlarken kullanılacak uygun birimler konular değil hayata dair durumlardır.
- Yetişkinlerin öğrenmesinde en zengin kaynak deneyimdir. Yetişkin eğitiminin çekirdek yöntemi deneyimlerin analizidir.
- Yetişkinlerin kendilerini yönlendirme konusunda derin bir ihtiyacı vardır. Bu sebeple eğitmenin rolü bilgisini öğrenciye aktarmak ve öğrencinin kendi bilgisine olan uyumunu değerlendirmek değil karşılıklı bir sorgulama ve araştırma sürecinde bulunmaktır.
- İnsanlar arasındaki bireysel farklılıklar yaş ile beraber artmaktadır. Bu sebeple yetişkin eğitimi tarz, yer, zaman ve öğrenme hızı farklılıkları açısından optimal koşulu oluşturmalıdır (Knowles, 1989, s. 28-31)

Yetişkin Eğitimci Roller ve Yetişkin Öğrenci İlişkisi

Bir yetişkin eğitimcinin özellikleri nelerdir? Muhtemelen bu soruyu cevaplamak için yetişkin eğitimci rolünü çeşitli seviyeler arasında ayırt etmek gerekir. Knowles yetişkin eğitimini şöyle planlamaktadır;

- 1) Öğretmenler, grup liderleri ve yöneticiler, doğrudan yetişkin öğrencilerle yüz yüze gelirler. Öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarının ne olduğu hakkında karar verirler. Bu anlamda dinamik programlar oluşturulur. Örgün eğitimle karşılaştırıldığında yetişkin öğrenciler çok farklı eğitim düzeyleri, hayat anlayışları, öğrenme zorlukları ile gelirler. (teşhis fonksiyonu)
- 2) Planlama ile öğrenciler bir dizi öğrenme görevini yerine getirmekle sorumlu olurlar. (planlama işlevi)

- 3)Koşulları oluşturarak öğrencileri öğrenmeye istekli hale getirirler. (motivasyon fonksiyonu)
- 4)En etkili yöntem ve teknikleri seçerek istenen bilgiler sağlanır. (metodolojik işlevi)
- 5)Gerekli ihtiyaçlar doğrultusunda insan ve malzeme kaynağı oluşturulur.
- 6)Teftiş düzeyinde öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin yardımı ile yeniden planlama ve yetişkin eğitim faaliyetlerini çeşitlendirerek daha geniş programlar oluşturulur. Yürütmeden sorumlu komisyon başkanları, eğitim müdürleri, okul müdürleri koordinasyon içinde çalışarak bu düzenlemeleri yaparlar. (değerlendirme fonksiyonu) (Knowles, 1980, s. 47).

Yetişkin eğitiminde de örgün eğitimde olduğu gibi öğrencinin gelişiminde en önemli olan faktör eğitimidir. Eğitimci yetişkin özellikleri, gelişimi ve eğitimi konusunda gerekli teorik bilgiye sahip olmalı ve sadece teoride bilmekle kalmamalı bunu uygulamaya da geçirmelidir. Yetişkinlerin doğası gereği en yatkın oldukları eğitim yöntemlerinden birisi yaparak öğrenmedir ve eğitim sürecinde ağırlıklı olarak bu yöntemin kullanılmasına özen gösterilmelidir. Yetişkinlerde iletişim sadece program uygulamaları içerisinde değil, gerektiğinde program dışında da devam ettirilmelidir. Yetişkin eğitimcisinin hitap ettiği kitle yetişkindir. Yetişkin öğrencilerin özellikleri geniş bir yelpazede ele alınırken bir takım gruplamalarda yapılmıştır. Bu gruplamaya göre dört tip yetişkin öğrencisi vardır; bunlardan ilki “*ön bilgi ve tecrübeye sahip öğrenciler*”dir. Bu öğrenciler genellikle gençlere göre daha çok ön bilgi ve tecrübe sahiptir. Sahip oldukları bu ön bilgi gençlere göre sadece prosedürel değil aynı zamanda daha çok deklaratif bilgiye (gerçek ve fikir bilgisi); en azından onların çalışma ve sosyal ilişkiler alanlarına sahiptir. Yeni bilgiler öğrenmede, ön bilgi yardımcı olabilirken; ön öğrenmenin yanlış ya da fazla saklanmış bilginin zamanı geçtiği durumlarda öğrenmeyi engelleyebilmektedir. Yetişkinlerin çocuklara göre hem kişisel özelliklerinde (yaş, hayat aşamaları, gelişme aşamaları) hem durumsal özelliklerinde farklı olduğu bilinmektedir. Ön bilgilerin çok değişken olabildiğinden bazı eğitimci ön tecrübelerin farklarını, bağlı olayları, problemleri, durumsal çalışmalarını ya da bütünü tartışarak durumu analiz etmeleri için öğrencilere ortak nokta sağlaması gerekebilmektedir. Yetişkinler arasında kültürel, cinsel ve ırksal farklılıklar önemli olabilmektedir. Bu farklılıkların eşitsiz güç ilişkilerine yol açma ihtimaline karşı düzenleyiciler ve eğitimci öğretici malzemelerin kültürel ve cinsel düşüncenin geniş açısı ile farklı doğrular olabileceğini göstermesi gerektiği düşünülmektedir. Diğer bir grup ise “*kendi-yöntemli öğrenci*”lerdir. Bu Knowles’ın temel *androgojisidir* ve öğrenme öğrencinin öğrenmeyi kendisi tarafından planladığı ve yönettiğinde olmaktadır. Brookfield (1986), Merriam ve Caferella (1991) yetişkinlerin öğrenimlerinde rastgele ve plansız olduklarını gözlemlemiş ve bunu açıklamışlardır.

Brookfield ‘kurumsal’ öğrenimin yetişkin eğitiminde büyük bir istisna olduğunu belirtmiştir. Elias ve Merriam’a (1982) göre; “kendi yöntemli öğrenme kişisel tercihlerle iç içe olan hümanizme bağlıdır”. Brookfield’e (1986) göre sözleşmeyi, hedeflenen amaçları iyi belirlemede, yapılacak olan aktiviteleri planlamada, kullanılacak kaynakları seçmede ve gelişmeyi değerlendirmede tamamen öğrenciyi hesaba katmak kendi-yöntemli öğrenmeyi yükseltebilecek stratejiler arasında yer almalıdır. Ayrıca öğrencilerin neyin öğrenmesini gerektiğini ve öğrenciden beklentinin ne olduğu kesinleştirilmelidir. Kendi-yöntemli öğrencilerde uygulanabilecek bir diğer strateji sosyalleşme ve iletişimdir. Öğrencileri kendi aralarında ve çevrelerinde sosyalleştirmek ve iletişim ağı kurmak oldukça önemli görülmüştür. Yetişkin öğrencilerle iletişim ağı (e-posta, pano vs) sağlandığında kendi düşüncelerini söyleyebilirler, öğrendiklerini başkalarının görüşlerini duyarak tekrarlayabilirler ve başka öğrencilerden de kendi perspektifleriyle yeni şeyler öğrenebilecekleri düşünülmektedir. Yetişkinlerin uygun oldukları zamanı ayarlama öğrenim stratejileri arasında yer almaktadır. Yetişkinlerin bazıları gün boyu çalışabilirken bazıları ise sadece geceleri çalışabilir ve bazı aylar ‘yavaş’ olurken bazı aylarda ise iş ve aile tarafından olan yoğun talepler nedeniyle uygunluk durumu yok denilebilecek kadar azalabilir. Eğitmenin yaklaşımında bu durumların göz önünde bulundurulması gerektiği düşünülmektedir. Kendi-yöntemli öğrenmeyi geliştirmede diğer bir strateji ise öğrenciler için bol bol kaynak yaratmaktır. Eğitmen hükümetten, deneyimli kurumlardan, üniversitelerden ve uygun literatür çalışmalarından elenmiş bilgi kaynaklarıyla öğrenci arasında bağlantı sağlamalıdır. Yetişkin öğrencisi özelliklerine göre gruplama yapıldığında bir diğer öğrenci tipi “*kritik yansıma*”dır. Yansıma ya da meta-düşünme hedefe ulaşma stratejileri hakkındaki düşünmedir. Öğrenciler fikirlerini eğitmenleri ya da arkadaşları ile paylaştıkları zaman onların düşüncelerini kendi fikirleri ile karşılaştırır ve o zaman yansımanın başladığı düşünülmektedir. Bu tip yansımalarla buna yatkın öğrencilerin konu hakkında daha derin düşünceleri sağlanmaktadır. Yansımanın yükseltilebilmesi için grup tartışmaları ve öğrencilere konu hakkındaki düşüncelerini anlatan yazıların yazdırılması ve bunların paylaşımı uygun görülen etkinlikler arasında yer almaktadır. Bir diğer yetişkin öğrenci tipi ise “*tecrübeli öğrenciler*”dir. Yetişkin öğrencilerin büyük bir kısmı ön bilgi sahibi olabildiği gibi tecrübeli de olabilmektedir. Knowles’a (1980) göre yetişkinler uygulamalı tekniklerle çok daha iyi öğrenebilmektedir. Tartışma, problem çözme, problem asıllı durum çalışmaları eğitmenlerin sıklıkla başvurması gereken yöntemler arasında olması gerektiği düşünülmektedir (Kurt, 2014, s. 125-131).

Aslında tüm bunların yanısıra yetişkin eğitiminin temelinde katılma olgusu da yatmaktadır. Yani eğitim yöntemlerini, konularını ve zamanını seçmede yetişkin öğrencinin, sürece daima aktif olarak katılması söz konusu olmaktadır (Bhola'dan aktaran Güneş, 1996, s. 9). Yetişkin eğitimi karmaşık bir öğretmen-öğrenci ilişkisidir. Yetişkin eğitiminde öğretmenin çok önemli bir işlevi vardır. Öyle ki öğrencilere rehberlik ve danışmanlık hizmeti vermek için görev yapar. Sadece önemli olan dönem derslerini seçerken ne kadar tavsiye verdiği değil, dönem içinde de kişisel ilişkilere devam etmek önemlidir. Yetişkin eğitimi danışmanlığı ve rehberlik böylece öğretim sınıfları çalışma prosedürünün önemli bir parçası haline gelir. Öğrencilerin yalnız olmadıklarını hissetmelerini ve tüm kaynaklar ile bütün örgüt onların emrinde olduğu izlenimini vermek için, kendi sorunlarını çözmek için yardım eder. Yetişkin eğitimi öğrencisi keyifli bir atmosferde öğrenmek için beklenti içindedir. Eğitimci böyle bir sınıfta ortaya çıkabilecek insani sorunlar için hoş bir kişilik ve bir anlayışa sahip olmalıdır. İlham verebilmesi için kendi alanında yeterli saygın bir tecrübeye sahip olmalıdır. Buna karşın, tüm öğrencilerin aynı arka plan, aynı yaşta olduğu bir sınıfa idare etmek kolay bir durumdur (Lissim, 1949, s. 290).

Türkiyede Yetişkin Eğitimi

Günümüzdeki anlamıyla ilk yetişkin eğitimi uygulamaları, Latin harflerine geçilmesinin ardından (1928) Millet Mektepleri'nin açılmasıyla gündeme gelmiştir. Ardından, Halkevleri ve Köy Enstitülerinin açılması genç cumhuriyetin yeni yurttaşını yaratmaya yönelik siyasal eğitimle birlikte kırsal alana yayılmasını hedeflemiştir (Yıldız, 2012, s. 2).

Cumhuriyetin ilk yıllarında açılan halkevleri hem eğitim hem de kültür kurumlarıydı. Anadolü'nün ücra köşelerinde sanata olan ilginin oluşmasında halkevlerinin rolü büyüktür.

Atatürk yetişkinler konusundaki eğitim anlayışını şu şekilde ifade etmiştir;

“Eğitim politikamızın ana hatları şöyle olmalıdır. Ülkenin asıl sahibi ve topluluğumuzun asıl ögesi köylüdür. İşte bu köylüdür ki, bugüne kadar eğitim nurundan yoksun bırakılmıştır. Onun için bizim izleyeceğimiz eğitim politikasının temeli önce var olan bilgisizliği ortadan kaldırmaktır. Bütün köylüye okumak, yazmak ve vatanını, ulusunu, dinini, dünyasını tanıttak kadar coğrafi, tarihsel, ahlaksal bilgiler vermek ve hesap öğretmek eğitim politikamızın ilk hedefidir. Bu hedefe varmak, eğitim tarihimizde kutsal bir aşama oluşturacaktır” (Ervin, 2006, s. 271).

Arıkan'ın (1999, s. 271) Cumhuriyetin ilk yıllarındaki aydınlanma hareketini Macit Gökberk'in ifadesinden şu şekilde aktarmaktadır... "Yine Atatürk'ün kurduğu halkevleri, Cumhuriyet'in dünya görüşünü aydınlar aracılığıyla halka kadar indirme girişimi ve denemesidir. Halkevleri pratik becerilerin kazanıldığı yerler olmaktan çok, türlü sanat

dallarındaki çalışma ve gösterileriyle, yöre tarihi ve kültürü üstündeki araştırmalarıyla, çeşitli konulardaki konuşmalarıyla bilinçlenme yerleriydi; yeni çağdaş yurttaşı yetiştirmeye yardımcı olan odaklardı."

Halk eğitimi kavramı günümüzde yetişkin eğitimi kavramına dönüşmüştür. Sürekli eğitim veya hayat boyu öğrenme isimleri de kullanılır. Ülkemizde bütün eğitimi milli eğitim bakanlığı düzenler. Hayat boyu öğrenme merkezleri ve belediyelerin yetişkin eğitimi kursları bakanlara bağlı olarak çalışırlar.

20 ya da daha fazla çalışanları olan işyerleri eğitim vermek zorundadır. İlaveten 50 ya da daha fazla çalışanı bulunan kurumların içinde bir eğitim birimi oluşturmak zorundadır. Ayrıca sendikalar meslek örgütleri dernekler çeşitli eğitim programları vasıtasıyla eğitim sürecine katkıda bulunurlar. Türkiye'de yetişkin eğitiminin daha iyi bir noktaya gelmesi için Avrupa ile protokoller imzalamış bu manada Türk ve Avrupalı örgütler beraber projeler yapmaktadır. Bu projeler daha çok ayrımcılık, ayrımcılığın önlenmesi, cinsiyetçiliğin önlenmesi Avrupa vatandaşlığı, küresel barış, sürdürülebilir çevre konularını kapsamaktadır.

Türkiye'de yetişkin eğitiminde birden fazla kanuni düzenleme bulunmaktadır. Bunlar:

Milli eğitim temel kanunu 1739. madde, eğitimin durumunu, içeriği, yaygın eğitimin özelliklerini, diğer kurumlarla ilişkileri belirler. 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri hakkında kanun yaygın eğitimin sorumluluklarını gösterir ve bu birimlerin görevlerin tanımlar. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bu işten sorumludur.

Milli eğitim sistemimiz genel olarak örgün ve yaygın kısımlarına ayrılmıştır. Yaygın eğitim bütün bireylerin cinsiyetine yaşlarına veya hangi sosyo-kültürel ortamdan geldiklerine bakmaksızın eğitim vermeyi amaçlar. Bu durum ülkemizin gelişmesi için kaçınılmazdır. Gerek ekonomik kalkınma gerekse sosyal kalkınma, avantajlı grupların avantajlı hale getirilmesi, toplumsal barışın sağlanması çok kültürlü alanlarda ayrımcılığın önlenmesi gibi konularda dersler verilmektedir. Özel kuruluşların, derneklerin, vakıfların eğitim programları Milli Eğitim Bakanlığı'nın gözetimi ve denetimi altındadır. Eğitimin Birliğinin sağlanması için, ulusal hedeflerin sağlanması için bu birlik şarttır. Milli Eğitim Kanununda ve Anayasada eğitim hakkı bütün vatandaşlar için sabitlenmiştir. Milli Eğitim Temel Kanununda "*hiç kimse eğitim hakkında yoksun bırakılamaz.*" denilmektedir. Bu şekilde yetişkinler için eğitim bir hak, devlet için temel bir sorumluluktur. Devlet ise bu görevini çeşitli kurumlar vasıtasıyla yerine getirir. Son yıllarda belediyeler, şehirlerde

kamu hizmetlerini çeşitlendirmiş ve bu bağlamda gerek mesleki, gerekse hobi düzeyinde kurslarla bu türden hizmetler yapmaktadırlar.

Cumhuriyetin ilk yıllarında ulusal birliği ve demokratik katılımı güçlendirmek amaçlanmıştır. Kariyer sahibi olmayanların topluma kazandırılması için köyden şehre göç edenlerin entegrasyonu için kullanılmıştır. Yetişkin eğitimi özellikle Cumhuriyetin ilk yıllarında okuma yazma bilmeyenlerin eğitimi için uygulanmıştır. Bu manada programlı yetişkin eğitimini ilk olarak okuma yazma seferberliklerinde görebiliriz (Okçabol, 2006, s. 142).

Yetişkin eğitimi genel olarak şu ilkelere göre hareket eder: herkese karşı eşitlik, eğitimde süreklilik, yeni teknolojileri halka aktarma ve vatandaşların demokratik süreçleri katılımı. Mesleki ve teknik eğitimi bunun içine katabiliriz. Yetişkin eğitiminin hedef kitlesi özellikle örgün eğitime dahil olmayan vatandaşlardır. Bunların topluma meslek sahibi yapılarak dahil edilmesi veya vasıflarını geliştirmek isteyenlerin faydalanacağı eğitimlerdir. Geçtiğimiz yıllarda yetişkin eğitime ilişkin yenilikler yapılmıştır bu düzenlemelerin önde geleni Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği 1979 yılından beri süregelen yönetmelik bu şekilde yenilenmiş ve yeni yaklaşımlar eklenmiştir. 2010 yılında yayınlanan yönetmelikte ise yetişkin eğitiminin;

MADDE 4 – (1) Yaygın eğitim faaliyetleri, Anayasa, Türk millî eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri ile Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun ve bir bütünlük içinde yerine getirilmesi için planlı kalkınma hedefleri kapsamında toplumun özellikleri ve ihtiyaçlarına göre;

- a) Bireylerin millî bütünlüşme ve bireysel gelişimini güçlendirici, yurttaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı, demokrasi kültürünü, düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,
- b) Bilmeyenlere okuma-yazma öğretmek, bilenlere eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak,
- c) Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde yurt içi ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yurt dışı için öğretim programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,
- ç) Millî kültür değerlerinin korunmasına, dünya kültürüne açık olarak geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak,
- d) Yöresel özellik ve ihtiyaçlara göre eğitim, öğretim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar ile nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde meslekî ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yaptırmak,
- e) Göç edenlerin yeni ortamlarına uyum sağlamalarına yönelik eğitim çalışmaları yaptırmak,
- f) Sağlık kuruluşları ve alan uzmanları ile iş birliği yapılarak halk sağlığının korunması, aile planlaması, sağlıklı beslenme ve barınma, iyi bir üretici ve bilinçli bir tüketici olma niteliğini kazandırıcı çalışmalar yaptırmak,

g) Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak,

ğ) Özel eğitim gerektiren bireylere, gelişim özelliklerine göre, bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak,

h) Aile eğitimi programları ile Türk aile yapısını güçlendirerek toplumsal yapının korunmasını sağlamak ve bu amaçla sürekli eğitim imkânları hazırlamak,

ı) Toplumda sevgi, hoşgörü, diyalog, iş birliği, farklılıklara saygı, yardımlaşma ve birikimleri paylaşma kültürünün gelişmesini sağlamak,

i) Yaşlı bireylerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılımları için eğitim çalışmaları yapmak,

maddeleriyle amaçları belirtilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı. 2010). Yetişkin eğitimi birçok alt dalı kapsadığı gibi yetişkin sanat eğitimini de kapsamaktadır.

Yetişkin Sanat Eğitimi

Yetişkin sanat eğitimi; sanat eğitimi ve yetişkin eğitiminin alt dalıdır. Çoğu dal gibi, gövde ile önemli özellikleri paylaşıyor olsa da bazı benzersiz özelliklere sahiptir. Etkili sanat eğitimi veya yetişkin eğitiminin temel özellikleri de, etkili yetişkin sanat eğitimi için çok önemlidir. Çünkü yetişkin sanat eğitiminin üst alanları ve her biri arasındaki bağlamı canlı tutmak ve vurgulamak önemlidir.

Çocuklar için sanat eğitimi ve yetişkinler için sanat eğitimi arasında varolan süreklilik arz eden birçok ortak noktaları ve özellikleri bulunmaktadır. Çocuklar ve yetişkinler için, ilk olarak, sanat eğitimi hem bireysel yaratıcılık hem de toplumsal bir geleneği vurgulamaktadır. Yaratıcılık açısından her öğrencinin öncelikle özgürlük, yenilik, stimülasyon (uyarım) odaklı kavramları ve kişilik gelişimi ile ilgilidir. Geleneğe göre süreklilik mevcut kültürel düzenlemeyi - bu sorumluluk, kararlılık, iletişim odaklı kavramlar ile alakalı ve ilgilidir. İkinci olarak, tüm sanat eğitimi görsel açıdan bir medeniyetin görsel kültür anlayışını vurguluyor. Read (1956, s. 108); yetişkinlerde estetik dürtülerin uykuda olduğunu ve bu nedenle, biraz daha yakın bilinç yüzeyine getirmek için beceriler kazandırmanın ötesinde olduğunu ifade etmiştir. Estetik eğitim kişide, görünümü algılamak için o kişinin hazırlık, içselleştirmek ve (sanat, doğa, insan davranışları, toplum) farklı durumlarda meydana gelir. Artan manevi tatmin açısından görünüm, bir kişinin varlığına manevi bir anlam veren ve sahip olduğu estetik değerleri yaratması eğitim boyutudur. Güzel, ama bağlantılı olduğu diğer kategoriler (yüce, komik, trajik, zarif, çirkin, ironik, grotesk, fantastik, absürd) gibi estetik duyguları oluşturan ruh/ tatmin merkezi değeridir (Cuco, 2014, s. 301).

Estetik eğitim, resmi olan etkisi bağlamında okulda bireye entegre, sanatsal bir özgünlük olan konular da ders dışı, ama bağımsız ya da bağımlı, güzellik doğrultusunda bireyi duyarlı hale getirmek, sanatsal duyguları arttırmak için, formlara olan ilgiyi yöneltmek ve otantik olandan estetik tat almayı güçlendiren, okul dışında da yer alan bazı özel günler de süsleme yapmak ile ilgili metodik bir çaba zannedilmektedir. Yetişkinler için, hesapta olmayan sanatsal olaylarla karşılaşmak temel araçtır.

Aslında sorun bütün toplumlar için aynıdır. Estetik duyarlılığın artırılması sanat eğitimcilerinin temel görevlerindedir. Kelimeleri ve sayıları kullanmayı öğrenmek gibi, görsel formları fark etmek, tanımlamak ve işlemek gerektiği vurgulanmaktadır. Geçmişte yetişkin sanat eğitim programlarının bir kısmı, toplumsal stresi azaltmak amacıyla, sık sık tarih edebiyat sanat psikoloji, sosyoloji veya ekonomi programının içeriğine eklenerek kullanılmıştır.

Yetişkin insanların estetik değerleri elde etmek için yeterli kültürel birikimleri vardır. Kendi başlarına öğrenirler. Farklı farklı ritimlerde ve bağlamlarda işlerden yararlanmak için olgunluk ve yeteneğe sahiptirler. Kendi öğrenme programını oluşturmak için de belirli bir sanatsal tarzı seçebilirler. Herhangi bir kültürel eğitim programına abone olduklarında tam olarak bilgi sahibi olmak için kendi kararlarını verebilirler.

Üzerinde durulan ortak konu; görsel algının, eğitimde, çocukta olduğu kadar ve yetişkin sanat eğitim programları için de aynı derecede önemli olduğunun savunulmasıdır. Hem çocuklar ve yetişkinler için, sanat eğitimi düşünme, hissetme, yapma hepsinin bir sentezi olarak üzerinde duruluyor. Sanat eğitimi kurslarının entelektüel, sezgisel, uygulamalı ya da bu bileşenlerin birbiriyle ilişkili bir konsantre karışım olarak tanımlanmaktadır. Sanat eğitimi alanı ile ilgili olarak, ressamlar heykeltıraşlar profesyonel verimlilikte yüksek standartlar oluşturdukları için rollerini farklı hedef kitlelere, kimi sanat tüketicileri ve sanat izleyicilerine farkında olmadan eğlenceli bir iş gibi aktarabilirler. Bu durum yetişkin öğrencide eğitim sürecinde eğlenerek öğrenme gibi bir beklentiyi oluşturmaktadır. Yetişkin sanat öğrencileri için bir diğer husus ressamın eserlerini yüksek fiyatlara satmasının onun eserlerinin sanatsal değerinin ölçülmesi hususunda bir ön yargı oluşturmasıdır. Programların önemli görevlerinden bir tanesi de bu ön-yargıların düzeltilmesidir.

Kurs verilen diğer kategorilerden farklı olarak, yetişkinlerin sanatsal alanla farklı bir bağlantısı vardır; beklentileri daha incelikli ve farklılaştırılmıştır. Bir başkası tarafından (örneğin bir kurum tarafından) yürütülen bir eğitim çabasından artık söz etmemekteyiz;

artık eğitimsel bir otoritenin desteğiyle faaliyetlerine devam ederken, zamanla eklenen yöntemsel bir çabayla artık uğraşmamaktayız.

Yetişkinler neden belirli bir şeyi öğrenmek zorunda olduklarını bilmek isterler. Yetişkin, yeni bilgi ya da tutumlar edinme sürecini önemli görmektedir (örneğin emeklilikten sonra). Yetişkinlerin motivasyonu, spesifik hedeflere odaklanır: ya mesleki yönlendirme, ya da mevcut faaliyetlerin daha geniş bir perspektif içinde tamamlanması ya da yalnızca belirli bir zamanda gerçeğe dönüşebilen bazı arzuları yerine getirmektir. Belirli bir türdeki bazı sanatların bilgi (örneğin bir çocuk durumunda olduğu gibi) algı veya uygulamalarına odaklanmak artık dışardan gelmeyen, ancak içeriden gelen kendi kendine önerilmiş bir amaçtır. Yetişkin, kendisini bir yere bağlamada özgür olduğunu keşfetmiştir; özel bir beceri veya sanatsal etkinliği yaşayarak öğrenir. Kendini bir derse hazırlamak daha belirgin hale gelmiştir ve amaç daha kişi merkezli olmuştur.

Simon Lissim'e (1949, s. 292) göre; yetişkin eğitimi derslerinde birçok öğrencinin, derslerini almadan önce kendine güven eksikliği vardır. Başarılı sanatçı ya da zanaatkar olabileceklerini daha sonra keşfederler. Özgüven kazandırma yetişkin eğitiminin en önemli işlevlerinden biridir. Bu öğrenciler en azından bir sanat eserini okuma, müzelere gitme ve genel olarak hayatlarının tatmin edici bir parçası olarak estetik olduğunun bilincine varırlar. Küçük bir ölçekte sanat patronları bile olabilmektedirler.

Hayat boyu öğrenme, Türkiye için geçmişi olan ancak niteliği tartışmalı bir alandır. Öğrenme toplumu hakkındaki son tartışmalar bağlamında, birbirine bağımlı amaçlara sahip olmak, ihtiyaçlarımız doğrultusunda kavramlaştırılmıştır: demokratik vatandaşlık, ekonomik gelişme ve kişisel gelişim (Chapman, 1996). Bu üçlü anlayışla, hayat boyu öğrenmeye devlet politikası sağlanması, uygulama ve sosyal içerme, adalet ve eşitliğin teşvik edildiği bir demokratik değerler sisteminin kurumlarca sürdürülmesi çok önemli olarak kabul edilir. Aynı zamanda, güçlü, uyarlanabilir bir ekonomiye ulaşılması ve sürdürülmesinde, kişilerin ödüllendirilmesine yönelik zengin bir faaliyet yelpazesi olarak kabul edilir. Üçlü kavram, yaşam boyu öğrenme için dışsal ve içsel gerekçeleri bir araya getirir; Örgün ve yaygın eğitim arasındaki okullaşma ve sürekli eğitim arasındaki sınırlar kalkar; Kurum temelli eğitim ile işyeri öğrenimi arasında da durum aynıdır. Belki aralıkların kapanması ve bu anlayışa ulaşmanın sloganı 'herkes için yaşam boyu öğrenme' olabilir. Judith Chapman, hayat boyu öğrenmenin şu şekilde olduğu görüşündedir: Okul öncesi dönemde başlayan karmaşık ve çok yönlü bir pratiklik, zorunlu ve örgün eğitim ve öğretim sonrası dönemler boyunca sürdürülür ve daha sonra yaşam boyu devam ettirilir;

üniversitelerde ve iş yerinde öğrenme deneyimleri, aktiviteleri ve eğlencenin sağlanmasıyla ve kolejler ve topluluk içinde resmi ve gayri resmi türdeki diğer eğitim ve kültür kurumlarında devam eder (Chapman, 1996, s. 30).

Yerel Yönetimler Ve Sanat Kursları

Yerel yönetimlerin çoğunluğu yetişkin eğitimi üzerine çeşitli branşlarda kurslar açmaktadır. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyelerin görev ve sorumluluklarını düzenleyen 7. Maddenin v bendine göre; "...yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, mesle ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek..." ilkesine yasada yer verilmektedir (Yıldırım ve Öner, 2009, s. 372). Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü çatısı altında belediyeler çok sayıda branşa ait yetişkinlere yönelik kurs düzenlemektedirler. Sanat ve Tasarım bu branşlardan bir tanesidir. Sanat ve Tasarım başlığı altında 25 adet farklı sanat dalı bulunmaktadır. Resim, alçı rölyef, minyatür, heykel, tezhip, üç boyutlu şekillendirme, hüsn-i hat, sanatsal mozaik bu dallardan bazılarıdır.

Günümüzde belediyecilik anlayışında, sadece altyapı, halk sağlığı gibi ihtiyaçların karşılanmasıyla yanısıra yetişkin eğitiminde de çok büyük yenilikler oluşmuştur. Bu yeni sosyal belediyecilik anlayışı belediyelerin ilçe bazında eğitim merkezleri kurmaları ve buralarda eğitici kadroları istihdam etmeleri ve bir program dahilinde bu hizmetleri yürüttükleri anlamına gelmektedir. Daha öncede belirtildiği üzere Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2012 "*Kurum/kuruluşlara göre yaygın eğitim faaliyetleri, 2009 – 2012*" istatistiğine göre ülkemizdeki Belediyelerin kurs sayısı 16.169'a ulaşmıştır (TÜİK, Yaygın Eğitim İstatistikleri, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011). Bu sayı Türkiye genelinde yetişkin eğitiminin yaygın hale gelmeye başladığının göstergesidir. Yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek ve geliştirmek bu hizmeti yerine getirmekte yasal sorumluluktur (Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2004). Bu hizmetlerde meslek edindirme ve hobi kursları büyük bir alanı kapsamaktadır. Hayatının belli bir yerinde meslek edinmek isteyen veya meslek değiştirmek isteyen çalışma çağındaki yetişkinler bu kursları tercih etmektedir. Rekreatif veya hobi amaçlı resim, el sanatları gibi kurslar daha ziyade emekliler veya ev hanımları tarafından tercih edilmektedir.

Knowles 'a (1980, s. 47) göre yetişkin eğitimi veren kurumların sorumlulukları şu şekildedir;

- 1) Kuruluşun ilgili yetişkin öğrenmesi için bireysel, kurumsal ve toplumsal ihtiyaçlarını belirlemek. (tanı)
- 2) Yetişkin eğitim programının kurumsal gelişimi için bir operasyon stratejisi geliştirmek ve yönetmek fonksiyonu. (organizasyon fonksiyonu)
- 3) Değerlendirilen ihtiyaçların karşılamak için hedefler belirlemek ve bu hedeflere ulaşmak için faaliyetlerin bir program olarak tasarlanması. (planlama işlevi)
- 4) Tesis ve programın etkili bir şekilde çalışması için gerekli olan prosedürleri, eğitim liderleri ve öğretmenlerin işe alımları, öğrencilerin seçimi, finansman sağlama, tesisleri yönetme ve idari işler de dahil olmak üzere bütün programın denetlenmesi. Programın işlevselliğinin değerlendirilmesi. (idari fonksiyon)
- 5) Profesyonel liderlik düzeyinde (değerlendirme fonksiyonu) yeni bilgilerin geliştirilmesi gibi işlevlerden sorumludur. Malzeme ve teknik altyapı hazırlama, yeni öğretim teknikleri geliştirme, koordinasyon kuruluşları için liderlik sağlama, yetişkin eğitimi, işçi eğitimi, ve genellikle yetişkin eğitim alanında teşvikin daha da geliştirilmesi.

Ülkemizde hızlı şehirleşme beraberinde bazı sosyal gerçekleri de beraberinde getirmiştir. Şehirlerde işsizliğin, suç oranlarının azaltılması gibi uzak hedeflerin yanısıra bir hizmet olarak evlerinde kapalı kalan, kendisini geliştirmek isteyen emekliler ve ev hanımları içinde bu türden kısa vadeli kurslar gün geçtikçe fazla talep görmektedir. Özel kurslarla karşılaştırıldığında belediyelerin hizmetinin çok uygun fiyatlı veya ücretsiz olmaları cazibeyi artırmaktadır. Belediye yönetimleri açısından bakıldığında da bir hizmet sunumu olarak yıl sonu sergileri açılmakta, sosyal belediye anlayışının bir göstergesi olmaktadır.

Bazı yetişkin sanat eğitimi programları, yaratıcı etkinlikler içermekte iken diğerleri yaratıcı olmayan, tekrara dayanan içerikler sunmaktadır. Hatta, incelendiğinde derinliği ve kendi iç sınıflaması olmayabilmektedir. Kurumların sanat eğitimi programlarının bu türden sorunlar içerdiği söylenebilir. Ders içeriklerinin ardıllığından, yaratıcılık boyutundan, becerilerin kazanılması sırası çoğu zaman eğitmenin inisiyatifine bırakılmıştır.

Görsel Sanatlar rahatsız olmayan, öğrencileri kucaklayan bir atmosfer gerektirir. Hem öğretmen hem de öğrenci naif ya da profesyonel farketmeksizin her işi algılayabilmeleri için; etkili bir deneyim, güvenli geçmiş ve gelecek, sanat tarihi çerçevesinde uygun olarak kurgulanmış bir program gerekir. Deneysel bir tutumu benimseyerek yetişkin öğrencilerin sanatsal gelişimi için engellerin kaldırılmasının ilk adımı sağlanır (Hoffman, 1988, s. 54).

Ergenliğe yetişkin öncesi dönem diye bakıldığında yetişkinlerin daha fazla deneyime sahip oldukları hatta daha fazla sıralı öğrenmeye ihtiyaç olmasına rağmen tekdüze işlerin yapıldığı bir atölye olabilmektedir. Sanat öğretimi iyi düzenlenmemektedir. Müfredat

çerçevesinde ilişkili bir esneklik, dezavantajı hatta bir kısıtlama olmuştur. Yetişkinler ile çalışan sanat eğitimcisi, taleplere göre yeniden şekillendirebilmektedir. Yaratıcılık eğitimi için tasvip edilmeyen, takvim manzaraları gibi sevilen görsellerin kopyasının yapılması, sadece güzel zaman geçirme olarak adlandırılabilir. Bu türden resimler birçok kurs merkezinde yaygınca yapılmaktadır. Oysa ki, doğru görmeyi öğretmek, hayalden resim yapmak, kompozisyon kurgulamak gibi temel becerilerin kazanılması gözardı edilmektedir. Genellikle yetişkin şartları için geçerli bir programı geliştirme sürecinde yapılandırmaya açık bir yol bulunmamaktadır. Böylece yetişkin sanat eğitimi veren yerel yönetimlerini programının geliştirmesine büyük ihtiyaç vardır. Yetişkin için en uygun olan hedeflerin özellikleri ve seçimi kolaylaştırmak için yeterince tartışma ortamı bulunmamaktadır.

Bu çalışmanın geri kalanında amaç, hem yetişkinler ile çalışan sanat eğitimcisi için ilgili test bilgi ve mevcut kaynakları tanımlamak ve yetişkin sanat eğitimine bir çerçeve önermektir. Ancak, önerilen bir çerçeve sunmadan önce kısa bir süre alanın mevcut durumunu incelemek yararlı olabilir.

İlgili Araştırmalar

Belediyelerin yetişkin sanat eğitimi faaliyetlerine dair yapılmış olan kaynak taramasında “yetişkin eğitimi” ile ilgili bazı tezlere rastlanmıştır.

Karaman'ın (2016), “Avrupa Birliği'nde Yetişkin Eğitimi Alanının Meslekleşmesi: Uygulamalar ve Sorunlar” adlı doktora çalışmasında Türkiye, Almanya, Danimarka ve Estonya'daki yetişkin eğitime yönelik politikaların ve uygulamaların neler olduğunun tespit edilmesine yönelik araştırma yapılmıştır. Araştırmada yetişkin eğitiminin meslekleşmesinde sorunlar ve bu sorunların yetişkin eğitimcilerinin eğitim ve mesleki yollarının çeşitliliğinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Avrupa Birliği resmi belgelerinde yetişkin eğitimcilerin niteliğini arttırmaya yönelik çalışmalara, mesleki gelişimlerinin sağlanmasına ve yetişkin eğitimcisi mesleğinin statüsünü arttırmaya önem verildiği fakat incelenen dört ülke de yetişkin eğitimcileri için düzenlenmiş sistematik bir eğitim bulunmadığı bildirilmiştir. Araştırmada Estonya'da yetişkin eğitimcisinin eğitime ulusal politika ve stratejilerinde yer verildiği, Türkiye'de ve Danimarka'da yer verilmediği, Almanya'nın federal bir devlet olmasından dolayı düzenlemelerin eyaletler bazında olduğu

tespit edilmiştir. Ayrıca Estonya’da ve Türkiye’de yetişkin eğitimcisi eğitimi için mevcut olanakların Almanya ve Danimarka’ya göre daha sınırlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Bağcı’nın (2015), “Yetişkin Eğitimi ve Eşitlik: Türkiye’de Yetişkin Eğitimi Uygulamalarının Anlam ve Beklentiler, Materyaller, Bütçe, Katılma, Mekan ve Zaman Bakımından Değerlendirilmesi” başlıklı doktora tezinde yetişkin eğitiminde eşitlik kavramı sorgulanmıştır. Araştırma sonucunda ise Türkiye’de yetişkin eğitimi uygulamalarının ‘eşitlik’ bakımından olması gerekenden çok uzak olduğu, toplumsal eşitsizlikleri gidermediği aksine bu eşitsizliklerin büyümesine yol açtığı iddia edilmiştir.

Ağcihan (2015), “Yetişkin Eğitimi Alanında Eğitim Veren Eğitimcilerin Yetişkin Eğitimi Alanındaki Yeterlilikleri” adlı yüksek lisans çalışmasında; erkeklerin kadınlara göre kursu bitirdikten sonra ekonomik hayata daha fazla katkıda bulduklarını ifade etmiştir. Kadın kursiyerlerin ise erkek kursiyerlere göre; kursların hayatlarına daha fazla anlam kattığını belirttiklerini tespit etmiştir. Araştırmada ayrıca eğitimcilerin; öğrencilerin mesleğine, yaşına ve bunun gibi değişkenlere göre öğrencilere karşı olan tutumlarında farklılık olup olmadığı irdelenmiştir.

Yapıcı’nın (2013) “Yerel Yönetimlerin Yetişkin Eğitimi Kapsamında Verdiği Bilgisayar Eğitimlerinin Değerlendirilmesi (İSMEK Örneği)” adlı yüksek lisans çalışmasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarında verilen bilgisayar eğitimlerinin değerlendirilmesi yetişkinlerin bilgisayar eğitimine karşı tutumları ve cinsiyet, yaş, ekonomik durum ve iş durumuna göre sınıflandırılmaya gidilerek genel tutumlar anlaşılacak istenmiştir.

Ertam (2011); “İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarında Verilen Deri Aksesuarları Dersinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında; araştırmanın amacını, yetişkin eğitiminde önemli bir yere sahip olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarının (İSMEK) Deri Aksesuarları Dersinin kursiyer görüşlerine göre incelenmesi ve yeterliliklerinin ortaya konması, kursta ürettikleri ürünlerden kursiyerlerin çoğunluğunun memnun kaldığı hatta bu ürünleri çeşitli sergilerde satarak gelir elde ettikleri tespit edilmiştir. Kurslarda kullanılan araç ve gerecin teknolojik gelişmeler doğrultusunda yetersiz kaldığı ve yine malzeme temini konusunda da sıkıntılar çekildiği belirlenmiştir.

Ayçiçek’in (2012) “Belediyelerin Yaygın Eğitim Çalışmalarına Bir Örnek Olarak Şişli Belediyesi” başlıklı yüksek lisans çalışmasında Şişli Belediyesi’nin yaygın eğitim

faaliyetleri hakkında detaylı bilgi vermiş, buna ilaveten sanat alanıyla ilgili yetişkin eğitimi faaliyetlerini de örneklemiştir.

Taramalarda “yetişkin eğitimi” ile ilgili tezlere rastlanmıştır fakat “yetişkin sanat eğitimi” ile ilgili doktora çalışmasına ulaşamamıştır. Yetişkin sanat eğitimi ile ilgili araştırma konusuna en yakın olan Çelik’in (2011), “Yerel Yönetimlerin Sanat Eğitimindeki Yeri ve Önemi (İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSMEK Örneği)” ve Şirin’in (2008), “Halk Eğitim Merkezlerinin Sanat Eğitimi Bağlamında Yetişkin Eğitimindeki Yeri ve Önemi” adlı yüksek lisans araştırmalarıdır. Çelik (2011) bu çalışmada; İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin sanat ve meslek eğitimi kursları bünyesinde faaliyet gösteren Ortaköy, Dikilitaş ve Kâğıthane Sanayi kurs merkezleri olmak üzere bu merkezlerdeki resim branşına ait derslerdeki çalışmalar incelenmiştir. Bu kursların hedefleri ile varılan sonuçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada; toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan kurumlarda toplumun sanat eğitimi doğrultusunda nasıl bir gelişim gösterdikleri ele alınmıştır. Şirin (2008), ise Halk Eğitim Merkezlerinin sanata katkısını değerlendirmek için Konya İlindeki merkez ilçelerde Halk Eğitim Merkezlerinde araştırma yapmıştır ve yetişkin eğitimine Halk Eğitim Merkezlerinin çok önemli katkılarda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analiz edilmesi yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Araştırmada Ankara ilinde bulunan üç büyük belediyenin (Çankaya Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi ve Yenimahalle Belediyesi) meslek edindirme ve hobi kurslarında resim branşı incelenmiştir. Araştırmaya ilişkin yazılı kaynaklar genel tarama modeli ile (literatür taraması) elde edilip kavramsal çerçeveyi oluşturmuştur.

Yetişkin sanat eğitiminde resim kurslarını incelemeyi hedefleyen araştırmada nitel araştırma temel, nicel araştırma ise destekçi olmak üzere karma araştırma yöntemi seçilmiştir. Creswell ve Clark'a (2015, s. 14) göre, karma yöntem araştırması, bir araştırma problemini araştırırken, nicel veya nitel yaklaşımların tek başlarına elde ettiğinden daha fazla delil ortaya koymaktadır. Punch (2005, s. 229) ise; "Bilmek istediğimiz her şeyi sadece tek yaklaşım kullanarak bulamayabiliriz ve çoğu zaman, iki yaklaşımı birleştirerek araştırmanın kapsamını, derinliğini ve gücünü arttırabiliriz" diyerek karma araştırma yönteminin avantajından bahsetmiştir.

Nitel ve nicel olarak karma araştırma yönteminin seçildiği bu araştırma aynı zamanda betimsel bir araştırmadır. "Betimsel (descriptive) araştırmalar verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar. Eğitim alanındaki araştırmada en yaygın betimsel yöntem tarama çalışmasıdır, çünkü araştırmacılar bireylerin, grupların ya da

(bazen) fiziksel ortamların (okul gibi) özelliklerini (yetenekler, tercihler, davranışlar vb) özetler” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011: 21).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Ankara il sınırları içerisinde yer alan Çankaya Belediyesi'ne ait *Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi*, Gölbaşı Belediyesine ait *Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi* ve Yenimahalle Belediyesine ait *YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi*'nde görev yapan iki yönetici, üç eğitmen ve 33 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Teknikleri

Araştırmanın kavramsal çerçevesinin hazırlanmasında yerli ve yabancı kaynaklar incelenmiş, ilgili literatür taraması yapılarak veriler toplanmış ve aynı zamanda yabancı kaynaklardan da yararlanılarak çeviriler yapılmıştır.

Araştırmanın hazırlanmasında, ilgili literatür taramasının yanı sıra; anket ve görüşmeler ile de veri toplanmıştır.

Nitel Araştırmalarda; Marshall ve Rossman (1994, s. 47) gözlem ve görüşmeyi öncelikli veri toplama teknikleri olarak belirtmektedir. Soruşturma, tarama (survey), filmler, fotoğraflar, video kasetleri, projektif teknikler ve psikolojik test, sokak etnografyası, etnografik görüşme, uzman görüşmeleri, tarihi analizler, hayat hikayesi ve içerik analizleri teknikleri önerilmektedir (Akt. Balcı, 2013, s. 40).

Belediyelerin açtığı yetişkin sanat eğitimi veren kurslar arasından üç belediyeye ait kurs seçilmiştir. Bu belediyeler, Çankaya Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi ve Yenimahalle Belediyesi'dir. Bu belediyelere ait yetişkin sanat eğitimi derslerinde resim branşı seçilmiş ve kurs yöneticileri ile görüşme, resim dersi eğitmenleri ve öğrencileri ile anket ve yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla veriler toplanmıştır. Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezinde bir yönetici, bir eğitmen ve 16 öğrenci ile, Gölbaşı Belediyesine ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde bir eğitmen ve yedi öğrenci ile, Yenimahalle Belediyesine ait YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde bir yönetici, bir eğitmen ve 11 öğrenci ile olmak üzere toplamda; üç eğitmen, 33 öğrenci ile anket ve görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde eğitmenlere ve

öğrencilere yöneltilen sorular, özellikle araştırmanın amaç ve alt amaçlarına hizmet etmesine dikkat edilerek hazırlanmıştır. Görüşme esnasında ses kayıt cihazı kullanılmış ve kayıtlar deşifre edilmiştir (Ek 1).

Anket ve yarı yapılandırılmış görüşme sonucunda elde edilen veriler uygun istatistik yöntemler ile değerlendirilmiş ve mevcut problemlere cevap aranmıştır.

Verilerin Analiz Edilmesi

Verilerin analizi, araştırmanın amacı olan “Belediyelerin yetişkin sanat eğitimi resim kurslarında nasıl bir eğitim programı uygulanıyor?” başlığı altında ve alt amaçlar doğrultusunda yapılmıştır.

Anketlere verilen cevaplar oransal olarak, yüzde dağılımları hesaplanarak yansıtılmıştır. Yüzde hesapları yapılırken “Microsoft Office Exel” bilgisayar programı kullanılmıştır.

Yöneticiler, öğretmenler ve öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde sorulan soruların genel çerçevesi alan uzmanı Yrd. Doç. Dr. Güzin Altan Ayrancıoğlu rehberliğinde hazırlanmıştır.

Görüşme esnasında eksiksiz olarak tüm verilere ulaşabilmek adına görüşmeler ses kayıt cihazı aracılığıyla kayıt altına alınmıştır. “Analitik bir yaklaşım olan içerik analizi veya yazım analizi (kaydedilmiş görüşmelerin yazıya çevrimini de içerir) ile görüşme verilerinin analizi yapılabilir” (Büyüköztürk vd., 2011, s. 177). Bu doğrultuda ses kayıt cihazıyla kaydedilen görüşmeler ilk önce yazıya dökülmüştür ve amaçlara yönelik sorular dikkate alınarak gruplandırma yapılmıştır.

Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 224).

Görüşme sonucu alınan cevaplar, gruplandırma yapıldıktan sonra araştırma kapsamında önemli noktalar göz önünde bulundurularak görüşme yapılan yöneticilerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşleri gerekli görüldüğü yerlerde doğrudan alıntılarla da verilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde; Ankara ilinde seçilen üç belediyenin (Çankaya Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi ve Yenimahalle Belediyesi) yetişkinlere yönelik meslek edindirme ve hobi kurslarında Resim derslerinde öğretmenlere ve öğrencilere uygulanan anket sonuçlarına ve onlarla yapılan görüşmelerden oluşan bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Söz konusu resim derslerinde öğrencilerle yapılan görüşmelerde, derslere katılım amaçları, nedenleri, derslerin içeriği, işleniş süreci ve onlara katkılarıyla ilgili önemli bulgular tespit edilmiştir ve bu bulgular detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Anketler ve görüşmeler; 10 Nisan 2015 tarihinde saat 14.00'da başlamak kaydıyla Yenimahalle Belediyesine ait YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde, 15 Mayıs 2015 tarihinde sabah saat 10.00'da başlamak kaydıyla Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde, 12 Mart 2016 tarihinde saat 11.00'da başlamak kaydıyla Gölbaşı Belediyesine ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir.

Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezinde bir eğitimci ve 16 öğrenci ile, Gölbaşı Belediyesine ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde bir eğitimci ve 7 öğrenci ile, Yenimahalle Belediyesine ait YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde bir eğitimci ve 10 öğretmen ile olmak üzere toplamda; 3 eğitimci, 33 öğrenci ile anket ve görüşme yapılmıştır.

Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Eğitimci ve Öğrencilerin Anket Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;

Bu bölümde yetişkin sanat eğitimcisi ve yetişkin sanat eğitimi resim branşı öğrencisi profilini belirlemeye yönelik yapılan anket sonuçlarına yer verilmektedir.

Yetişkin Sanat Eğitimcilerine uygulanan anket 5 sorudan, Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Branşı Derslerine katılan öğrencilere uygulanan anket 7 sorudan oluşmaktadır. Uygulanan anketler eğitimcilerin ve öğrencilerin profillerini belirlemeye yönelik olması sebebiyle sorular bunu ortaya çıkaracak şekilde hazırlanmıştır.

Sorulan sorulara alınan cevaplar yüzde ve frekans hesaplamaları yapılarak tablolaştırılmıştır. Sorulan sorulara alınan yanıtlar ve açıklamalar aşağıda, sorulan soruların sorulma sırasına uygun olarak verilmiştir.

Tablo isimlendirmelerinde eğitim merkezlerinin isimleri uzunluğu sebebiyle kısaltılarak verilmiştir. Çankaya Belediyesi'ne ait *Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi*'nden bahsederken "Çankaya", Gölbaşı Belediyesine ait *Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi*'nden bahsederken Gölbaşı", Yenimahalle Belediyesine ait *YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi*'nden bahsederken "Yenimahalle" olarak kullanılmıştır.

Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Eğitimcilerin Anket Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;

Üç merkezdeki eğitimcilerin ankete verdikleri cevaplar incelendiğinde, aşağıdaki tabloda verilen sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 1

Eğitmenlerin Ankete Verdiği Cevaplar

	Eğitmen-1	Eğitmen-2	Eğitmen-3
Bölge	Çankaya	Gölbaşı	Yenimahalle
Yaş	64	60	24
Cinsiyet	Kadın	Kadın	Kadın
Formasyon	Var	Var	Var
Deneyim	>10 Yıl	>10 Yıl	0-1 Yıl
Yetişkin Sanat Eğitimi konusunda eğitimi var mı	Yok	Yok	Yok

Eğitmenler incelendiğinde, Çankaya ve Gölbaşı bölgelerindeki eğitmenlerin ankete tamamen ortak cevaplar verdikleri görülmektedir. Yenimahalle'deki eğitmenin ise yaşı ve yaşıyla ilişkili olarak deneyiminin az olduğu ancak bunun dışında kalan cinsiyet, formasyon ve yetişkin eğitimi konusunda eğitim almama konularında özelliklerinin diğer iki eğitmen ile ortak olduğu görülmektedir.

Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Öğrencilerin Anket Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;

Bu bölümde yetişkin sanat eğitimi resim dersi öğrencilerine yapılan anket cevapları gruplandırılarak incelenmiştir.

Cinsiyet

Gölbaşı ve Yenimahalle bölgelerindeki kurslara katılan kursiyerlerin tamamı kadınlardan oluşmaktadır. Buna karşın Çankaya bölgesinde ankete katılan on altı kursiyerden 1 tanesi (%6,25'i) erkektir.

Yaş Aralığı

Ankette sorulan ikinci soru öğrencinin yaş aralığıdır. Her bir merkez için öğrencilerin yaş aralığı dağılımı tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 2

Çankaya - Öğrenci Yaş Aralığı

Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde
20-24	1	6,25%
45-49	1	6,25%
50-54	8	50,00%
55-59	3	18,75%
65-69	1	6,25%
70-74	2	12,50%
Genel Toplam	16	100,00%

Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin yaş aralıkları tablo 2'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre % 6,25'i (1 kişi) 20-24 yaş aralığında, % 6,25'i (1 kişi) 45-49 yaş aralığında, %50'si (8 kişi) 50-54 yaş aralığında, %18,75'i (3) 55-59 yaş aralığında, % 6,25'i (1 kişi) 65-69 yaş aralığında, %12,50'si (2 kişi) 70-74 yaş aralığında bulunmaktadır. Kursa katılan öğrencilerin geneline bakıldığında resim dersini ağırlıklı olarak 50-54 yaş aralığının tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 3

Gölbaşı - Öğrenci Yaş Aralığı

Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde
20-24	2	28,57%
40-44	2	28,57%
50-54	2	28,57%
55-59	1	14,29%
Genel Toplam	7	100,00%

Gölbaşı Belediyesi'ne ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin yaş aralıkları tablo 3'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre % 28,57'si (2 kişi) 20-24 yaş aralığında, % 28,57'si (2 kişi) 40-44 yaş aralığında, % 28,57'si (2 kişi) 50-54 yaş aralığında, %14,29'si (1 kişi), 55-59 yaş aralığında

bulunmaktadır. Kursun haftasonu olması sebebiyle, henüz çalışma veya öğrencilik dönemindeki daha genç kursiyerlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Yenimahalle - Öğrenci Yaş Aralığı

Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde
45-49	2	20,00%
50-54	6	60,00%
65-69	2	20,00%
Genel Toplam	10	100,00%

Yenimahalle Belediyesi'ne ait Yenimahalle Belediyesi YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin yaş aralıkları tablo 4'te gösterilmektedir. Bu dağılıma göre % 20'si (2 kişi) 45-49 yaş aralığında, % 60'ı (6 kişi) 50-54 yaş aralığında, % 20'si (2 kişi) 65-69 yaş aralığında bulunmaktadır. Kursa katılan öğrencilerin geneline bakıldığında resim dersini ağırlıklı olarak 50-54 yaş aralığının tercih ettiği gösterilmektedir.

Tablo 5

Genel - Öğrenci Yaş Aralığı

Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde
20-24	3	9,09%
40-44	2	6,06%
45-49	3	9,09%
50-54	16	48,48%
55-59	4	12,12%
65-69	3	9,09%
70-74	2	6,06%
Genel Toplam	33	100,00%

Üç farklı merkezde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin yaş aralıkları tablo 5'te gösterilmektedir. Bu dağılıma göre % 9,09'u (3 kişi) 20-24 yaş aralığında, % 6,06'sı (2 kişi) 40-44 yaş aralığında, % 9,09'u (2 kişi) 45-49 yaş aralığında, % 48,46'sı (16 kişi)

50-54 yaş aralığında, % 12,12'si (4 kişi) 55-59 yaş aralığında, % 9,09'u (3 kişi) 65-69 yaş aralığında, % 6,06'sı (2 kişi) 70-74 yaş aralığında bulunmaktadır. Kursa katılan öğrencilerin geneline bakıldığında resim dersini ağırlıklı olarak 50-54 yaş aralığının tercih ettiği gösterilmektedir.

Çankaya Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi ve Yenimahalle Belediyesi'ne ait kurs merkezlerinde resim dersine katılan ve anket yapılan 33 öğrencinin yaş ortalamasına bakıldığında; öğrencilerin % 48,46'sının (16 kişi) 50-54 yaş aralığında olduğu görülmektedir. 50-54 yaş aralığındaki kursiyerlerin toplam kursiyeler içerisindeki yüzdesinin en düşük olduğu bölge Gölbaşı ilçesindeki kurs olarak belirlenmiştir.

Eğitim Durumu

Ankette öğrencilerin son mezun oldukları veya son sınıfında oldukları okulları temel alınarak eğitim durumları belirlenmiştir. Her bir merkez için öğrencilerin eğitim durumu dağılımı tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 6

Çankaya - Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde
Genel, Mesleki, Teknik Lise	3	18,75%
Lisans	12	75,00%
Lisansüstü	1	6,25%
Genel Toplam	16	100,00%

Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin Eğitim durumları tablo 6'da gösterilmektedir. Bu dağılıma göre % 18,75'i (3 kişi) Genel, Mesleki, Teknik Lise mezunuyken, % 75'i (12 kişi) Lisans mezunu, %6,25'i (1 kişi) lisans üstü eğitim mezunudur. Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde kursa katılan öğrencilerin ağırlıklı olarak lisans mezunu olduğu gösterilmektedir.

Tablo 7

Gölbaşı - Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde
Genel, Mesleki, Teknik Lise	4	57,14%
Lisans Üstü	2	28,57%
Önlisans	1	14,29%
Genel Toplam	7	100,00%

Gölbaşı Belediyesi'ne ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin Eğitim durumları tablo 7'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre % 57,14'ü (4 kişi) Genel, Mesleki, Teknik Lise mezunuyken, % 28,57'si (2 kişi) Lisans üstü eğitim almış, %14,29'u (1 kişi) önlisans mezunudur. Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde kursa katılan öğrencilerin ağırlıklı olarak Genel, Mesleki veya Teknik Lise mezunu olduğu gösterilmektedir.

Tablo 8

Yenimahalle - Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde
Genel, Mesleki, Teknik Lise	4	40,00%
İlk/Ortaokul	2	20,00%
Lisans	1	10,00%
Önlisans	3	30,00%
Genel Toplam	10	100,00%

Yenimahalle Belediyesi'ne ait Yenimahalle Belediyesi YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin Eğitim durumları tablo 8'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre % 40,00'ı (4 kişi) Genel, Mesleki, Teknik Lise mezunuyken, % 20,00'i (2 kişi) Lisans üstü eğitim almış, %14,29'u (1 kişi) önlisans mezunudur. Yenimahalle Belediyesi YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde kursa katılan öğrencilerin ağırlıklı olarak Genel, Mesleki veya Teknik Lise mezunu olduğu gösterilmektedir.

Tablo 9

Genel - Öğrenci Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde
Genel, Mesleki, Teknik Lise	11	33,33%
İlk/Ortaokul	2	6,06%
Önlisans	4	12,12%
Lisans	13	39,39%
Lisans Üstü	3	9,09%
Genel Toplam	33	100,00%

Üç farklı merkezde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin Eğitim durumları tablo 9’da gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kurs katılımcılarının % 33,33’ü (11 kişi) Genel, Mesleki, Teknik Lise mezunuyken, % 6,06’sı (2 kişi) ilk veya ortaokul mezunu, katılımcıların %12,12’si (4 kişi) önlisans mezunu, %39,39’u (13 kişi) lisans eğitimi mezunuyken, %9,09’u (3 kişi) Lisans üstü eğitim mezunudur.

Tüm kursiyerlere bakıldığında, genel meslek ve mesleki okul mezunları ile lisans mezunlarının ağırlıklı olduğu bir dağılım gösterilmektedir. Kursiyerlerin eğitim durumunun dağılımına bakıldığında, bölgesel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Yenimahalle ve Gölbaşı ilçelerinde kursa katılanların büyük bölümünü lise mezunları oluştururken, Çankaya bölgesinde kurs katılımcılarının büyük bölümünü lisans mezunları oluşturmaktadır. Çankaya bölgesinde lisans ve üstü eğitim mezunlarının oranı %81,25’tir.

İş Gücü Durumu

Anket dahilinde öğrencilere mevcut iş gücü durumları sorulmuştur. Her bir merkez için öğrencilerin iş gücü durumu dağılımı tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 10

Çankaya - Öğrenci İş Gücü Dağılımı

İş Gücü Durumu	Frekans	Yüzde
Eğitime Devam Eden	1	%6,25
Emekli	14	%87,50
Ev İşleri ile Meşgul	1	%6,25
Genel Toplam	10	%100,00

Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin iş gücü dağılımları tablo 10'da gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılan öğrencilerin %6,25'i (1 kişi) eğitimine devam etmekte, % 87,50'i (14 kişi) çalıştığı işten emekli olmuş durumda, %6,25'i (1 kişi) ev işleri ile meşguldür. Kursa katılan öğrencilerin geneline bakıldığında resim dersini ağırlıklı olarak çalıştığı işten emekli olmuş kişilerin tercih ettiği görülmektedir. Kursa katılanların, eğitimine devam ederken resim kursuna katılan %6,25'lik kısmın haricinde kalan, %93,75'lik büyük çoğunluğu, eğitim ve iş hayatına devam etmemektedir.

Tablo 11

Gölbaşı - Öğrenci İş Gücü Dağılımı

İş Gücü Durumu	Frekans	Yüzde
Bir İşte Çalışan	2	28,57%
Eğitime Devam Eden	2	28,57%
Emekli	2	28,57%
Ev İşleri ile Meşgul	1	14,29%
Genel Toplam	7	%100

Gölbaşı Belediyesi'ne ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin iş gücü dağılımları tablo 11'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %28,57'si (2 kişi) bir işte çalışmaya devam ederken, diğer bir %28,57'si (2 kişi) çalıştığı işten emekli olmuş, diğer bir %28,57'si (2 kişi) eğitimine devam etmektedir. Ayrıca %14,29'u (1 kişi) ise ev işleri ile meşguldür. Kursa katılan öğrencilerin geneline bakıldığında resim dersini katılanların iş gücü dağılımının farklı

gruplar arasında dengeli bir dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Gölbaşı'ndaki kursun diğer iki ilçeden farklı olarak haftasonu olması katılımcıların mesleki dağılımında büyük bir farklılığın oluşmasına sebep olmuştur. Kursa katılanların %57,14'lük bir bölümü bir yandan işine veya eğitimine devam ederken, bir yandan da resim kursuna katılmaktadır. Gölbaşı bu konuda diğer iki bölgeden bariz şekilde ayrılmaktadır. Ankete katılanlar arasında mesleğini sürdürmeye devam eden sadece iki kişi bulunmaktadır ve her ikisi de Gölbaşı Belediyesi tarafında verilen haftasonu kursuna katılmaktadır.

Tablo 12

Yenimahalle - Öğrenci İş Gücü Dağılımı

İş Gücü Durumu	Frekans	Yüzde
Emekli	5	%50
Ev İşleri ile Meşgul	5	%50
Genel Toplam	10	%100

Yenimahalle Belediyesi'ne ait Yenimahalle Belediyesi YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin iş gücü dağılımları tablo 12'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %50,00'si (5 kişi) ev işleri ile meşgulken, diğer bir %50,00'si (5 kişi) çalıştığı işten emekli olmuş durumdadır. Kursa katılan öğrencilerin geneline bakıldığında resim dersini katılanların iş gücü dağılımının emekliler ve ev işleri ile meşgul olanlar arasında eşit bir dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Eğitimine veya iş hayatına devam ederken resim kurslarına katılan hiç bir katılımcı bulunmamaktadır.

Tablo 13

Genel - Öğrenci İş Gücü Durumu

İş Gücü Durumu	Frekans	Yüzde
Bir İşte Çalışan	2	6,06%
Eğitime Devam Eden	3	9,09%
Emekli	21	63,64%
Ev İşleri ile Meşgul	7	21,21%
Genel Toplam	33	100,00%

Üç farklı merkezde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin iş gücü dağılımı durumları tablo 13'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kurs katılımcılarının % 6,06'sı (2 kişi) bir işte çalışmaktayken, %9,09'u (3 kişi) eğitimine devam etmekte, %63,64'lık (21 kişi) büyük bölümü emekli, %21,21'i (7 kişi) ev işleri ile meşgul ve %6,06'sı (2 kişi) bir işte çalışmaya devam etmektedir. Tüm kursiyerlere bakıldığında, katılımcıların büyük bölümünün emeklilerden oluştuğu gözlenmektedir. Bunun yanında, yine büyük sayıda ev hanımının da kırsalara katıldığı söylenebilir. Eğitimine devam ederken veya çalışırken resim kurslarına katılanların ise küçük bir orana sahip oldukları görülmektedir ve bu katılımcıların %80'inin (4 kişi) Gölbaşı'ndaki haftasonu kursuna devam ettikleri görülmüştür.

Gelir Aralığı

Anket dahilinde öğrencilerden gelir aralıklarını belirtmeleri istenmiştir. Her bir merkez için öğrencilerin gelir aralığı tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 14

Çankaya - Öğrenci Gelir Aralığı

Gelir Aralığı	Frekans	Yüzde
1.000TL-2.000TL	2	% 12,50
2.000TL-3.000TL	1	% 6,25
3.000TL-4.000TL	2	% 12,50
5.000TL-6.000TL	4	% 25,00
6.000TL-7.000TL	2	% 12,50
7.000TL-8.000TL	2	% 12,50
10.000TL üstü	1	% 6,25
Belirtilmemiş	2	% 12,50
Genel Toplam	16	% 100,00

Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin gelir aralığı dağılımları tablo 14'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %12,5'i (2 kişi) 1.000TL-2.000TL arasında gelire sahipken, %6,25'i (1 kişi) 2.000TL-3.000TL arasında gelire sahip, %12,5'i

(2 kişi) 3.000TL-4.000TL arasında gelire sahip, %25'i (4 kişi) 5.000TL-6.000TL arasında gelire sahip, %12,5'i (2 kişi) 6.000TL-7.000TL arasında gelire sahip, %12,5'i (2 kişi) 7.000TL-8.000TL arasında gelire sahip, %6,25'i (1 kişi) 10.000TL veya üstü gelire sahipken, 2 katılımcı gelirlerini belirtmek istememiştir. Çankaya bölgesi için kursiyerlerin %50'sinin 3.000TL – 7.000TL aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 15

Gölbaşı - Öğrenci Gelir Aralığı

Gelir Aralığı	Frekans	Yüzde
2.000TL-3.000TL	2	28,57%
3.000TL-4.000TL	1	14,29%
5.000TL-6.000TL	4	57,14%
Genel Toplam	7	%100,00

Gölbaşı Belediyesi'ne ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin gelir aralığı dağılımları tablo 15'te gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %28,57'si (2 kişi) 2.000TL-3.000TL arasında gelire sahipken, %14,29'u (1 kişi) 3.000TL-4.000TL arasında gelire sahip, %57'si (4 kişi) 5.000TL-6.000TL arasında gelire sahip olduğunu belirtmiştir. Gölbaşı bölgesi için kursiyerlerin büyük kısmı olan %57,14'ünün 5.000TL – 6.000TL aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 16

Yenimahalle - Öğrenci Gelir Aralığı

Gelir Aralığı	Frekans	Yüzde
1.000TL-2.000TL	2	%20,00
2.000TL-3.000TL	3	%30,00
3.000TL-4.000TL	1	%10,00
5.000TL-6.000TL	2	%20,00
10.000TL üstü	2	%20,00
Genel Toplam	10	%100,00

Yenimahalle Belediyesi'ne ait Yenimahalle Belediyesi YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin gelir aralığı

dağılımları tablo 16’da gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %20’si (2 kişi) 1.000TL-2.000TL arasında gelire sahipken, %30’u (3 kişi) 2.000TL-3.000TL arasında gelire sahip, %10’u (1 kişi) 3.000TL-4.000TL arasında gelire sahip, %20’si (2 kişi) 5.000TL-6.000TL arasında gelire sahip, %20’si (2 kişi) 10.000TL veya üstü gelire sahip olduğunu belirtmiştir. Yenimahalle bölgesi için kursiyerlerin %50’sinin 1.000TL – 3.000TL aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 17

Genel - Öğrenci Gelir Aralığı

Gelir Aralığı	Frekans	Yüzde
1.000TL-2.000TL	4	12,12%
2.000TL-3.000TL	4	12,12%
3.000TL-4.000TL	5	15,15%
5.000TL-6.000TL	10	30,30%
6.000TL-7.000TL	2	6,06%
7.000TL-8.000TL	2	6,06%
10.000TL üstü	4	12,12%
Belirtilmemiş	2	6,06%
Genel Toplam	33	%100,00

Üç farklı merkezde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin gelir aralığı dağılımı durumları tablo 17’de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %12,12’si (4 kişi) 1.000TL-2.000TL arasında gelire sahipken, %12,12’si (4 kişi) 2.000TL-3.000TL arasında gelire sahip, %15,15’i (5 kişi) 3.000TL-4.000TL arasında gelire sahip, %30,30’u (10 kişi) 5.000TL-6.000TL arasında gelire sahip, %6,06’sı (2 kişi) 6.000TL-7.000TL arasında gelire sahip, %6,06’sı (2 kişi) 7.000TL-8.000TL arasında gelire sahip, %12,12’si (4 kişi) 10.000TL ve üstü gelire sahip ve %6,06’sı (2 kişi) gelir aralığını belirtmek istememiştir. Genel öğrenci dağılımı incelendiğinde, dengeli bir dağılım olduğu, öğrencilerin büyük bir bölümünün (%45,45’inin) 3.000TL – 6.000TL aralığında yoğunlaştığı gözlemlenmiştir.

Meslek

Anket dahilinde öğrencilerden mesleklerini belirtmeleri istenmiştir. Her bir merkez için öğrencilerin gelir aralığı tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 18

Çankaya – Öğrencilerin Mesleki Dağılımı

Mesleki Dağılım	Frekans	Yüzde
Bankacı	1	%6,25
Ev Hanımı	1	%6,25
Hakim	1	%6,25
Memur	2	%12,50
Muhasebeci	1	%6,25
Müdür	2	%12,50
Mühendis	2	%12,50
Öğrenci	1	%6,25
Öğretmen	3	%18,75
Tasarımcı	1	%6,25
Belirtmemiş	1	%6,25
Genel Toplam	16	%100,00

Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin mesleki dağılımları tablo 18'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %6,25'i (1 kişi) Bankacı, %6,25'i (1 kişi) ev hanımı, %6,25'i (1 kişi) hakim, %12,5'i (2 kişi) memur, %6,25'i (1 kişi) muhasebeci, %12,5'i (2 kişi) yönetici (müdür) %12,5'i mühendis, %6,25'i (1 kişi) öğrenci, %18,75'i (3 kişi) öğretmen ve %6,25'i (1 kişi) tasarımcıyken, %6,25'i (1 kişi) mesleğini belirtmek istememiştir. Mesleki dağılımın belirli bir alanda yoğunlaşmadığı görülmektedir.

Tablo 19

Gölbaşı - Öğrencilerin Mesleki Dağılımı

Mesleki Dağılım	Frekans	Yüzde
Ev Hanımı	1	14,29%
Hemşire	1	14,29%
Memur	2	28,57%
Öğrenci	2	28,57%
Serbest Meslek	1	14,29%
Genel Toplam	7	%100,00

Gölbaşı Belediyesi'ne ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin mesleki dağılımları tablo 19'da gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %14,29'u (1 kişi) ev hanımı, %14,29'u (1 kişi) hemşire, %28,57'si (2 kişi) memur, %28,57'si (2 kişi) memur, öğrenci ve %14,29'u (1 kişi) serbest meslek sahibi kişilerden oluşmaktadır. Diğer kursların aksine ev hanımı veya emekli katılımcıların çoğunlukta olmamasının en önemli iki sebebinin, diğer iki örnekten farklı olarak, kursun hafta sonu olması ve kurs verilen yerin konut alanlarına yakın olmaması olduğu düşünülebilir.

Tablo 20

Yenimahalle - Öğrencilerin Mesleki Dağılımı

Mesleki Dağılım	Frekans	Yüzde
Ev Hanımı	5	50,00%
Hemşire	1	10,00%
Memur	2	20,00%
Öğretmen	1	10,00%
Belirtmemiş	1	10,00%
Genel Toplam	10	%100,00

Yenimahalle Belediyesi'ne ait Yenimahalle Belediyesi YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin mesleki dağılımları tablo 20'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %50'si (5 kişi) ev

hanımı, %10'u (1 kişi) hemşire, %20'si (2 kişi) memur ve %10'u (1 kişi) öğretmenken, %10'u (1 kişi) ankette ilgili alanı doldurmayarak mesleğini belirtmemiştir. Yenimahalle bölgesi için kursiyerlerin %50'sinin mesleki durumunun ev hanımı olduğu görülmektedir.

Tablo 21

Genel - Öğrencilerin Mesleki Dağılımı

Mesleki Dağılım	Frekans	Yüzde
Bankacı	1	3,03%
Ev Hanımı	7	21,21%
Hakim	1	3,03%
Hemşire	2	6,06%
Memur	6	18,18%
Muhasebeci	1	3,03%
Müdür	2	6,06%
Mühendis	2	6,06%
Öğrenci	3	9,09%
Öğretmen	4	12,12%
Serbest Meslek	1	3,03%
Tasarımcı	1	3,03%
Belirtmemiş	2	6,06%
Genel Toplam	33	%100,00

Üç farklı merkezde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan öğrencilerin mesleki dağılım durumları tablo 21'de gösterilmektedir. Bu dağılıma göre kursa katılanların %3,03'ü (1 kişi) bankacı, %21,21'i (7 kişi) ev hanımı, %3,03'ü (1 kişi) hakim, %6,06'sı (2 kişi) hemşire, %18,18'i (6 kişi) memur, %3,03'ü (1 kişi) muhasebeci, %6,06'sı (2 kişi) müdür, %6,06'sı (2 kişi) mühendis, %9,09'u (3 kişi) öğrenci, %12,12'si (4 kişi) öğretmen, %3,03'ü (1 kişi) serbest meslek sahibi %3,03'ü (1 kişi) tasarımcı ve %3,03'ü (1 kişi) mesleğini belirtmemiş kişilerden oluşmaktadır. Genel öğrenci dağılımı incelendiğinde, dengeli bir dağılım olduğu, kursiyerlerin %48,48'inin (16 kişi) ev hanımları ile memur ve öğretmen emeklileri arasından geldiği gözlemlenmiştir.

Katılma Nedeni

Anket dahilinde öğrencilerden gelir aralıklarını belirtmeleri istenmiştir. Öğrenciler birden çok neden seçmek konusunda özgür bırakılmıştır. Her bir merkez için öğrencilerin katılma nedenlerinin dağılımı tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 22

Çankaya –Öğrencilerin Katılma Nedenleri

Katılma Nedeni	Cevap Sayısı	Yüzdelerik Dağılım
Boş Zaman Değerlendirme	10	%62,50
Kişisel Gelişim	10	%62,50
Psikolojik Rahatlama	1	%6,25
Sosyal Çevre Edinme	4	%25,00

Çankaya Belediyesi'ne ait Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde, kursiyerlerin 10'u (%62,5) kursa katılma nedenlerinden birini "Boş Zaman Değerlendirme" olarak belirtmişken, kursiyerlerin 10'u (%62,5) "Kişisel Gelişim" sebebiyle katıldığını, 1'i (%6,25) "Psikolojik Rahatlama" için kursa katıldığını ve 4'ü (%25) "Sosyal Çevre Edinme" için kursa katıldığını belirtmiştir. Çankaya bölgesindeki kursiyerlerin 15'i (%93,75) kursa katılma sebeplerinden birini "boş zaman değerlendirme" veya "kişisel gelişim" olarak belirtmiştir.

Tablo 23

Gölbaşı – Öğrencilerin Katılma Nedenleri

Katılma Nedeni	Cevap Sayısı	Yüzdelerik Dağılım
Boş Zaman Değerlendirme	5	%71,43
Kişisel Gelişim	5	%71,43
Sosyal Çevre Edinme	3	%42,86

Gölbaşı Belediyesi'ne ait Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan kursiyerlerin 5'i (%71,43) kursa katılma nedenlerinden birini "Boş Zaman Değerlendirme" olarak belirtmişken, kursiyerlerin yine 5'i (%71,43) "Kişisel Gelişim" sebebiyle katıldığını belirtmiştir. Ayrıca kursiyerlerin 3'ü (%42,86) "Sosyal

Çevre Edinme” için kursa katıldığını belirtmiştir. Gölbaşı bölgesindeki kursiyerlerin tamamı (%100) kursa katılma sebeplerinden birini “boş zaman değerlendirme” veya “kişisel gelişim” olarak belirtmiştir.

Tablo 24

Yenimahalle – Öğrencilerin Katılma Nedenleri

Katılma Nedeni	Cevap Sayısı	Yüzdelik Dağılım
Boş Zaman Değerlendirme	5	%50
Kişisel Gelişim	5	%50
Psikolojik Rahatlama	2	%20
Resim Yapmak	2	%20
Sosyal Çevre Edinme	4	%40

Yenimahalle Belediyesi’ne ait Yenimahalle Belediyesi YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi’nde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan kursiyerlerin 5’i (%50) kursa katılma nedenlerinden birini “Boş Zaman Değerlendirme” olarak belirtmişken, kursiyerlerin yine 5’i (%50) “Kişisel Gelişim” sebebiyle katıldığını belirtmiştir. Ayrıca kursiyerlerin 2’si (%20) “Psikolojik Rahatlama” için kursa katıldığını, 2’si (%20) “Resim Yapmak” için kursa katıldığını ve 4’ü (%40) “Sosyal Çevre Edinmek” için kursa katıldığını belirtmiştir. Gölbaşı bölgesindeki kursiyerlerin tamamı (%100) kursa katılma sebeplerinden birini “boş zaman değerlendirme” veya “kişisel gelişim” olarak belirtmiştir.

Tablo 25

Genel – Öğrencilerin Katılma Nedenleri

Katılma Nedeni	Cevap Sayısı	Yüzdelik Dağılım
Boş Zaman Değerlendirme	20	%61
Kişisel Gelişim	20	%61
Psikolojik Rahatlama	3	%9
Resim Yapmak	2	%6
Sosyal Çevre Edinme	11	%33

Üç farklı merkezde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan kursiyerlerin kursa katılma nedenleri incelendiğinde, kursiyerlerin 20’si (%61) kursa katılma nedenlerinden birini

“Boş Zaman Değerlendirme” olarak belirtmişken, kursiyerlerin yine 20’si (%61) “Kişisel Gelişim” sebebiyle katıldığını belirtmiştir. Ayrıca kursiyerlerin 3’ü (%9) “Psikolojik Rahatlama” için kursa katıldığını, 2’si (%6) “Resim Yapmak” için kursa katıldığını ve 11’i (%30) “Sosyal Çevre Edinmek” için kursa katıldığını belirtmiştir. Tüm bölgelerdeki kursiyerlerin 29’u (%88) kursa katılma sebeplerinden birini “boş zaman değerlendirme” veya “kişisel gelişim” olarak belirtmiştir.

Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Kurum Yöneticileri, Eğitimci ve Öğrencilerin Görüşme Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;

Bu bölümde Çankaya Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi ve Yenimahalle Belediyesi Hobi ve Meslek Edindirme Kursları Yöneticileri, Yetişkin Eğitimi Sanat Eğitimcileri ve Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Kurslarına katılan öğrencilerin görüşme sonucu elde edilen cevapları belli başlıklar altında değerlendirilmiştir. Başlıklar belirlenirken sorulan sorular dikkate alınmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Sorular araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanmış olup yönetici, eğitimci ya da öğrencinin konuya ilgisine göre daha detaylı bilgilerin alındığı görüşmelerde yapılmıştır.

Farklı belediyelere ait kurslarda eğitim veren eğitimcilerin ve kurslara katılan öğrencilerin cevapları arasında lokasyon farkından dolayı herhangi bir farklılık gözlemlenmediği için bütün öğrencilerin cevabı başlıklara göre tek çatı altında toplanmıştır.

Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Dersleri için Kurs Yöneticilerinin Görüşme Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;

Bu bölümde mülakat yapılan kurs yöneticilerinin cevaplarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

“İzlediğiniz bir müfredat var mı?” sorusuna ilişkin bulgular

Çankaya Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi ve Yenimahalle Belediyesi Hobi ve Meslek Edindirme Kurs Yöneticileri ile kurslar hakkında genel bir görüşme yapıлып, müfredat, kontenjanlar, denetim ve eğitim süreci hakkında bilgiler alınmıştır.

Resim dersine bir dönemde 20-25 öğrenci alınmaktadır ve mezun olan sayısı her yıl değişmektedir. Öğrenciler her yıl kursa kayıt olmak isterlerse 1/5, 1/3 gibi kontenjan oranlarına göre; devam etmek isteyen öğrencilerin sayısı belirlenip kontenjan sınırı dahilinde tekrar alındıkları bildirilmiştir. Programlarda öğrencilere sertifika verildiğini Çankaya Belediyesi'ne bağlı kurs merkezi yöneticisi "Sertifika veriyoruz ama bir yıl katılana veriyoruz. İkinci yıl katılana halk eğitim müsaade etmiyor" sözleriyle bildirmiştir.

Kurslarda öğrencilerin 5 te 1 devamsızlık hakları olduğu belirtilmiştir. Aynı bir okul sistemi gibi. Giriş ve çıkış saatlerinin, günlük yoklamaların okuldaki resmiyet ile aynı olduğu söylenmiştir.

Görüşülen yöneticiler tarafından Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı oldukları için onların hazırladığı program dahilinde derslerin işlendiği bildirilmiştir. Yenimahalle Belediyesi'ne bağlı kurs yöneticisi "Kurs öğrencileri yetişkin olduğu için biraz dışına taşıyoruz programın. Müfredata tamamen bağlı kalırsak herkes sıkılabilir burada" diyerek esneklik gösterdiklerini bildirmiştir. Görüştüğümüz bir diğer yönetici ise "Bana göre amaç mevcut prosedürü uygulamak. Neler öğretilcekse uygulamaya koymak, öğretmenlerimiz de bunun için çalışıyor. Ama biz belediye olarak insanları sosyalleştiriyoruz. Çünkü sadece ders değil amaç sosyal olmayan, hasta olan insanlar da geliyor. Terapi amaçlı gelenlerde var. Amacımız insanları buldukları durumdan bir adım öne çıkarmak" diyerek müfredat ve ders işleyiş süreci ile ilgili görüşlerini bildirmiştir.

Denetimlerin nasıl olduğu konusunda ise Milli Eğitim Bakanlığı ve Halk Eğitim'den müfettişlerin gelip denetim yaptıkları fakat bu denetimlerin evrak kontrolü şeklinde olduğu bildirmişlerdir.

Eğitmenleri seçerken ise öncelikle lisans ve ilgili bölüm mezunlarına yer verildiğini bildirmişlerdir. Ayrıca kalfalıktan yetişen usta öğreticilerin de gerekli belge ve sertifikaları alıp eğitmen olabildiklerini söylemişlerdir.

Sınıflarda yeni başlayan öğrenciler ile bir iki yıldır devam eden öğrenciler arasında oluşan seviye farkı için Yenimahalle Belediyesi'ne bağlı kurs merkezi yöneticisi "Grup olarak ayırmaya çalışıyoruz. Biz mesela öğrenciler 2. sene devam ederlerse, gruplandırma gibi bir talep olursa zaten geçen seneden tanıdığımız için bu biliyor bu yeni diye sınıf içinde bir gruplaştırma yapıyoruz ya da iki gün yapıp bir gün bilenler bir gün bilmeyenler geliyor"

şeklinde cevap vermiştir. Çankaya Belediyesi Kurs Merkezi yetkilisi ise "İlk kez gelen 215 saati tamamlayıp sertifikasını alıyor. Halk eğitim 2. yıl aynı kişinin gelmesine

müsaade etmiyor. Bizde sertifikasız program uyguluyoruz. Talep çok olduğu zaman haftasonları da uyguluyoruz. Bu yıl burada Çankaya Belediyesinin ilk yılı olduğu için uygulamadık ama Yenimahalle Belediyesi'nde uyguluyorduk" cevabını vermiştir.

Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Eğitimcilerin Görüşme Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;

Bu bölümde mülakat yapılan eğitimcilerin cevaplarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

“İzlediğiniz bir müfredat var mı?” sorusuna ilişkin bulgular

Görüşme yapılan kurs eğitimcilerine yöneltilen ilk soru izledikleri müfredat hakkında olmuştur.

Eğitimciler uymak zorunda oldukları bir program olduğunu fakat birtakım nedenlerden dolayı tam olarak uyamadıklarını söylemişlerdir. Çankaya Belediyesine ait kurs merkezinde görüşme yapılan eğitimci “Belediye değişikliğinden dolayı bu yıl kursumuz geç başladı, o yüzden tam müfredat ders saatlerine uyamıyoruz” diyerek, Yenimahalle Belediyesi kurs merkezinde görüşme yapılan eğitimci ise “Yağlı boyadayız normalde 8 modüllük bir ders. Ben mart ayında başladığım için yağlı boyaya denk geldim. Ben en baştan başlamadığım ve herkes tam olmadığı için sadece sergi için natürmort ve manzara istedim. Aslında bağlı olmak zorundayız. Nokta, çizgi ile karakalemle başlanıp en son aşama yağlı boyaya doğru gidiliyor. Birazda hobi kursu olduğu için, çok eğitim amaçlı olmadığı ve belli yaş üstü olduğu için zorlamamaya çalışıyorum. Herkes ne istiyorsa onu yapmaya çalışıyor ama bu sene natürmort ve manzara istedim çalışmamışlar daha iyi oluyor onlar için de” diyerek gerekçelerini açıklamışlardır. Gölbaşı Belediyesi'ne bağlı kurs merkezinde görüşülen eğitimci ise konuya daha farklı yaklaşarak “Programdan bakarak yapıyorum ama öğrenciler pek hissetmiyorlar. 2,5 ay modülümüz var sadece kara kalem var. Kara kalem de sıkılıyorlar, sıkıldıkları için 2-3 haftadan sonra devam etmek istemiyorlar, kırılıyorlar. Bu sefer öğrenciyi tutmak istiyorsun. Yetişkinler, ne kadar tutabilirsin. Ben de bu sefer yaparken anlatıyorum. Fark ettirmeden yapıyorum. Topluyorum bakın şu konu var işlenecek her zaman önünüze gelebilir böyle yapacaksınız diyorum” demiştir ve kendi yöntemiyle yol aldığını bildirmiştir.

Eğitimcilerin bu soruya vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda kurslarda müfredata çok bağlı kalınmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin isteği doğrultusunda eğitimciler inisiyatif kullanarak program içerisinde esneklik göstermektedir.

***“Hangi konuları gösteriyorsunuz ve dersleri ne şekilde işliyorsunuz?”
sorusuna ilişkin bulgular***

Eğitmenlere yöneltilen bir diğer soru ise konular ve ders işleyiş süreci hakkındadır.

Çankaya Belediyesi’ne bağlı kurs merkezinde “Renk konusunda çalıştık, renkleri karıştırma, yöntemler, fırça kullanma gibi temel konuları işledik” diyerek eğitmen kurs dönemi boyunca yaptıkları çalışmalarını belirtmiştir. Gölbaşı Belediyesi’ne ait kurs merkezinde görüşülen eğitmen “Peyzaj işledik, natürmort işledik, onun arkasından oryantal resimler yaptık. Onun arkasından da başka resimler de yapacağız. Sokak çalışması yaptık, iç mekan yaptık” diyerek kursta öğrencilerle beraber yaptıkları çalışmalarını anlatmıştır. Yenimahalle Belediyesi’ne bağlı kurs merkezinde görüşülen eğitmen ise “Ben bu kursta eğitmenliğe yeni başladım ve yağlı boyaya denk geldim. Herkesin bir çalışması vardı, onları tamamladık. Renk konusunda çalıştık, renkleri karıştırma, yöntemler, fırça kullanma, bazı teknikler üzerinde çalıştık” demiştir.

“Öğrencilerin çalışma sürecinde yapmak istedikleri resim seçimlerine ya da teknik konulara müdahaleniz oluyor mu?” sorusuna ise verilen cevap ortaktır. Gerekli durumlarda, öğrenciler yardım istediklerinde müdahale ettiklerini, onun dışında genellikle izleyici rolünde olduklarını bildirmişlerdir. “Müdahale etmiyorum kendileri seçiyorlar yapmak istedikleri resimleri ama başlangıçta kopya yapabilmeleri için karelere bölmede yardım ediyordum. Şimdi onu öğrendiler; rengin tonunu tutturamadıklarında ya da ince ayrıntı kısmında yardım istiyorlar” diyerek Çankaya Belediyesi kurs merkezi eğitmeni görüşünü bildirirken, Gölbaşı Belediyesi kurs merkezi eğitmeni ise “Eğer ki çok ağırsa onu aşırıya birkaç sefer sonra yapın diyorum ama şimdi serbest bıraktım, müdahale etmiyorum” demiştir. Yenimahalle Belediyesi kurs merkezi eğitmeni ise gerekli gördüğü yerlerde öğrenci resimlerine müdahale ettiğini bildirmiştir.

Eğitmenlerin bu soruya vermiş oldukları cevaplarla öğrenci resimlerine çok müdahale etmediği görülmektedir. Belirli oranlarda ve genellikle öğrencilerin talepleri doğrultusunda müdahalede bulunmaktadır.

“Kursa yeni başlayan öğrenciler ile bir yıldan fazla gelen öğrenciler arasında oluşan seviye farkı için farklı gruplandırmalar oluyor mu?” sorusuna ilişkin bulgular

Resim kursuna gelen öğrencilerin kursa katılım sürelerinin farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir. İki ya da üç yıldır kursa devam eden öğrenciler ile yeni başlayan öğrenciler için seviyelerine uygun gruplandırma ve onlara özel program uygulanıp uygulanmadığı sorgulanmıştır.

Çankaya Belediyesi kurs merkezinde görüşülen eğitmen “Açıkçası biz her yıl en baştan anlatıyoruz konuları. Sertifika ilk yıl haricinde verilmiyor yani 2. yıl gelene sertifika verilmiyor. Ama hobi kursu olduğu ve diğer konulara yağlı boya kadar vakit ayıramadığımız için, tekrar gelenler için sorun oluşturmuyor diye düşünüyorum” diyerek düşüncelerini bildirmiştir. Gölbaşı Belediyesi’ne ait kurs merkezinde görüşülen eğitmen ise “Ben 2 yıl devam edenler için Cuma günümü boş bıraktım. O gün evde çalıştıktan sonra göstermek için getirip burada da resim yapabiliyorlar” diyerek tecrübeli öğrenciler için ekstra gün ayırarak onların daha fazla çalışmalarını için fırsat oluşturduğunu bildirmiştir. Genel olarak resim kursunda farklı seviyelerdeki öğrenciler için gruplandırma ya da sınıf ayrımı yapılmadığı tespit edilmiştir. Sadece Gölbaşı Belediyesi’ne bağlı kurs merkezinde görev alan eğitmen kendi inisiyatifiyle ekstra gün oluşturarak bir imkan yaratmıştır.

Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Derslerinde Öğrencilerin Görüşme Sorularına Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular;

Bu bölümde mülakat yapılan öğrencilerin cevaplarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

“Yetişkin sanat eğitimi resim kursuna katılma nedeniniz nedir?” sorusuna ilişkin bulgular

Görüşmelerde öğrencilere ilk sorulan soru “Yetişkin sanat eğitimi resim kursuna katılma nedeniniz nedir?” şeklindedir.

Öğrencilerin verdiği cevaplar arasında; “hobi edinmek, boş zaman değerlendirmek, yeni arkadaşlar edinmek, sosyal çevre oluşturmak, güzel ve keyifli zaman geçirmek, evden dışarıya çıkmak, yalnız kalmamak, kişisel gelişim, arkadaş tavsiyesi, evden ve problemlerden kaçmak, psikolojik olarak rahatlamak” yer almaktadır.

“Resme olan ilgi” ya da “resim sevgisi ile kursa başlamak” yanıtlar arasında nadir olarak yer almaktadır. Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi’nde görüşülen bir öğrenci resim tutkusunu “Benim eşim yok evde yalnız kaldığım için; örgü, nakış hepsini yaptım ama resim daha çok mutlu ediyor. Vaktin nasıl geçtiğini anlamıyorum, dalıyorum resim yaparken. Gerçekten öyle çok kaptırıyorum ki kendimi resme başlayana kadar nasıl olacak çok önemli birşeye yapacaktım gibi hissediyorum. Sanatçı olmalıymışım. Gerçekten kendimi öyle hissediyorum. Yeteneklerim çocukluğumdan beri içimde olan cevherler, şimdi şimdi açığa çıkıyor. Anneme babama diyorum bak biz bunu yapabiliyoruz. Gördünüz mü bize fırsat verseydiniz biz neler yapacaktık. Sanatçı olmayı ressam olmayı çok isterdim ama fırsat verilmedi. Ailenin görgüsü daha sonra eşim izin vermedi. Gizli gizli kara kalem çizerdim eşim, çocuklar uyurken. Keşke atmasaydım günlük tutar gibi tutsaydım. Kursa geleceğim zamanı iple çekiyorum” sözleriyle belirtmiştir.

Keyifli zaman geçirmek, sosyal çevre edinmek ve psikolojik olarak rahatlamak en sık karşılaşılan cevaplardandır. Yenimahalle Belediyesi’ne ait YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi’nde görüşme yapılan bir öğrenci “Hayatım boyunca annemle babamla beraber yaşadım. İkisini de kaybedince bir boşluk içinde kaldım. Gezmeyi falan sevmem, geldim kursa katıldım. Çok keyifli ve çok faydalı oldu. Resmi çok seviyorum. Kız sanat meslek lisesinden mezunum. Resim hocam çok istiyordu ama o zaman bu sektörde iş yoktu. 5 kardeşiz annem babam bana kardeşlerinin kıyafetlerini dikersin demişlerdi. 46 yıl elim ne fırça ne kalem aldım. İşte 46 sene sonra ilk yağlı boya.” şeklinde cevap vermiştir. Psikolojik olarak rahatlattığını söyleyen ve bunun faydasını gördüğünü ileri süren öğrencilerden bir diğeri ise Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi’nde “Zor günler geçirdim ailemden çok kişiyi kaybettim. Psikolojik tedavi almak, anti depresan kullanmak yerine buralara başlamayı tercih ettim. Ondan sonra da torunlarıma iyi bir miras bırakayım istiyorum. Anı olarak yapıyorum, tanıdıklarına eşime dostuma.” Şeklinde kursa geliş nedenini açıklamıştır.

Başka bir öğrenci ise alışlagelmiş cevaplar dışında “hayata karşı yeni bir bakış açısı kazanmak” istediğini dile getirmiştir. Kursa katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu yıllarca resme karşı yeteneksiz olduklarını düşündükleri ama kursa gelip resim yapmaya başladıklarında çok mutlu hissettiklerini belirtmişlerdir.

Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi’nde kurslara katılan genç bir öğrenci ise “Güzel Sanatlar’da okumayı düşünüyorum, üniversite de fırçaya elim alışsın diye, bir de

görsel olarak ta elimi geliştirmek için de deniyorum” şeklinde cevap vererek kariyer planlamasında kursun kendisine fayda sağlayacağını düşündüğü için geldiğini bildirmiştir.

Genel cevapların dışında kalan bir neden ise kilo almamak için geldiğini söyleyen bir öğrenciye aittir; açıklaması “Evde durmayım, yatmayım, uyumayım, uyudukça şişko olmayım ama oldum” şeklindedir. Kursa başlangıç sebebinin bu olduğunu ama zaman içerisinde değiştiğini ayrıca bildirmiştir.

“Resim kursuna ne kadar süredir devam ediyorsunuz?” sorusuna ilişkin bulgular

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde “kursa ne kadar zamandır geliyorsunuz?” sorusunun cevabıyla ulaşılmak istenilen bilgi; sürekliliği belirlemek ve ders işleyiş sırasında öğretmenlerin uyguladıkları müfredatlar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının saptanmasıdır. Kursa katılan öğrencilerden bir kişi en uzun katılma süresine sahiptir ve bu 4 yıldır. Anlamlı bir çoğunluk ise 2. ve 3. yıllarında olduklarını belirtmişlerdir. Kalan grup ise 1. yılında olduklarını söylemişlerdir. Gölbaşı’nda iki yıl ardarda aynı hoca derse gelmiş ve müfredata ilk yıl uyulmuş daha sonra öğrencilerin talebine göre daha serbest bir ortamda ders işlendiği görülmüştür. Sınıflar karmadır, herhangi bir seviyeye göre gruplandırma yapılmamaktadır. İlk senesi olan öğrenci ile 4. senesinde olan öğrenci aynı sınıfta resim yapmakta, aynı konuları işlemektedir. Fakat öğrenciler bu durumdan rahatsız değildir. Çankaya Belediyesi Kurs Merkezinde de aynı şekilde öğretmen 5 yıldır derslere devam etmektedir ve öğrenciler bir sonraki yıl da devam etseler bile aynı müfredatın tekrar baştan işlendiğini bildirmiştir. Yenimahalle Belediyesinde ise görüşme yapılan öğrencilerden 1 yıldan fazla devam edenlere farklı eğitimci gelmiştir. Gelen eğitimcilere göre derslerin işleyiş sürecinin ve konu seçiminin farklılık gösterdiklerini belirtmişlerdir.

“Dersleriniz bir müfredat dahilinde mi işleniyor yoksa kendi istediğiniz şekilde mi devam ediyor sunuz?” sorusuna ilişkin bulgular

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde yöneltilen bir diğer soru ise müfredat ile ilgilidir. Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Kurs Merkezi’nde görüşülen öğrenciler müfredat dahilinde ilerlediklerini bildirmişlerdir. Öğrencilerden birtanesi “Müfredat dahilinde işledik, karakalemle başladık sulu boya yaptık şimdi de yağlı boya” şeklinde cevap verirken bir diğer öğrenci ise “Tabi müfredat dahilinde ama resimleri seçerken kendi

istediğimizi seçiyoruz” demiştir. Aynı merkezdeki başka bir öğrencide biraz daha durumun eğitimciye bağlı olduğunu belirterek “Hoca yeteneğimize göre ve müfredat dahilinde yönlendiriyor, müfredat var ama diğer konulara yağlı boya kadar vakit ayıramıyoruz. Yağlı boya sergide görsel olarak daha iyi olduğu için” diyerek yıl sonunda belediyelerin kurs sonunda açtıkları sergilerin önemine değinmiştir.

Çankaya Belediyesi kurs merkezinde başka bir öğrencide diğer öğrenciler gibi “Tabi program var. Program doğrultusunda öğretmenimiz yardımcı oluyor yapacağımız resim konusunda” diyerek görüşlerini bildirmiştir.

Çankaya Belediyesi Kurs Merkezi’nde genel görüş dersleri müfredat dahilinde işledikleri yönüdeyken Gölbaşı Belediyesi Kurs Merkezi’nde durum biraz daha farklıdır. Gölbaşı Belediyesi’nde görüşme yapılan bir öğrenci “Geçen yıl hoca önce kara kalem sonra boyut çalıştırıyordu, bu yıl kendi istediğimiz gibi çalışıyoruz” diyerek müfredat harici çalıştıklarını belirtirken bir başka öğrenci ise “İlk defa böyle bir kuruma geliyorum ben, 5. Tablom daha önce hiç resim yapmadım, eğitimim yok. Güzel eğitim veriyorlar, yeteri kadar sonuçta üniversite eğitimi almayacağız. Aldığım eğitim beni tatmin ediyor gayet güzel ve geliştirici tekniklerde öğretiyorlar” demiştir ve müfredatın onlar için önem arz etmediğini bildirmiştir. Başka bir öğrencide çalışırken ne yapmak istediklerine öğretmenleriyle karar verdiklerini “Her türlü konuyu işletiyor hocam. Herkesin mutlu olacağı konuyu seçiyor. Herkes sevdiği resmi yapıyor” sözleriyle belirtmiştir. “En başta başlarken perspektif falan çalıştık, ışık döngü çalıştık. Konuya hakim olmak için ama buradaki kadınlar küçük çocuk değil bir an önce bir şeyler yapmak istiyorlar, onun için renkleri, kontrastları işledik ondan sonra başladık. Resmimizi kendimiz seçiyoruz. Bu resmi istiyoruz dediğimiz zaman hocamız da her zaman tamam demiyor tabi ki çünkü herkesin yeteneği farklı herkes her resmi yapamıyor, yönlendiriyor” sözleriyle de başka bir öğrenci kurs sürecinin nasıl işlediğini anlatmıştır.

Yenimahalle Belediyesi’ne ait kurs merkezinde ise kursa bir yıldan fazla devam eden öğrenciler her yıl farklı bir öğretmenin geldiğini ve gelen öğretmenler arasında müfredat olarak farklılık gösterildiğini bildirmiştir. “Bir önceki hocamız kara kalemle desen çizdirdi, kuru pastelle natürmort çalıştık, onları yapmadan bizi yağlıboya geçirmedim. Ama diğer öğretmenimiz bizim isteğimize göre davrandı çünkü herkes o şartlara uymak istemiyor” sözleriyle bir öğrenci bu durumun sebebini kendi bakış açısıyla bildirmiştir. Ayrıca sözlerine “Genellikle müfredata uygun işliyoruz ama yaş ortalamamız ileri olduğu için bir üniversite öğrencisi gibi çalışmıyoruz” diyerek devam etmiştir. Bir diğer öğrenci ise “ben

istediğimi yapıyorum” diyerek müfredata uyum sağlamak istemediğini bildirmiştir. Bir başka öğrenci ise “Senenin sonunda mecburi iki resmi hoca gösterdi ama onu da manzara olarak tercih ettik” diyerek eğitmenin sadece sene sonu sergisi için onlara müdahalede bulunduğunu bildirmiştir. Genel olarak Yenimahalle Belediyesi’ne ait kurs merkezinde öğrenciler öğretmenin yaklaşımına göre müfredata uygun ilerlediklerini bildirmiştir. Başka bir öğrenci ise “Müfredat yok. Kim ne isterse onu yaptı, müfredat izlemedik. Desen çalışması yaptık, karakalem yaptık. Onu da isteğe bıraktılar çok öyle zorlama olmadı. Genellikle canımız ne isterse onu yaptık. Bu daha çok hobi kursu olduğu için böyle bir sıkıntı olmadı. O müfredatı uygulamaya çalıştılar ama hiç kimse uymadığı için verimli olmadı” diyerek öğrencilerin müfredata çok uymak istemediğini bildirmiştir.

“Şu ana kadar resim dersinde neler, ne tür resimler yaptınız ve nasıl yapıyorsunuz?” sorusuna ilişkin bulgular

Görüşmelerin yapılmış olduğu Çankaya Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi ve Yenimahalle Belediyesi kurs merkezlerinde öğrencilerle görüşülen bir diğer konu ise resim dersinde neler yaptıkları, konu olarak seçimlerinin ne oldukları, kopya çalışmalar mı yoksa özgün çalışmalar mı yaptıkları, öğretmenin resimlerine hangi oranda müdahalede bulunduğu. Sorulara verilen cevaplar genellikle aynı çerçeve içerisinde kalmıştır ve anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır. Öğrenciler; natürmort, manzara, hayvan, mimari içerikli (cami, bina, köy evleri) resimler yapmaktadır. Desen ve suluboya kısa süre çalışmış ya da hiç çalışmamışlardır. Genellikle yağlı boya çalışmakta ve kopya yöntemi ile bunu tuvale aktarmakta olduklarını bildirmişlerdir. Öğrenci internette ya da başka bir kaynaktan (dergi, katalog, kitap vb.) bulduğu ya da eğitmenin önerdiği görsellerden (daha önce bir sanatçı tarafından yapılmış resim, fotoğraf) bir tanesini seçip eğitmen onaylı ya da onaysız fotokopisi büyülterek çektirip, tuvalini ve görseli karelere bölerek resmi kopyalamakta ya da hazır görsele bakarak aynısını tuvale geçirmektedir. Sadece bir öğrenci manzara resminde kopya yolu ile değil kendi hayal gücünden yararlanarak yaptığını bildirmiştir. Görüşme yapılan bir öğrenci “Kendi isteğimize göre görsel seçip kopya yapıyoruz. Özgün resim hiç çalışmadık, o kadar gelişmediğimiz için” diyerek kopya dışında hayal gücünü de kullanarak resim yapmak için kendilerini yeterli bulmadıklarını bildirmiştir. Başka bir öğrenci ise aynı fikirde olup “Çünkü daha o yeteneğim yok” şeklinde düşüncelerini bildirmiştir.

Renk, çizgi, doku gibi tasarım elemanlarına ya da perspektife derslerde başlangıç düzeyinde değinilmiş belirli ortak bir program dahilinde işleyiş olmadığı görülmüştür. Görüşülen bir öğrenci bu konuda “Renk değil ama desen çizerken çizgi ile ilgili detaylar gördük” demiştir. Başka bir öğrenci “Işık, gölge, boyut o konuları işledik” demiş bir diğeri ise “Kursun açıldığı zaman karakalemle başladık desen, renkler ile ilgili ufak ufak bişeyler gösterdiler” diyerek bu süreci anlatmıştır.

Eğitmenlerin öğrenci çalışmalarına fazla müdahalede bulunmadığı görülmüştür. “Ara sıra yanırları göstererek yardımcı oluyor” diyerek bir öğrenci eğitim müdahalesinin sınırlı olduğunu söylemiş, başka bir öğrenci ise “Müdahale denir mi bilmiyorum, yardım istediğimiz zaman yardımcı oluyor ya da yapamadığımız yer olursa gösteriyor” diyerek görüşlerini belirtmiştir. Eğitim müdahalesi konusunda görüşülen üç kurs merkezinde de öğrenciler birbirini oldukça yakın cevaplar vermiştir. Bir diğeri öğrenci ise ders sürecini “Kendimiz gönlümüze göre resim seçiyoruz. Bazen hocamız öneriyor, yol gösterici oluyor. Bazen de biz şu tarz resim yapmak istiyoruz görsel var mı diye soruyoruz” sözleri ile anlatmıştır.

“Resim dersi kapsamında yaptıklarınızın yanı sıra sanat tarihi, sanat felsefesi de görmek ister miydiniz ?” sorusuna ilişkin bulgular

Öğrencilere yöneltilen bir diğeri soru ise kendilerini görsel ve kuramsal anlamda besleyeceği, sanatsal bakış açılarına derinlik ve zenginlik sağlayacağı düşünülen konulara ders sırasında belirli bir program dahilinde yer verilmesini isteyip istemedikleridir. Görüşülen bir öğrenci bu konuyla ilgili “Evet isterdim okumayı çok seviyorum. Hobi kursu olduğu için çok temelden değil de daha yüzeysel oluyor bazı şeyler. Ama daha derin ders işlemek isteyen arkadaşlarımda var daha yüzeysel olmasını isteyenlerde” diyerek farklı talepler olduğunu belirtmiştir. Konuyla olumlu yaklaşan bir diğeri öğrenci ise “Ne kadar çok çeşit olursa o kadar faydalanan olur” diyerek görüşlerini belirtmiştir. Görüşülen öğrencilerin bir grubu sanat tarihi, sanat felsefesi görmek istediklerini belirtirken bir bölümü ise farklı gerekçelerle istemediklerini dile getirmişlerdir. Bu gerekçelere örnek cümleler arasında; “İstemem, çünkü; yaş olarak baktığımızda zamanımız kısıtlı olduğu için benim şahsi amacım daha çok resim ortaya çıkarmak”, “Bence gerek yok, ben rahatlamaya geliyorum”, “Bana faydası olmaz”, “Beni sıkır, resim yapmak renkleri görmek güzel” yer almaktadır.

Ayrıca Gölbaşı Belediyesi kurs merkezindeki öğrenciler “Zaten hocamız zaman zaman tekliflerde bulunuyor, hocamız çok yönlü olduğu için, hocamızdan memnunuz” ya da “Ne istersek ekleriz ki...Hocamız ne istersek yapıyor” diyerek müfredatta herhangi bir değişikliğe gerek olmadan kendi istekleri ve öğretmenlerinin yardımlarıyla istedikleri konuyu ekleyebileceklerini bildirmişlerdir.

“Resim dersinde öğrendiklerinizi kurs dışında deneyimleyebiliyor musunuz? Mesela evde resim yapıyor musunuz ya da sergilere katılıyor musunuz? sorusuna ilişkin bulgular

Kurs merkezlerinde öğrencilerle konuşulan bir diğer konu ise resim dersinde öğrendiklerinin kurs dışında da hayatlarına entegrasyonu ve sergilere katılım oranları hakkındaydı. Görüşme yapılan bir öğrenci evde resim yapıyor musunuz sorusuna; “Çok seviyorum evde de çalışmayı fakat çok fırsat bulamıyorum bir ev hanımı olarak” cevabını verirken; bir başka öğrenci ise “Evde yaptım ilk defa. Yapıyorum zaman ayırmaya çalışıyorum” diyerek evde ilk defa tek başına resim yaptığını ve sonuçtan çok memnun kaldığını bildirmiştir.

Görüşme yapılan öğrencilerin bir bölümü kursta öğrendiklerini vakit buldukça evde de keyifle yaptığını bildirirken bir grup öğrenci ise evde resim yaptıklarını söylemişlerdir fakat bu konuda özgüvenlerinin düşük olduğunu bildirmiş kurstaki kadar başarılı sonuçlara ulaşamadıklarını beyan etmişlerdir.

“Evde yapmaya çalışıyorum. Pek olmuyor ama”, “Evde yapmaya çalışıyorum. Ama buradaki gibi olmuyor hem arkadaşlardan fikir alıyorum hocanın da yardımıyla. Görsellikte katarak bazen renkleri karıştırıyorum”, “Evde de yapıyorum. Ama elimizden geldiği kadar” gibi cümlelerin sahibi öğrenciler yalnız çalıştıklarında çok tatmin olmadıklarını bildirmiştir.

Bir grup öğrenci ise evde resim yapmadığını sadece kurs ortamında çalıştıklarını söylemişlerdir. Gerekçe olarak kendilerini o kadar başarılı görmediklerini ya da zaman bulamadıklarını ifade etmişlerdir.

Görüşme yapılan öğrenciler kursun organize ettiği sergiler dışında katılımcı olarak kişisel ya da karma sergilere katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Bunun sebebi ise henüz o kadar profesyonel olmadıklarını düşünmelerindedir. Sadece bir öğrenci “O boyutta değil sadece

kendimi memnun etmek için resim yapıyorum” diyerek sergiye katılma gereksinimi duymadığını bildirmiştir.

Belediyelerin yetişkin eğitime yönelik kurslarında dönem sonunda öğrenci işlerinden oluşan sergiler düzenlenmektedir. Bu sergiler öğrenciler, öğretmenler, kurum yöneticileri ve belediyeler tarafından oldukça önemsenmektedir. Sergi açılışlarına Belediye Başkanı’da dahil olmak üzere protokolden isimler gelmekte, öğrenciler ailelerini davet etmektedir. Sergilere katılım oranı ve ortaya çıkan işlerin iyi olmasının öğretmenler ve öğrenciler için oldukça önemli olduğu gözlemlenmiştir.

“Resim kursuna katıldıktan sonra sosyal hayatınızda değişiklikler oldu mu? sorusuna ilişkin bulgular

Belediyelerin düzenlediği yetişkin eğitimi resim kurslarında mülakat yapılan öğrencilere sorulan bir diğer soru resim kursunun sosyal hayatlarına etkisinin ne olduğu hakkındadır.

Öğrenciler genel olarak hayatlarında olumlu değişikliklere sebep olduğunu, farkındalık yarattığını, kendilerini çok daha iyi hissettiklerini bildirmişlerdir. Görüşmelerin üç farklı kurs merkezinde yapılmış olmasına rağmen, öğrenciler tarafından sosyal yaşantılarındaki değişiklik hakkında, belirli başlıklar altında nerdeyse aynı cevaplar verilmiştir.

Görüşme yapılan öğrencilerden bir bölümü; “Çok güzel şeyler oldu. Yeni çevre, yeni arkadaşlar edindim, genel kültürüm daha da arttı, kendimi psikolojik olarak daha da iyi hissediyorum. Kursu yaşım sağlığım el verdikçe bırakmak istemiyorum. Hocalarımızdan yöneticilerimizden çok memnunum çok anlayışlı davranıyorlar”, “Gezmeyi daha az yapıyorum. Hafta içi sürekli alışveriş merkezlerine gidiyordum onlar bitti. Haftanın üç günü buradayım. Mutlu olmasam gelmem zaten değil mi? İşleri çabuk bitirsem de gitsem diyorum” gibi cevaplar vererek olumlu düşüncelerini ve mutluluklarını ifade etmiştir.

Diğer bir bölümü ise; “Hemen ev işini bitireyim geleyim buraya. Mesela tv de dizi izliyorum; tabloları görüyorum önceden hiç dikkat etmezdim”, “Mesela bakışımı çok değiştirdi. ‘Aa güzelmiş’ deyip geçen ben şimdi eleştiriyorum”, “Ruh halimi de doğaya bakışımı da her şeyi değiştirdi. Doğada bile yeşilin kaç ton olduğunu öğrendim”, “Açı olarak bakıyorsun, uyum olarak bakıyorsun. Genelde bu ikisine bakıyorum. O ölçüleri fark ettik. Üç boyutlu bakmayı bile öğrendik”, “Objelere bakış açım değişti. Daha farklı görüyorsun; ‘Aaa bunun resmi güzel olur’ diyorsun. Rengi, gölgeyi öğrendim. Bana baya bir bakış açısı kattı. Dizilerde bile tablolara bakıyorum”, “Bir kere farklı insanlarla bir

arada oluyoruz 6 7 saat, ister istemez katkısı oluyor. Ayrıca resim sayesinde çevrem farklı gözle bakmayı öğrendim. Renklerin farkını gördüm”, “Çevrem farklı bakıyorum. Tablolar daha çok dikkatimi çekiyor. Bakmakla görmek farklı şeylermiş onu öğrendim”, “En azından dizi izlerken bile tabloları inceliyorum. En azından resim yaparken şunu öğrendim bakmayı öğrendik. Bakmakla görmek farklıdır ya baktığımız bir ağaca artık ağaç olarak bakmıyoruz ışıklarına renk tonlarına ay yeşilin kaç tonu kahverenginin tonları varmış diyorum. Hocamıza ben direkt söyledim görmeyi öğrendim. Önceden bakıp geçiyordum. Bambaşka bir boyut açıldı aslında. Haberleri izlerken bile kıyafetlerdeki renk uyumlarından tutun da takı uyumuna kadar dikkat eder oldum. O bile resim, o renkleri uydurması bile resim” gibi cümlelerle resim dersi sayesinde hayata bakış açılarında farklı bir perspektife sahip olduklarını, gündelik yaşamlarında bile bu düşüncelerin zihinlerini meşgul ettiğini ve bu yaklaşımın onları mutlu ettiğini bildirmiştir.

Görüşme yapılan bir grup öğrenci ise kurs sayesinde sosyalleşme fırsatı yakaladıklarını, yeni arkadaşlar edindiklerini bildirmişlerdir. “Eviden dışarı çıkmak için sebebim oldu, geziler oluyor onlara katılıyoruz”, “Arkadaş çevrem oldu. Burada geziler oluyor güzel sohbetler ediyoruz kaç saat bir aradayız”, “Daha çok arkadaş ediniyorsun, daha çok insan tanıyorsun. Belli bir kitlenin üzerine (akraba, apartman komşuları) çıkabiliyorsun” cevapları bu görüşte olan öğrencilerin söylediklerinden bazılarıdır.

Öğrenciler ayrıca özellikle psikolojik anlamda resim kursunun kendilerine fayda sağladığını; “Sosyal hayatımda resimlerimi beğeniyorlar, hoşuma gidiyor. Öz güven oluşturuyor”, “Rahatlıyorum terapi oluyor. Burada güzel vakit geçiyorum”, “Bir hafta gidiyor bana buraya gelmem. İki saat bile gelsem bu ortam bana psikolojik destek sağlıyor. Özel psikoloğa gitsem hem paranı alır hem ilacı verir hem de siz gittikten sonra sizi unuttur. Ama burada; kendi kendini o kadar güzel motive ediyorsun ki, paylaşmak güzel, ortam çok güzel, arkadaşlar çok güzel. Yani herkes birbirinden bir şeyler öğreniyor hayat zaten öğrenmekten ibaret değil mi? Hayat bir okul zaten. Allah her kadına nasip etsin”, “Şu an çok mutluyum. Sıkıntılı bir dönemi atlatmama yardımcı oldu. Ev hanımlarına da tavsiye ederim. Hastanede oturup sıra bekleyeceklerine gelsinler burada resim yapsınlar” ya da “Ben emekli oldum, böyle bayanlarla günler olur, ben alışkın olmadığım için burada daha mutluyum. Kabalık bir ortam hocamızın nezaretinde güzel bilgiler öğreniyorum, yapıp hediye veriyorum. Bundan güzel bir şey yok” sözleriyle belirtmişlerdir.

Sosyal hayatında çok değişiklik olmadığını bildiren çok az sayıda öğrenci olmuştur. “Ben zaten kendime fazla zaman ayırdığımı düşünüyorum. Şunu söylüyorum hayatım boyunca

kendime için yaptığım en güzel şey” ve “Ben de pek olmadı çünkü sadece resim yapmaya geldim. Oku, çalış, evlen çocuk büyüt derken hobilerime ancak vakit kaldı” cümleleri sosyal hayatlarında değişiklik olmadığını söyleyen öğrencilere aittir.

Görüşülen öğrenciler arasında sadece bir öğrenci “Yani değişik bir sosyal çevremiz oldu arkadaşlarımız oldu. Onun dışında bana çok bişey katmadı açıkçası resim yapmak” sözleriyle resim kursunun kendisine herhangi diğer bir branşa gitse de fark yaratmayacağını düşündüğü izlenimini vermiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA

Sonuç

“Belediyelerin Düzenlediği Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Kursları Öğrenci Profili Nasıldır ?” sorusuna ilişkin sonuç;

Çankaya, Gölbaşı ve Yenimahalle ilçelerinde düzenlenen üç farklı kursun katılımcılarına ve eğitimlerine uygulanan anket sonucunda bazı bulgulara ulaşılmıştır. Bu bulgular arasında en önemlileri şunlardır:

Resim kurslarının katılımcıları neredeyse tamamı (%93,5) bayandır.

Kurs katılımcılarının ağırlıklı bir bölümü (%48,46) 50-54 yaş aralığındadır. Özellikle haftaiçi düzenlenen kursların ortalamasına bakıldığında bu oran (%55) daha da yüksektir.

Katılımcıların eğitim durumu istatistiklerine bakıldığında bölgesel farkların büyük önem arz ettiği görülmektedir. Çankaya bölgesi eğitim seviyesi ortalaması konusunda diğer bölgelerden ayrılmaktadır. Genele bakıldığında katılımcıların %48,48’inin lisans ve üstü eğitim mezunu olduğu görülmektedir; ancak lisans ve üstü eğitimlerden mezunların %81,25’inin Çankaya bölgesindeki kursiyerler olduğu belirlenmiştir. Kursiyer sayıları dikkate alındığında, Çankaya bölgesi katılımcıları ankete katılanların %48,48’ini oluşturmaktadır.

Kurs katılımcılarının %63’64’ü emeklilerden ve %21,21’si de ev işleri ile meşgul olan kişilerden oluşmakta, iş gücüne katılımı devam ederken veya eğitimini sürdürürken katılanların oranı %15,15’dir.

Katılımcıların hane gelirleri konusundaki cevapları incelendiğinde, gelir dağılımının tüm skalaya yayılırken, 5.000-6.000TL aralığında ağırlıklı ir grubun (%30,30) olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların mesleki açıdan dağılımının geniş bir skalada olduğu görülmektedir. Mesleği konusunda cevap veren kursiyerlerin özellikle ev hanımı (%21,21) ve memur (%18,18) cevaplarını ağırlıklı olarak verdiği görülmektedir.

Kursa katılım nedenleri konusunda katılımcıların %61'i boş zamanlarını değerlendirmeyi amaçladığını söylerken, yine %61'lik bir kısmı kişisel gelişim amaçladıklarını katılım nedenleri arasında belirtmiştir.

Eğitmenlerin her üçünün de bayan oldukları, formasyon sahibi oldukları ancak yetişkin eğitimi konusunda özel bir eğitim almadıkları belirlenmiştir.

“Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Kurslarında müfredat var mıdır? Eğer varsa ne şekilde uygulanmaktadır?” sorusuna ilişkin sonuç;

Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu Merkezi'nde, Gölbaşı Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi'nde ve YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde yöneticiler, eğitmenler ve öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda mevcutta müfredatın olduğu fakat belirli sebeplerden dolayı tam olarak uygulanmadığı sonucuna varılmıştır. Müfredatın uygulanmama sebebi; yöneticilerin ve eğitmenlerin, yetişkinlere eğitim verilmesi sebebiyle daha esnek davranmak zorunda olduklarını hissettikleri, öyle davranmadıkları takdirde onların sıkılıp derse gelmeyecekleri inancından kaynaklanmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü aracılığıyla yayınladığı yetişkin (yaygın) eğitim programları kapsamında branşlara göre modüller bulunmaktadır.

Tablo 26

Yaygın Eğitim Programları Resim Kursu Yeterlik ve Modül Tablosu

No	Yeterlikler	Modüller	Süre
1	Nokta ve çizgi ile yüzey düzenlemek	Nokta ve Çizgi	40/32
2	Objeleri açık, koyu, ışık ve gölge ile çalışmak	Açık, Koyu, Işık ve Gölge	40/32
3	Basit geometrik formlar çizmek	Basit Geometrik Formlar	40/32
4	Cansız modellerden desen çizmek	Cansız Modeller	40/32
5	Perspektif ilkelerine uygun çizim yapmak	Perspektif	40/24
6	Formları tasarı ilkelerine göre yüzey içinde düzenlemek	Tasarı İlkeleri	40/24
7	Kompozisyon renklendirmek	Renk	40/32
8	Doku yorumlarıyla yüzey oluşturmak	Doku	40/32
9	Tors'un çizimini yapmak	Tors	40/32
10	İnsan figürü detaylarını çizmek	İnsan Figürü Detayları	40/32
11	İnsan figürü çizmek	İnsan Figürü	40/32
12	Yüzün ayrıntılarını çizmek	Yüzün Ayrıntıları	40/32
	Genel Toplam		480/368

Mevcut program genel çerçeveyi çizmektedir ve uygulama aşamasında detaylandırmak branş öğretmenlerine kalmaktadır.

Yetişkin eğitiminde program planlamada daha büyük esneklikler vardır. Yetişkin eğitimi adı altındaki öğrenme sürecinde öğrenme yaşantıları örgün eğitime göre çok daha geniş olmakla beraber çeşitlilik göstermektedir. Yetişkin eğitimi tipinde kurs kapsamı hakkında karar almada planlamacılar örgün eğitimdekine göre çok daha özgürdür. Bu nedenle ihtiyaçların belirlenmesi ve ona göre amaçların oluşturulup yetişkin eğitimin içeriğinin oluşturulması kritik önem taşımaktadır. İhtiyaca dayalı amaçlar, kapsam ve öğretimsel yöntemler hakkında daha bilinçli kararlar verilmesini sağlar (Kowalski'den Aktaran Yıldız ve Uysal, 2013, s. 219).

Mevcut müfredatın tam anlamıyla uygulanmaması ya da uygulandığı takdirde öğrencilerin sıkılacağı düşünülmesi eksiklik ya da hata göstergesi olarak düşünülebilir. Fakat söz konusu yetişkin eğitimi olduğu takdirde belirli kalıplar içerisinde düşünmek ya da durumu değerlendirmek çok mümkün olmamaktadır.

“Yetişkin eğitimi öğrenme zorlukları açısından; ilgi azlığı, bireyin kendisine güvensizliği, kendi yeteneklerini küçümseme ya da kullanmama gibi psikolojik engellerle karşılaşabilmektedir” (Kurt, 2014, s. 124). Bu engeller göz önünde bulunduğu takdirde devamsızlık, başarı oranı düşüklüğü ve kurslara katılımın azalması görünen tehlikeler arasındadır. Amaçların iyi belirlenmediği, kapsam ve öğretimsel yöntemler hakkında bilinçli programlar yapılmadığı takdirde bu tür problemlerle karşılaşmak olası görülmektedir. Bu nedenle hazırlanan program oldukça önem arz etmektedir.

Yöneticiler ve eğitimciler müfredata tam anlamıyla uymadıklarını söylerken öğrencilerin bir bölümü uyduklarını bildirmişlerdir. Bu yanlışlığın öğretmene ya da kurs yönetimine zarar vermemek için tamamen iyi niyetle ya da müfredattan kastedilenin tam olarak anlaşılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mevcut program incelendiğinde genel çerçevenin Geray’a göre;

- Yetişkin edinmek istediği eğitimin amaçlarını, kendi bilgi ve ihtiyaçlarına dayanarak belirtmelidir.
- Yetişkin hayatında aktif olarak kullanabileceği, ona yararlı olacak, gerçek bir problemi çözmeye yarayacak yeni amaçlara yönelmesini sağlayacak bir eğitim görme ihtiyacı duyar.
- Yetişkin çok kısa sürede uygulayabileceği bilgi ve becerileri öğrenmek ister.
- Öğrenme sürecine izleyici olarak değil çok etkin bir şekilde katılmak, kendi tecrübesine bağlı görüşlerini aktarmak ister.
- Bilgi, beceri, alışkanlık ve hareketlerini geliştirecek, problemlerini kendi başına çözebilecek yöntemler kazanmak ister.
- Çevresini tanıma, sosyalleşme, hakimiyet kurma ve ondan zevk alma isteğine ağırlık verir (Geray’dan Aktaran Kurt, 2014 s. 135) şeklindedir. Araştırma sürecinde gözlemlerden, mülakatlardan çıkan sonuç ise Geray ile aynı doğrultuda olmuştur.

Yetişkin sanat eğitimi için program oluştururken örgün eğitim programı oluşturulmadığının farkında olunması gerekmektedir. Bir çocuk öğreneceği şeyleri seçme

lüksünde değildir, toplumsal ihtiyaçlar ve ortaklıklar ile belirlenen bir müfredat oluşturulmaktadır. Ancak yetişkin eğitimi söz konusu olduğunda öğretilebilecekler öğrencinin öğrenmek istediği ve ihtiyaç duyduğu şeylerle sınırlıdır. Yetişkin eğitiminde katı müfredata yer olamamaktadır ve oluşturulan programın yetişkinlerin yapısı göz önünde bulundurularak dinamik olması gerekmektedir. Bu nedenle de eğitime büyük rol düşmektedir.

Anketlerin ve görüşmelerin yapıldığı kurslarda öğrencilerde ilgi azlığı tespit edilmemiş aksine oldukça mutlu ve yeni birşeyler öğrenmek için hevesli oldukları gözlemlenmiştir. Genel olarak resim dersinde olmaktan çok mutlu olduklarını ifade etmişlerdir. Yetişkin sanat eğitiminde kıstas sadece öğrencilerin mutluluğu ve tatmini ise program başarıyla amacına ulaşmıştır. Eğer amaç; öğrencilerin bir taraftan kendilerini iyi hissetmelerini sağlarken, kişisel gelişimlerine katkıda bulunurken, bir taraftanda sanat eğitimi vermekse programda bir takım eksiklikler tespit edilmiştir.

Hayatımız tüketim üzerine kurgulandığı için görselleride çok hızlı şekilde tüketmekteyiz. Bu durum bu kurslarda da gözlemlenmiştir. Uygulanan program kapsamında belirlenen yöntem çoğunlukla kopyaya dayalıdır. Kopyalamak, kopyala - yapıştır kültürünün gelişimi günümüzün büyük problemlerinden birisi haline gelmiştir. Anketlerin ve görüşmelerin yapıldığı kurs merkezleri resim derslerinde öğrenciler bir, iki hafta desen eğitimi almakta ya da almamakta kalan süre içerisinde ünlü sanatçıların resimlerinden, kitaplardan ya da fotoğraflardan kendi yorumları neredeyse hiç olmadan tuvale aktarım yapmaktadırlar.

Yaratıcılığın geri plana itilmiş olması sanat eğitimi kavramıyla örtüşmemektedir. Herkesin yapacağı derecede, yetenekleri ölçüsünde, bir sanatçının özgünlüğü beklenmeden ama daha özgün çalışmalara yönlendirecek bir programla bu sorunun çözülmesi gerekmektedir. Sanat eğitimi; sadece belli bir tekniğin öğretilmesi ve tekrarlanması değildir. Ve yine sanat eğitimi sadece başka bir resimden ya da fotoğraftan kopyalamak değildir. Aksi takdirde buna; çocukların boyama kitabı aktivitesinin biraz gelişmişiyi diyebiliriz.

Yetişkin eğitiminde öğrencilerin beklentisi büyük rol oynamaktadır. Öğrencilerin çabuk sonuca ulaşmak istediği gözlemlenmiştir. Öğrencilerin sözlerinden yaptıkları işten haz aldıkları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin beklentileri çabuk ve tatmin edici sonuç almak için kopya yöntemine gitmek yönünde olsada; “uygun”, “öğretilbilir” ve “esnek” bir yapıyla sanatın terapi gücüne de vurgu yapılarak daha kapsamlı bir program geliştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Program dahilinde yetişkin öğrencilerin isteğinde göz önünde bulundurularak ve tekniğin geliştirilmesi için ünlü sanatçıların resimlerinden kopyalamak belirli ölçülerde yer alsada programın içeriğinde bilgi, araştırma, uygulama ve eleştiri basamaklarının da olması gerekmektedir.

Görmeyi öğretmek ilk yapılması gerekenlerden olduğu düşünülmektedir. Görüşme yapılan öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin yüksek olduğu gözlemlerle tespit edilmiştir. Mevcut program onlarda bakmakla görmek arasında farkındalık yaratmayı başarmıştır. Bu farkındalığın devam etmesiyle beraber yaratıcılıklarını kullanmaya başlamaları sanat eğitimi kapsamında onları daha da ileriye taşıyacak, özgüvenlerinin artmasına sebep olacak ve yaptıkları resim orjinaline benzemediği takdirde demoralize olmalarına engel olacaktır.

En basit gereçlerle çizgi çalışması yapmak, form oluşturmak, bir kompozisyonu kurgulamak yaratıcılıklarını kullanmaya, özgün resimler üretebilecek cesareti onlara vermek için başlangıç olabilir. Programların alan uzmanları ve yetişkin eğitimi konusunda bilgili ve tecrübeli eğitmenler tarafından öğrencilerle iş birliği halinde yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Ayrıca öğrencilerle yapılan görüşmelerde “Sanat tarihi ya da sanat felsefesi de görmek ister misiniz?” sorusuna bir bölüm olumsuz cevap verirken anlamlı bir çoğunluk ise olumlu cevap vermiştir. Öğrencilerin kavramsal anlamda da gelişme sağlamaları için programa sanat tarihi ve sanat felsefesi ilgi duymayanları sıklamayacak, duyanları ise memnun edecek miktarda eklenebilir.

Eğitmenler yetişkin eğitimi hakkında uzmanlar mıdır? sorusuna ilişkin sonuç;

Eğitmenlerle yapılan anket ve mülakat sonucunda kurslarda çalışan eğitmenlerin alan konusunda uzman oldukları fakat yetişkin eğitimiyle ilgili herhangi bir eğitim almadıkları tespit edilmiştir. Yapılan araştırmada Türkiye’de ilk defa 1968 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi’nde Halk Eğitimi adıyla lisans bölümü açıldığı ancak sonraki yıllarda eğitime devam etmeyip kapatıldığı saptanmıştır. Lisansüstü programlara dair yapılan incelemede ise Ankara Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitelerinde yetişkin eğitime yönelik programların bulunduğu görülmektedir.

Yetişkin eğitiminde “yetişkin psikolojisi” niçin gerekli, sorusuna çok sade olarak şöyle bir cevap verilebilir: Toprağı tanımadan tohum atan ziraatçi için, tedavi etmeye çalıştığı kişinin vücudu hakkında bilgi sahibi olmadan tedaviye kalkışan bir hekim için neler denebileceği az-çok tahmin ediliyorsa; yetişkini tanımadan eğitim vermeye kalkışanlar içinde benzer düşünceler sıralanacaktır. İşte en azından bu sebepten dolayı yetişkin psikolojisini bilmeye ihtiyaç vardır (Kurt, 2014, s. 120).

Öğrencilerle yapılan görüşme sonucunda yetişkinler için eğitmenin rolünün önemi ortaya çıkmıştır. Kursa devam etme ya da bırakma konusunda eğitmen çok önemli rol oynamaktadır. Gölbaşı Belediyesi kurs merkezinde görüşülen öğrenciler defalarca öğretmenlerinden duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir. Evlerinin yakınında bulunan kursa gitmeyip Gölbaşındaki eğitmenden ders almak için üç vesait değiştirerek kursa geldiğini bildirenler olmuştur. Görüşme yapılan diğer eğitmenlere göre Gölbaşı Belediyesi'nde ders veren eğitmenin yaş olarak büyük ve eğitimde tecrübeli olması, ılımlı ve özverili kişilik özelliği, eğitimde öğrencilerle iş birliği halinde çalışarak yeniliklere açık olması görüşme ve gözlemlerle tespit edilen özellikler arasında yer almaktadır. Araştırma sürecinde başka branşları eğitmen nedeniyle bıraktığını söyleyen öğrencilerle karşılaşmıştır. “Çocuğa davranır gibi davranıyor” cümlesini sarf ederek şikayetlerini dile getirmişlerdir.

Uygulamalı derslerde öğrenci ile eğitmenin birebir çalışması önemlidir ve bu manada vücut dili ses tonu, iletişim becerisi, atölye yönetimi eğitimin bütünü oluşturur. Ülkemizde eğitim fakültelerinde öğretmenlik bölümlerinde verilen dersler yetişkin eğitime yönelik değil ortaöğretim ve lise öğrencilerine yöneliktir. Mevcutta yetişkin eğitimi için lisans programı da bulunmaması bu konuda büyük boşluk yaratmaktadır. Son yıllarda önemi ve değeri daha da artan yetişkin eğitimi programlarında eğitmen konusu üzerinde hassasiyetle durmak büyük önem arz etmektedir. Araştırma sonucunda lisans düzeyinde program açılması gerekliliği görülmüştür. Yetişkin eğitiminde uzmanlaşmış eğitmenler, öğrencileri olan yetişkinlerin ihtiyaçlarına uyum sağlayabilmelidir. Öğrencilerin profesyonel bilgi birikimini paylaşmaları konusunda onları motive etmeli ve sınıf içi tartışmalar, ortaklaşa çalışmalar ve pratik aktiviteler oluşturmalarıdır. Ayrıca yetişkin eğitiminde eğitim teknolojileri, uzaktan eğitim ve branşsal uzmanlıkları geliştirilmesi ileride giderek daha büyük bir ihtiyaca olacaktır.

“Kursiyerler Arasında Yetenek, Beceri Ve Teknik Deneyime Göre Sınıflandırma Yapılmakta Mıdır?” Sorusuna İlişkin Sonuç;

Belediyelerde yapılan anket ve mülakat sonuçlarına göre öğrencilerde yetenek, beceri ve teknik deneyime göre sistematik bir sınıflandırma yapılmadığı gözlemlenmiştir. Kursa bir yıl devam eden öğrenci ile üç yıl devam eden öğrenci aynı sınıfta aynı şekilde ders almaktadır. Sadece eğitmen ya da yönetici inisiyatifleriyle kursiyerler arasında gruplandırmanın ihtiyaç duyulduğu takdirde yapılabildiği gözlemlenmiştir. Milli Eğitim

Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nde genel kurslar ve beceri geliştirme kurslarında seviyelendirme olmayacağıda belirtilmiştir;

“MADDE 50 – (1) Mesleki ve teknik eğitim kurs programlarında örgün ve yaygın eğitimdeki referans seviyeleri birbiriyle ilişkilendirilir.

(2) Genel kurslar ile beceri geliştirme kurslarında seviyelendirme aranmaz” (Milli Eğitim Bakanlığı, 2010).

İki üç yıl aynı kursa gelen öğrencinin beceri ve teknik deneyimi ile ilk yıl başlayan öğrencinin deneyiminin aynı olması beklenemez. Bu durum yeni başlayan öğrenci için motivasyon kaybına sebep olabilirken uzun yıllar devam etmek isteyen öğrenci için ise tekrara girerek sıkıcı hal alabilir. Bu durumlar göz önünde bulundurulduğu takdirde sadece resim branşı için değil tüm branşlar için seviyelendirme ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir.

“Öğrencilerin kurslara geliş amaçları nelerdir?” sorusuna ilişkin sonuç;

Öğrencilerle yapılan anket ve görüşmelerdeki sonuçlar incelendiği takdirde kursa gelme amaçları arasında çıkan sonuçlarda bir takım farklılıklar görülmektedir.

Üç farklı merkezde yetişkin sanat eğitimi resim dersi alan kursiyerlerin kursa katılma nedenleri incelendiğinde, kursiyerlerin 20'si (%61) kursa katılma nedenlerinden birini “Boş Zaman Değerlendirme” olarak belirtmişken, kursiyerlerin yine 20'si (%61) “Kişisel Gelişim” sebebiyle katıldığını belirtmiştir. Ayrıca kursiyerlerin 3'ü (%9) “Psikolojik Rahatlama” için kursa katıldığını, 2'si (%6) “Resim Yapmak” için kursa katıldığını ve 11'i (%30) “Sosyal Çevre Edinmek” için kursa katıldığını belirtmiştir. Tüm bölgelerdeki kursiyerlerin 29'u (%88) kursa katılma sebeplerinden birini “boş zaman değerlendirme” veya “kişisel gelişim” olarak belirtmiştir.

“Aiken (1997) ve Wolf'a (1988) göre; anketlerde hedef kitlenin duyarlı olduğu bazı konularda (örneğin din, doğum kontrolü vb.) bilgi toplanmasının güç olduğu hatırd tutulmalıdır. Çünkü bu durumlarda cevaplayıcılar, soruları kendi özel yaşantısına müdahale olarak algılayıp veya tercih edilen, onaylanan (sosyal beğenirlik) bir cevaplama stratejisi uygulayabilmekte veya anketi hiç doldurmak istemeyebilmektedirler” (Aktaran Büyüköztürk vd., 2011, s. 126).

Öğrenciler mülakatlarda; “hobi edinmek, boş zaman değerlendirmek, yeni arkadaşlar edinmek, sosyal çevre oluşturmak, güzel ve keyifli zaman geçirmek, evden dışarıya çıkmak, yalnız kalmamak, kişisel gelişim, evden ve problemlerden kaçmak, psikolojik olarak rahatlamak” şeklinde katılım sebeplerini bildirmişlerdir.

Keyifli zaman geçirmek, sosyal çevre edinmek ve psikolojik olarak rahatlamak en sık karşılaşılan cevaplardandır. Yapılan görüşmeler sonucunda yetişkinler için düzenlenen kurslar ve özellikle resim kursu önemli bir işleve sahiptir. Zamanın getirdiği koşullarla bireyler git gide yalnızlaşmakta, akraba ilişkileri kopmakta ve ev ziyaretleri azalmaktadır. Zorunlu sebeplerle evinden dışarı çıkmak zorunda kalmayan orta yaş ve üzeri kişiler toplumda git gide iletişimini koparmakta ve kendilerini yalnız hissetmektedirler. Ayrıca toplumda bu kitleyi ötekileştirmekte, yalnızlaştırmaktadır.

Yaşlı insanlar negatif yönden klişe eğilimindedir ve bu bir “düşüş” göstergesi de olduğuna dair yaygın bir kanı vardır. Yaşlı insanların heyecansız ve sıkıcı olduğuna, çocuklarınsa yaratıcı ve sosyal olduklarına inanılır. Araştırmalar genellikle yaşlıların olumsuz bir imaj ortaya koyduğunu, televizyon bağımlısı ve sıkıcı olarak görülebildiklerini iddia eder (Moody, 1986). Birçok kişiye sorulduğunda önemli sayıda kişi yaşlılığı ifade etmek için gayri resmi olarak “mezara bir adım kalmış”, "orta yaşlı" "tepenin ortasında" olarak adlandırılan bir dizi ifade kullanmaktadır. Bu ifadeler toplumun, yaşlı nüfusa karşı olumsuz bir tutum göstergesidir. Bu örneklerin insanların belli yaşta giderek unutkan, pasif, çaresiz ve ilgisiz hale geleceklerine inanmak neden olduğunu yansıtmaktadır (Sidelnick, 1993, s.143). Ortalama yaşam süresi geçmiş yıllara göre artmıştır ve artmaya da devam etmektedir. Bu nedenle gerek dünya da, gerekse Türkiye’de yaşlı insan nüfusunun artmasıyla beraber toplumların demografik yapıları ve insan hayatına bakış açıları değişmektedir. İnsan hayatı artık daha uzun, daha verimli ve potansiyel olarak daha zengin görülmekte ve algılanmaktadır. Bu nedenle emeklilik yaşları da Türkiye’de olduğu gibi birçok ülkede de ileriye çekilmektedir. Fakat toplumlar bu uzun, etkin ve zengin hayatın içeriğine henüz tam olarak uyum sağlayamamıştır. Halen yaşlılık dönemi hayatın en verimsiz, yalnızlığın ve sağlıksızlığın yer aldığı kötü bir dönem olarak görülmektedir. (Mc Cluskey’den aktaran Akçay, 2015, s. 5).

Yapılan görüşmelerde bu nedenlerden dolayı yetişkin sanat eğitimi kurslarının, sanatsal gelişimin yanı sıra; sanatın rehabilite gücü ve sosyalleşmek için bireylere fırsat sunması topluma belediyelerin oldukça önemli bir hizmeti olduğu sonucuna varılmıştır.

“Öğrencilerin beklentileri karşılanıyor mu? Resim kursuna katıldıktan sonra sosyal hayatlarında değişiklikler oldu mu?” sorusuna ilişkin sonuç;

Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda anlamlı bir çoğunluk sosyal hayatlarında çok önemli değişiklikler olduğunu bildirmiştir. Sanat eğitimi her ne kadar bir öğretim programı içersede büyük oranda kendi kendine öğrenme şeklinde gelişir. Derslerde yeteri kadar motive olmuş öğrenciler; ders dışında da sanatsal aktivitelere katılıp, sergileri gezip, evlerinde kendi kendilerine çalışmaya, üretmeye ve resim yapmaya devam edebilirler. Bu durum kişilerde olumlu anlamda yaşam biçimlerini değiştirmelerine bile yol açabilir. Bu nedenle ilk kıvılcım için yetişkin sanat eğitimi kursları oldukça önemlidir.

Öneriler

“Uygun”, “öğretilebilir” ve “esnek” bir yapıyla sanatın terapi, estetik gücüne de vurgu yapan bilgi kazanmaya teşvik eden, estetik duyarlılığı arttıran, sanat eserlerini değerlendirebilen daha kapsamlı bir program geliştirilmesi önerilmektedir. Program geliştirilirken yetişkin eğitimi alanında uzman kişilerle, alan uzmanlarıyla ve özellikle kurs katılımcılarıyla iş birliği halinde olunması gerekmektedir.

Geliştirilen programa kavramsal anlamda da öğrencileri geliştireceği düşünülen sanat tarihi, sanat felsefesi gibi derslere de belirli miktarda yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Müze ve sergilere gezilerin düzenlenmesi, öğrencileri bu tür sanatsal etkinliklere teşvik edici ve alışkanlık kazandırıcı yönde eğitim verilmesinin sanatsal ve sosyal olarak fayda kazandıracağı düşünülmektedir.

Resim derslerine alanında uzman ve yetkin sanatçıların davet edilmesinin, panel ve söyleşilere yer verilmesinin öğrenciler açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Eğitmenlerin yetişkin eğitimi alanında uzman olmaları bu süreçte kritik önem taşımaktadır. Ülkemizde yetişkin eğitimi alanında mevcut lisansüstü programların yanı sıra lisans programının da olması gerekmektedir. Yetişkin eğitimi alanında lisans programlarının açılması önerilmektedir.

Eğitim sürecinin daha verimli olabilmesi için kursiyerler arasında yetenek, beceri ve teknik deneyime göre sınıflandırma yapılması gerekmektedir. Farklı seviyelere hitap eden kur sisteminin geliştirilmesi önerilmektedir.

Eğitim s¼reci sadece yetişkin ¼đrencilerin hoş vakit ge¼irdiđi zaman dilimleri olarak gör¼lmemelidir. Bu yaklaşım yetişkin eğitiminin amacıyla tam olarak ¼rt¼şmemektedir. ¼đrenciler keyifli zaman ge¼irirken aynı anda aksamadan aktif olarak eğitim de devam etmelidir. Performansın yükselmesi için zaman zaman ¼đrencilerin belirli ¼l¼lerde zorlanması gerektiği düşün¼lmektedir.

KAYNAKLAR

- Ağcihan, E. (2015). *Yetişkin eğitimi alanında eğitim veren öğretmenlerin yetişkin eğitimi alanındaki yeterlilikleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Akçay, C. (2015). *Yaşlılık ve Emeklilik, Kavramlar, Kuramlar, Sorunlar*. Ankara: Pegem.
- Arıkan, Z. (1999). Halkevlerinin Kuruluşu ve Traihsel İşlevi. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*. 6(23), 261-281.
- Avrupa Komisyonu (Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü) (2015) *Avrupa'daki politikalar ve uygulamalar*. http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/128TR.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Ayçiçek, K. (2012). *Belediyelerin yaygın eğitim çalışmalarına bir örnek olarak Şişli Belediyesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bağcı, Ş. E. (2015), “*Yetişkin eğitimi ve eşitlik: Türkiye’de yetişkin eğitimi uygulamalarının anlam ve beklentiler, materyaller, bütçe, katılma, mekan ve zaman bakımından değerlendirilmesi*”. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Balcı, A. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. (10. B.). Ankara: Pegem.
- Beycioğlu, K , Konan, N . (2014). Yaşam Boyu Öğrenme Ve Avrupa Eğitim Politikaları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(24), 369-382. <http://ijaedu.ocerintjournals.org/esosder/issue/6138/82359> sayfasından erişilmiştir.
- Bresler, L. (2007). *International handbook of research in arts education*. Dordrecht, The Netherlands: Springer.

- Bruner, J.S. (1983). *In search of mind: essays in autobiography*. New York: Harper & Row.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (10. b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W & Plano Clark, V. L. (2015). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi*. (2. b.) Ankara: Anı.
- Cross, K.P. (1981) *Adults as learners: Increasing participation and facilitating learning*. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Cuco, C. (2014) The role of arts in adult education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 142, 300-305. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.07.692> sayfasından erişilmiştir.
- Çelik, F. E. (2011). *Yerel yönetimlerin sanat eğitimindeki yeri ve önemi (İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSMEK Örneği)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Doll, R. C. (1996). *Curriculum improvement: Decision making and process* (9. b.). Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Elliott, G., Fourali, & Issler, S. (2010). *Education and social change: Connection local and global perspectives*. London: Bloomsbury. <http://www.ebrary.com> sayfasından erişilmiştir.
- Ertam, M. A. (2011). *İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarında verilen deri aksesuarları derisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ervin, M. (2006). *Türk fotoğraf sanatının gelişim süreci içerisinde halkevleri ve köy enstitülerinin rolü*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Field, J., Dockrell, R. & Gray, P. (2005). *Masters' courses in the education of adults in the UK*. <http://escalate.ac.uk/8508> sayfasından erişilmiştir.
- Freire, P. (1998). *Pedagogy of freedom: Ethics, Democracy And Civic Courage*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield.

- Gagné, R.M. (1972) Domains of learning. *Interchange*, 3(1), 1-8.
<http://link.springer.com/article/10.1007/BF02145939> sayfasından erişilmiştir.
- Glanz, J. & Behar-Horenstein, L. S. (2000). *Paradigm debates in curriculum and supervision: modern and postmodern perspectives*. USA: Greenwood.
<http://www.ebrary.com> sayfasından erişilmiştir.
- Griffin, C. (1987) *Adult education as social policy*. London: Croom Helm.
- Güneş, F. (1996). *Yetişkin eğitimi (Halk eğitimi)*. Ankara: Ocak.
- Harry R. Moody Education in an Aging Society, *Daedalus* Vol. 115, No. 1, The Aging Society (Winter, 1986), pp. 191-210
- Hoffman, D. H. (1988). A New Beginning: Adults as Artists, *Art Education, Teaching Art*. 41(1). 54-59. National Art Education Association
<http://www.jstor.org/stable/3194134> sayfasından erişilmiştir.
- Horrocks, N. R. A. (2010). *Teaching adults*: McGraw-Hill education.
<http://www.ebrary.com> sayfasından erişilmiştir.
- Illeris, K. (2007). *How we learn: Learning and non-learning in school and beyond*. London: Routledge.
- Karaman, A., S. (2016), Avrupa Birliği'nde yetişkin eğitimi alanının meslekleşmesi: Uygulamalar ve sorunlar. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kelting-Gibson, L. (2014). Analysis of 100 years of curriculum designs. *International Journal of Instruction*. 6(1). <http://ijamec.atscience.org/eiji/issue/5138/70015> sayfasından erişilmiştir.
- Knowles, M. S. (1989). *The Adult Learner: A Neglected Species*. Texas: Gulf.
- Knowles, M. S. (1980). *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. New York: Cambridge.
- Kurt, İ. (2014). *Yetişkin eğitimi*. (3. b). Ankara: Akçağ.
- Lissim, S. (1949). Art Education for Adults, *College Art Journal*, 8(4) (1949). 288-292.
<http://www.jstor.org/stable/772482> sayfasından erişilmiştir.
- Lovett, T. (1982). *Adult education, community development and the working class*. Nottingham: University of Nottingham.

- McFee, J. K. (1962). Implications for Change in Art Education. *Western Arts Association Bulletin*, 46(4).
- McNeil, J. D. (1996). *Curriculum: A comprehensive introduction*. (5. b.). New York: Harper Collins College.
- Merriam, S. B. & Cafarella, R. (1999). *Learning in adulthood*. San Francisco: Jossey Bass.
- Merriam, S. B. (2001). *The new update on adult learning theory: A comprehensive guide*. San Francisco: Jossey Bass.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2010). *Yaygın eğitim kurumları yönetmeliği*. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/yayginegi_1/27587_1.html sayfasından erişilmiştir.
- OECD (Organization for Economic Cooperation and Development). (1977). *Learning opportunities for adults*. Paris: OECD.
- Okçabol, R. (2006). *Halk eğitimi (Yetişkin eğitimi)*. Ankara: Ütopya.
- Oliva, P., & Pawlas, G. (1997). *Supervision for today's schools*. (4. b.). White Plains, NY: Longman.
- Ord, J. (2012). *John Dewey and experiential learning: Developing the theory of youth work* <http://youthandpolicy.org/wp-content/uploads/2013/07/ord-yandp108.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (1998). *Curriculum: Foundations, principles and issues* (3. b.). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Pinar, W. F., Reynolds, W. M., Slattery, P., & Taubman, P. M. (1995). *Understanding curriculum: An introduction to the study of historical and contemporary curriculum discourses*. New York: Peter Lang.
- Plate, R. (2012). The evolution of curriculum development in the context of increasing social and environmental complexity. *Creative Education*, 3, 1311-1319. <http://dx.doi.org/10.4236/ce.2012.38192>.
- Posner, G. J. (1995). *Analyzing the curriculum*. (2. b.). New York: McGraw-Hill.
- Punch, K. F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş: Nicel ve nitel yaklaşımlar*. (B. Dursun, H. B. Arslan, Z. Akyüz, Çev.). Ankara: Siyasal.
- Read, H. (2008). *Arts in society*. USA: Kessinger.

- Read, H. (1956). *Art and society*. London: Faber and Faber.
- Resnick, D., & Resnick, L. (1985). Standards, curriculum and performance: A historical and comparative perspective. *Educational Researcher*, 14(4), 5–20.
- Rogers, A. (1992) *Adults learning for development*. London: Cassell.
- Rogers, A. (2006) Escaping the slums or changing the slums? Lifelong learning and social transformation. *International Journal of Lifelong Education*, 25(2): 125–37.
- Rotter, J. B. (1980). *Sosyal öğrenme teorisi*. <http://psych.fullerton.edu/jmearns/rotter.htm> sayfasından erişilmiştir.
- Schaeffer-Simmern, H. (1948) *The Unfolding of artistic activity*. Berkeley: University of California.
- Schubert, W. H. (1986). *Curriculum: Perspective, paradigm, and possibility*. New York: Macmillan.
- Schuller, T. & Watson, D. (eds) (2009) *IFLL Report, inquiry into the future of lifelong learning learning through life*. Leicester: NIACE.
- Şimşek, H. & Yıldırım, A. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. b.). Ankara: Seçkin.
- Şirin, A. (2008). *Halk eğitim merkezlerinin sanat eğitimi bağlamında yetişkin eğitimindeki yeri ve önemi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Tanner, D., & Tanner, L. (1990). *History of the school curriculum*. New York: MacMillan.
- TBMM Mevzuat Bilgi Sistemi, (2004). *Büyükşehir Belediyesi Kanunu*. http://mevzuat.tbmm.gov.tr/mevzuat/faces/madedetaylari?psira=13670&_afWindowMode=0&_afLoop=1645874916263016&_adf.ctrl-state=v7x53zr67_4 sayfasından erişilmiştir.
- TÜİK. (2014). *TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK Yaygın Eğitim İstatistikleri, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011*. <http://www.tuik.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Ültanır, E., & Ültanır, G. (2005). Estonya, İngiltere ve Türkiye’de yetişkinler eğitiminde profesyonel standartlar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1-13.

- UNESCO (United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization). (1975) ISCED: International standard classification of educational data. Paris: UNESCO.
- Wiltshire, H. (1976). The great tradition in university adult education. A. Rogers (Ed.), *The Spirit and the Form: Essays in Adult Education by and in Honour of Professor Harold Wiltshire* (s. 31–8). Nottingham: University of Nottingham.
- Yapıcı, B. (2013). *Yerel yönetimlerin yetişkin eğitimi kapsamında verdiği bilgisayar eğitimlerinin değerlendirilmesi (İSMEK Örneği)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yayla, D. (2012). *Türk yetişkin eğitimi sisteminin değerlendirilmesi*. http://www.meb.gov.tr/earged/earged/Yetiskin_Egitimi.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Yıldırım, U. & Öner, Ş. (2009). Yerel Toplumsal Sorunların Çözümünde Sosyal Hizmet Belediyeciliği. V. K. Bilgiç (Ed.), *Değişik Yönleriyle Yerelleşme* (s. 363-388). Ankara:Seçkin.
- Yıldız, A. (2012). Transformation of adult education in Turkey: From public education to life-long learning. K. İnal & G. Akkaymak (Ed.), *Neoliberal transformation of education in Turkey* (s. 245-257). US: Palgrave Macmillan.
- Yıldız, A. & Uysal, M. (2013). *Yetişkin eğitimi*. (2. b.). İstanbul: Kalkedon.
- Wiles, J., & Bondi, J. (1996). *Supervision: A guide to practice*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

EKLER

EK-1 - Görüşmeler

ÇANKAYA BELEDİYESİ ÇANKAYA EVLERİ ÇAYYOLU VE YENİMEK BEŞTEPE KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ İLE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Aşağıda Yetişkin Eğitimi veren Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu ve YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi'nde resim kursuna katılan öğrencileriyle, yetişkin sanat eğitimcisiyle ve kurum yetkilisiyle yapılan görüşmelerin ses kayıtlarının deşifre edilmiş hali bulunmaktadır.

YENİMEK Beştepe Kültür ve Sanat Merkezi

Kurum Yöneticisi

- **Burası nereye bağlı?**
- Yenimahalle Belediyesi'ne bağlı
- **Onun üstünde bu kurslar nereye bağlı? Yaşam Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü var oraya mı bağlı? Nasıl oluyor işleyiş?**
- Yenimahalle Belediyesi'ne bağlı olarak Milli Eğitim Bakanlığı ile ortak
- **Hobi kursu olarak mı geçiyor?**
- Meslek ve hobi kursu
- **Katılan sayımız resim kursuna nedir?**
- Resim de 20 kişi
- **Mezun olan sayısı da her yıl değişiyor mu?**
- Tabi ki her yıl değişiyor.
- **Peki, üst üste senelerde kayıt olmak isterlerse kayıt olabiliyorlar mı? Öğrenci seçimi neye göre yapılıyor?**
- 5/1, 3/1 gibi kontenjan oranımız var. Devam etmek isteyen öğrencileri sayımıza göre belirleyip ona göre tekrar alıyoruz. Bu durumda sertifikalarına milli eğitime gidip arkalarına mühür bastırıyorlar.
- **Bir belge ya da sertifika veriliyor mu kursa katılanlara?**
- Tabi sertifika veriyoruz.

- **Hobi kursuna katılanlara mı?**
- Hobide de meslekte de veriliyor.
- **Kanuni yükümlülükleriniz nelerdir hobi kursuna katılanlara dair?**
- 5 te 1 devamsızlık hakları var zaten. Aynı bir okul sistemi gibi. Giriş ve çıkış saatleri,

günlük yoklamaları okuldaki resmiyet ne ise burada da aynı.

- **Bu hobi kurslarında bir seviye oluyor mu? Yeni başlayanlarla 2. yıl gelen öğrenci aynı sınıfta mı oluyor? Bir düzey belirleme sınavınız var mı?**
- Grup olarak var. Resimde dediğim gibi 20 kişi. Biz bunlardan mesela 2. sene geliyorlar ya 2. sene devam ederlerse öyle bir talep olursa zaten geçen seneden tanıdığımız için bu biliyor bu yeni diye sınıf içinde bir gruplaştırma yapıyoruz.
- **Sınıf içinde gruplaştırma?**
- İki gün yapıp bir gün bilenleri bir gün bilmeyenler geliyor. Gruplaştırma demeyelim de bilenle bilmeyen ayrımı bir nevi seviye tespit gibi
- **Peki, bir müfredatınız var mı?**
- MEB ait tabi planımız programımız var. Başlama bitiş tarihimiz bellidir bizim. Aynı dedim ya MEB bağlı bir sistem.
- **Peki, resim dersinde de bir program uygulanıyor mu?**
- Aynı orda da var.
- O program müfredat çerçevesinde işleniyor dersler.
- Daha çok büyük yetişkin olduğu için biraz dışına taşıyor tabi ki. Müfredata tamamen bağlı kalırsak zaten tamamen herkes sıkılabilir burada.
- **Bir denetim var mı? Varsa nasıl bir denetim var?**
- Halk Eğitim ve MEB den denetimlerimiz var.
- **Gelip müfettişler kontrol ediyor.**
- Tabi ki
- **Yetişkin eğitimi ile ilgili bir eğitim var mı Türkiye de araştırmadım ama hocalarımız neye göre geliyor buraya?**
- Bölüm mezunları oluyor. Önceden alaylı dediğimiz kısım var onlarda usta öğretici dediğimiz.kalfalık
- **Meslek eğitimi oluyor**
- Tabi tabi, meslek eğitimi de almış o şekilde gelmiş oluyor. Ama son 3 yıldır tamamen üniversite bölüm mezunları alınıyor.

- **Üniversite mezunları ama tecrübeye bakılmıyor.**
- Bakıyorum tecrübeye. Hatta dikiş kursuna eğitim vermeye gelenlere dikiş sınavına bakılıp alınıyor
- **Çok teşekkür ederim.**

Yetişkin Sanat Eğitimi

- **İzlediğiniz bir müfredat var mı?**
- Evet var. Yağlı boyadayız normalde 8 modüllük bir ders. Ben mart ayında başladığım için yağlı boyaya denk geldim. Ben en baştan başlamadığım ve herkes tam olmadığı için sadece sergi için natürmort ve manzara istedim.
- **Sergi konseptine siz mi karar veriyorsunuz? Yılsonunda mecbur serginiz mi oluyor?**
- Evet, ben karar veriyorum.
- **Teftişler oluyor mu? Müfredata uymak zorunda mısınız?**
- Evet, bağlı olmak zorundayız. Bu sene halk eğitime bağlandığı için uyuyoruz. Ama bu senelik bişey. Nokta çizgi ile karakalemle başlanıp en son aşama yağlı boyaya doğru gidiliyor.
- **Bu sene burası halk eğitime mi bağlandı?**
- Evet
- **Daha öncesinde daha mı serbestti?**
- Evet, daha serbestti
- **Peki, öğrenciler programa uymak istemezse sizde yönlendiriyorsunuz sanırım programa uymak konusunda; sevdikleri şeyi çalışmalarını için?**
- Tabi ki birazda hobi olduğu için çok eğitim amaçlı olmadığı ve belli yaş üstü olduğu için zorlamamaya çalışıyorum. Herkes ne istiyorsa onu yapmaya çalışıyor ama bu sene natürmort ve manzara istedim çalışmamışlar daha iyi oluyor onlar için de:
- **Hangi konuları işliyorsunuz ve dersleri ne şekilde işliyorsunuz?**
- Ben yeni başladım. Ben yağlı boyaya denk geldim. Herkesin bir çalışması vardı, onları tamamladık. Renk konusunda çalıştık, renkleri karıştırma, yöntemler, fırça kullanma, bazı teknikler işte camdır metaldir o şekilde. Burada birde kimse renk karıştırmadığı için direk renkleri aldığı için çok sıkıntı yaşadım.
- **Tüpten çıktığı gibi...**

- Şu anlık öyle en baştan başlarsak karakaleminden bugüne geldik.
- Müdahale ediyorsunuz resimlere gerekli yerde yardım istiyorlar
- Bu programlar yetişkin eğitimi önemli hale geldi. Bizim için araştırmamızın esas amacı herhangi bir müfredat uygulanıyor mu yani eğitim nasıl daha iyi hale gelebilir. Ama sizde müfredat programımız var milli eğitime bağlı modüle bağlı şekilde işlediğinize söylüyorsunuz. Sizin yetişkin eğitimi ile ilgili eğitiminiz var mı?
- Yetişkin eğitimim yok. Aynı bölümden mezunuz bizim bölümde de yaş küçük olmadığı için büyükler de olduğu için onlarla birlikte çalışmışlığımız var.
- Ama mesela biz genelde okuldayken küçüklere yönelik eğitim aldık. Yaş aralığı şu olursa şu şekilde eğitim verin şu şekilde yaklaşımda bulunun şeklinde eğitim almadık. Sizin de ekstra bi eğitimiz yok bu konuda değil mi?
- Evet, yok
- Diğer öğretmen arkadaşlar da bu şekilde sanırım. Ama dört yıllık eğitim almak formasyon almış olmak zorunlu? Formasyonsuz çalışan var mıydı?
- Formasyonsuz çalışan var mıydı ama diğer hocalar nasıldı bilmiyorum.
- Peki, çok teşekkür ederim.

Yetişkin Sanat Eğitimi Öğrencileri

Zehra Hanım

- **Kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?**

Resim kursuna katılma sebepim hobiden çok resim yapmaya çok hevesliydim ve resim yapmak istiyordum, böyle bir fırsat elime geçtiği için çok mutlu oldum.

- **Kaç yıldır geliyorsunuz**

2 yıldır

Müfredata uygun mu ders işliyorsunuz?

Müfredata uygun işliyoruz ama yaş ortalamamız ileri olduğu için bir üniversite öğrencisi gibi çalışmıyoruz.

Ders işleyişinde ya da müfredat programında öğretmenlere bağlı değişiklikler oluyor mu?

Evet farklılıklar oluyor. Bir önceki hocamız kara kalemle desen çizdirdi, kuru pastelle natrmort çalıştık, onları yapmadan bizi yağlıboya geçirmede. Ama diğer öğretmenimiz bizim isteğimize göre davrandı çünkü herkes o şartlara uymak istemiyor.

Şu ana kadar neler yaptınız?

Manzara resimleri, köy evleri, natürmort, ağırlıklı yağlıboya çalıştık. Deniz resimleri. Kendi isteğimize göre görsel seçip kopya yapıyoruz. Özgün resim hiç çalışmadık, o kadar gelişmediğimiz için.

- Peki, renk nedir, çizgi nedir böyle detaylı şeyler gördünüz mü?

Renk değil ama desen çizerken çizgi ile ilgili detaylar gördük.

- Sergilere katılmıyorsunuz?

Sergimiz kişisel değil, kurs merkezimizle beraber Avm'lerde ve kurs merkezimizde açtık.

- Öğrendiklerinizi evde deneyimliyor musunuz? Evde resim yapıyor musunuz?

Çok seviyorum evde de çalışmayı fakat çok fırsat bulamıyorum bir ev hanımı olarak.

- Peki, sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu? Daha aktif daha mutlu?

Çok güzel şeyler oldu. Yeni çevre yeni arkadaşlar edindim, genel kültürüm daha da arttı, kendimi psikolojik olarak daha da iyi hissediyorum. Kursu yaşım sağlığım el verdikçe bırakmak istemiyorum. Hocalarımızdan yöneticilerimizden çok memnunum çok anlayışlı davranıyorlar.

Sanat Tarihi vs görmek ister miydiniz?

Evet isterdim okumayı çok seviyorum. Hobi kursu olduğu için çok temelden değilde daha yüzeysel oluyor bazı şeyler. Ama daha derin ders işlemek isteyen arkadaşlarımda var daha yüzeysel olmasını isteyenlerde.

Gülşen Hanım

- **Merhabalar**

- **Kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?**

- Evde sıkıldığımız için kendimizi buraya atıyoruz. Ortamı beğeniyorum birde resim yapmayı seviyorum. Boncuk işleri falan sevmiyorum. Resim yapmasam bile oturmaya bile gelebilirim.

- **Ortamdan çok keyif alıyorsunuz.**

- Çok güzel bir ortamımız var. Bir de ev hanımıyız ya hayatım ev işi bitirince napacaz buraya geliyoruz.

- **Kaç yıldır geliyorsunuz**

- Geçen yıl geldim.

- **Bu ikinci yılınız.**

- Evet

- **Peki, neler yaptınız şu ana kadar?**

- Manzara yaptım, çiçek yaptım, bunu yapıyorum.

- **Geçen yıl farklı bir öğretmen mi vardı?**

- Evet

- **Peki, öğretmenler arasında konu işleyişi farklı oluyor mu?**

- Çok farklı

- **Mesela geçen sene ne işlediniz bu sene ne işlediniz?**

- Geçen sene daha pratikti daha ince işlerdi. Değişliğime geldi.

- Evet. Geçen sene daha pratikti.

- **Peki, renk nedir, çizgi nedir böyle detaylı şeyler gördünüz mü?**

- Evet işledik.

- **Yağlı boya kopya yöntemi ile çalışıyorsunuz?**

- Evet kopya

- **Peki, kendiniz bişeyler katıyor musunuz? Hep fotokopi üzerine mi devam ediyorsunuz?**

- Fotokopi

- **Siz öyle istiyorsunuz çünkü.**

- Çünkü daha o yeteneğim yok

- **vardır eminim vardır.**

- **Öğrendiklerinizi evde deneyimliyor musunuz? Evde resim yapıyor musunuz?**

- Evde yapmıyoruz. Hoca sakın evde yapmayın diyor yapmıyoruz

- **Gerçekten mi?**

- Yok yok şaka. Evde vaktim yok.

- **Sergilere katılmıyorsunuz?**

- Geçen yıl katıldım

- **Buranın sergisine, dışarıda katılmadınız.**

- **Peki, sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu? Daha aktif daha mutlu?**

- Hemen ev işini bitireyim geleyim buraya. Mesela tv de dizi izliyorum; tabloları görüyorum önceden hiç dikkat etmezdim.

- **Farkındalığınız arttı**

- Evet

- **Çok teşekkür ederim.**

Ümit Hanım

- **Kursa katılma nedenleriniz nelerdir?**

- Hobi edinmek; biraz evden, bazı işlerden kaçmak. Meşgale olsun, başka boyuta geçmek, psikolojik olarak rahatlamak için.

- **Peki, faydası olduğunu düşünüyor musunuz resim dersinin?**

- Tabi, olmaz mı.

- **Peki, şuana kadar neler yaptınız?**

- Resim yaptık. Tablolar yapıyoruz.

- **Yağlı boya çalışıyorsunuz. İstedığınız resmi yapıyorsunuz?**
 - İstedığımızı çalışıyoruz tabi hoca yeteneğimize göre yönlendiriyor.
 - **Kurumun herhangi bir programı var mı? Program dahilinde çalışmıyorsunuz anladığım kadarıyla.**
 - Yağlı boya ama sergide görsel olarak daha iyi olduğu için.
 - **Renk, çizgi nedir? Bu konuları ayrı ayrı işlediniz mi?**
 - Tabii ki işledik. Kursun açıldığı zaman karakalemle başladık desen renkler ufak ufak bişeyler gösterdiler
 - **Peki sanat tarihi gibi daha ayrıntılı bir resim kursu ister misiniz?**
 - Ee tabii ki.
 - **Sıkınılır mı diye düşünüyorum yani çok sıkı bir program olsa?**
 - Sıkılacağımızı zannetmiyorum. Çünkü biz hobi olarak yola çıktık bilmeden tabi okul döneminde çocuklara yardım etmeye çalışıyorduk ama hiç alakası yok çok ayrı bir boyut görsel olarak da öyle.
 - **Ne kadar süredir devam ediyorsunuz?**
 - Bazı nedenler dolayı geçen yıl yarım dönem geldim bu yıl da yarım dönem
 - Bir yıl gibi.
 - **Burada öğrendiklerinizi kurs dışında deneyimleyebiliyor musunuz?**
 - **Kendiniz evde yapıyor musunuz?**
 - Evde yapmaya çalışıyorum. Ama buradaki gibi olmuyor hem arkadaşlardan fikir alıyorum hocanın da yardımıyla. Görsellikte katarak bazen renkleri karıştırıyorum.
 - **Peki, sergilere gidiyor musunuz? Katılıyor musunuz?**
 - Gitmeye çalışıyorum.
 - **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu resim kursuna geldikten sonra?**
 - Bakışım değişti. Mesela eskiden çok öyle incelemedim, güzel derdim geçerdim. Şimdi boyutlarına bakıyorum kendi kendime eleştiriyorum. Bazen ‘Ayy ne kadar güzel olmuş ben de yapabilir miyim?’ diyorum. Kendimi farklı yerlerde görüyorum.
 - **Harika. Bakışınız değişti.**
 - Tabii ki bakışımı çok değiştirdi. ‘Aa güzelmiş’ deyip geçen ben şimdi eleştiriyorum.
- Ruh halimi de doğaya bakışımı da her şeyi değiştirdi. Doğada bile yeşilin kaç ton olduğunu öğrendim.
- **Çok teşekkür ederim.**

Nuran Hanım

- **Akademik çalışmalarda kullanılmak üzere bir iki soru soracağım size. Kursa katılma nedeniniz nedir?**
- Hobi olsun diye.
- **Boş zaman değerlendirme?**
- Boş zaman yok da daha mutlu olayım diye. Annenden pay biç.
- **Zaten annem sayesinde böyle bir araştırma yapmaya karar verdim. Eve öyle bir geliyor ki ödev yapmadım şunu yapmadım benden daha stresli.**
- Çok mutlu ama değil mi?
- **Çok çok**
- **Peki şuana kadar neler yaptınız resim kursunda?**
- Ben resim kursuna geliyorum hem de üç boyutluyla geliyorum. Dolayısıyla çok zevkle yapıyorum. Ortamımızda güzel, arkadaşlarımızda iyi. Kısaca özetleyim size.
- **Peki bir program dahilinde çalıştınız mı yoksa kendi istediğiniz gibi mi?**
- Tabi bizi serbest bırakıyor ister manzara resmi seç ister insan. Ben manzara resmi tercih ediyorum.
- **Yağlı boya yapıyorsunuz.**
- Tabi yağlı boya
- **Kopya mı çalışıyorsunuz kendiniz mi?**
- Kopya yapıyoruz ama kopyaları kaybettiğimiz için boyuyoruz psikolojik herhalde sonrasında resimlere bakarak düzeltiyorum. Kopya diye düşünüyoruz.
- **Bakarak başlayıp daha sonra kaybettiğiniz için**
- Kopya çekiyoruz zemine yaparken de o yaptığımız şey kayboluyor.
- **Tabi renk girdiği zaman**
- **Ne kadar süredir devam ediyorsunuz?**
- Üç yıl oldu
- **Peki, üç yılda belli bir seviye oldu mu yoksa hep aynı şekilde mi gidiyor? Yeni başlayan arkadaşlarımızla aynı grup içerisindeyiz.**
- Evet, bir gruplandırma yok. Ama daha sakın yapıyorum.
- **Dışarıda, öğrendiklerinizi uygulayabiliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz?**
- Evde yaptım ilk defa. Yapıyorum zaman ayırmaya çalışıyorum.
- **Sosyal hayatınızda değişimler oldu mu resim kursuna başladıktan sonra?**

- Tabi biraz onları ihmal ediyorum. Gezmeyi daha az yapıyorum. Hafta içi sürekli alışveriş merkezlerine gidiyordum onlar bitti. Haftanın üç günü buradayım. Mutlu olmasam gelmem zaten değil mi? işleri çarçabuk bitirsem de gitsem diyorum.
- **Çok teşekkür ederim.**

Sühendam Hanım

- **Size kurslarla ilgili birkaç tane soru soracağım. Kurslara katılma nedenleriniz nedir acaba?**
- Boş vakitlerimi değerlendirmek, yeni şeyler öğrenmek, yeni arkadaşlıklar edinmek, yeni bir çevre edinmek ben annemle babamla beraber yaşadım ikisini de kaybedince bir boşluk içinde kaldım. Gezmeyi falan sevmem geldim kursa katıldım.
- **Keyifli oldu mu sizin için?**
- Çok keyifli çok faydalı oldu. Resmi çok seviyorum. Kız sanat meslek lisesinden mezunum. Resim hocam çok istiyordu ama o zaman bu sektörde iş yoktu. 5 kardeşiz annem babam kardeşlerinin kıyafetlerini dikersin dediler. 46 yıl elime ne fırça ne kalem aldım. İşte 46 sene sonra ilk yağlı boya.
- **Harika. Sizin için fırsat oldu evden çıkaracak sıkıntılar kurtaracak.**
- **Peki, bu zamana kadar neler yaptınız resim kursunda?**
- Resim kursunda bir tane manzara çalıştım. Üç boyutlu annem babam için çalıştım bir tane İstanbul evleri çalıştım. Şimdi buna başladım.
- **Peki, ne şekilde işliyorsunuz dersleri siz canınızın istediği konuları çalışıp hocanız arada yardımcı mı oluyor?**
- Tabi yardımları oluyor yönlendiriyor. Çalışmadığımız şeyleri çalışmamızı söylüyor.
- **Ne zamandır devam ediyorsunuz?**
- Bu yıl başladım.
- **Desen çalışmak, sanat tarihi öğrenmek ister miydiniz kurs kapsamında? Yoksa bunlar sıkar mıydı?**
- Valla düşünmedim onları yağlı boya tablolar iyi
- **Kursta öğrendiklerinizi uygulayabiliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz?**
- İlk buraya katıldım burası dışında yok.

- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu resim kursuna başladıktan sonra?**
- Duyan eş dost akrabalar çok iyi yaptın diyorlar. Çünkü biliyorlar anneme babama çok düşkündüm. Benim için çok farklı bir ortam oldu. Bir sene arayla hem annemi hem babamı kaybettim. Daha sonra iki yıl evden dışarıya çıkmadım, yalnızım. Ve burası sayesinde dışarıya çıkmaya başladım.

Açılai Hanım

- **Kurslara katılma nedenleriniz nedir acaba?**
- Güzel vakit geçirmek bir de resmi seviyorum.
- **Ne zamandır devam ediyorsunuz?**
- 2. yılım
- **Peki, bu zamana kadar neler yaptınız konu olarak neler işlediniz?**
- Her konudan yapmaya çalışıyorum. Natürmort, manzara
- **Yağlı boya?**
- Hep yağlı boya yapıyoruz.
- **Herhangi bir müfredat dahilinde mi yoksa istediğinizi mi yapıyorsunuz?**
- Ben istediğimi yapıyorum.
- **Dersleri ne şekilde işliyorsunuz?**
- Nasıl yani?
- **Siz konunuzu belirliyorsunuz geliyorsunuz kopya yöntemi ile geçiriyorsunuz**
- Ben kopya olarak geçiriyorum, sıkıştığımız tıkanığımız yerde hocamızdan yardım istiyoruz. Bu sene çok destek olmadım.
- **Çok destek aldınız mı?**
- Yok, ben çok destek almadım. Resmi çok seviyorum ben doğal yeteneğim de var. Resmimde farklı zaten görürseniz zaten sevmeniz lazım.
- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu resim kursuna başladıktan sonra?**
- Yok olmadı. Ben zaten kendime daha fazla zaman ayırdığımı düşünüyorum. Şunu söylüyorum hayatım boyunca kendime için yaptığım en güzel şey.
- **Gerçekten**
- İnan bak. Zaten resim yapmayı çok seviyorum.
- **O zaman bu kurs için gerçekten çok önemli**
- Önemli tabi ben buranın dışında başka bir yerde de daha gidiyorum hafta sonu.
- **Evde de resim yapıyor musunuz?**

- Ara sıra burası kadar değil
- **Sergilere katılıyor musunuz?**
- Yok, o boyutta değil sadece kendimi memnun etmek için.

Perizat Hanım

- **Merhabalar. Kurslara katılma nedenleriniz nedir acaba?**
- Arkadaş tavsiyesi üzerine katıldım ama çok sevdim resmi.
- **Çok sevdiniz. Peki, şu ana kadar neler yaptınız?**
- Manzara yaptım, natürmort yaptım genelde bu ikisi tarzında çalıştım.
- **Kendiniz mi seçtiniz konuları?**
- Kendim seçtim.
- **Peki desen çalışması?**
- Manzarayı bir ikisini bakarak çalıştım ama diğerlerini kopya usulü çalıştık
- **Herhangi bir müfredat programına uymadınız daha çok kendi istediğiniz şekilde çalıştınız.**
- Senenin sonunda mecburi iki resmi hoca gösterdi ama onu da manzara olarak tercih ettik
- **Siz ne kadar süredir devam ediyorsunuz?**
- Ben de 2 yıldır geliyorum.
- **Öğrendiklerinizi kurs dışında deneyimleyebiliyor musunuz?**
- Deneyimleyebiliyorum evde yapıyorum.
- **Sergilere katılıyor musunuz?**
- Kendi resmimizi değil de görsel olarak gidiyorum.
- **Gezmeye gidiyorsunuz.**
- Gezmeye gidiyorum.
- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu? Oldu mu?**
- Oldu. Açık olarak bakıyorsun, uyum olarak bakıyorsun. Genelde bu ikisine bakıyorum. O ölçüleri fark ettik. Üç boyutlu bakmayı bile öğrendik.
- **Çok teşekkür ederim.**

Öznur Hanım

- **Sizin kurslara katılma nedenleriniz nedir acaba?**
- Arkadaş tavsiyesi üzerine katıldım. Resme de hiç yeteneğim yoktu, ilgim de yoktu açıkçası. Bu sene çok severek geliyorum.
- **Arkadaşlarınız size ne dediler?**
- Resim kursuna yazılalım bişeyler yapalım dediler. Benim de çok becerim yoktu ama 'Tamam yazılalım' dedim.
- **Beceriniz olduğunu fark ettiniz mi?**
- Bu sene biraz daha ilerlediğimi fark ettim.
- **Ne zamandır geliyorsunuz?**
- Benim de 2. yılım
- **Peki, neler yaptınız bu zamana kadar? Hangi konularda çalışmalar yaptınız?**
- Natürmort çalışıyorum şu anda. Hayvan yaptım.
- **Yağlı boya?**
- Yağlı boya. Çiçek yaptım manzara resmi yaptım.
- **Kendiniz mi seçiyorsunuz konuları?**
- Geçen sene sergiye yönelik çalıştık. Bir manzara bir hayvan olarak.
- **Hocanız belirledi.**
- Hocamız belirledi.
- **Kopya tekniği ile mi çalışıyorsunuz?**
- Manzarayı kendim yaptım kopyasız ama diğerleri kopya usulü.
- **Bir resme bakarak aktarma yöntemi yaptınız.**
- **Peki, iki yıldır devam ediyorum dediniz. Öğrendiklerinizi dışarıda deneyimleye biliyor musunuz? Yani kurs dışında kendi kendinize resim yapıyor musunuz? Sergiye katılıyor musunuz?**
- Yok, hiç denemedim. Sergileri seviyorum, gördükçe gidiyorum bakmaya. Kendim evde denemedim hiç.
- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu?**
- Objelere bakış açım değişti. Daha farklı görüyorsun; 'Aaa bunun resmi güzel olur' diyorsun. Rengi, gölgeyi öğrendim. Bana baya bir bakış açısı kattı. Dizilerde bile tabloları bakıyorum.

- **Peki sanat tarihi olsun desen çalışması yapalım. Bunun gibi şeyler olsun ister miydiniz kurs kapsamında?**
- O kadar becerim var mı bilmiyorum ama. Çünkü fen okudum ben el becerim de yoktur.
- **Eminim vardır. Çok teşekkür ederim.**

Özen Hanım

- **Sizin kurslara katılma nedenleriniz nedir acaba?**
- Boş vakitler değerlendirsin, resme ilgim arttı.
- **Peki, ne kadar süredir devam ediyorsunuz resme?**
- 2 senedir diyelim.
- **İki senedir aktif olarak geliyorsunuz.**
- **Siz hangi konuları işlediniz, neler yaptınız derslerde?**
- Ben en çok çiçek seviyorum onu çalıştım.
- **Natürmort çalıştınız. Konuları kendiniz belirlediniz, herhangi bir müfredata tabi değil miydiniz?**
- Yok, isteyen istediği şeyi yapıyor.
- **Devam etmeyi düşünüyor musunuz?**
- Tabi, istiyorum.
- **Kurs dışında öğrendiklerinizi deneyimleye biliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz? Evde çalışıyor musunuz?**
- Sergilere katılıyorum ama bizim öyle sergilere resim götürecek kadar değiliz.öyle profesyonelce bişey yok.
- **Evde de çalışıyorsunuz?**
- Evde de yapıyorum. Ama elimizden geldiği kadar.
- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu?**
- Arkadaş çevremiz oldu, değişik insanlar. Güzel oldu, eğleniyoruz, gezilere gidiyoruz.
- **Sizin resim yada başka dalda bir kurs fark eder miydi?**
- Ben resim istedim. Yani dikiş falan istedim ama yani zor bu saatten sonra resim daha iyi.
- **Çok teşekkür ederim.**

Sibel Hanım

- **Kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?**
- Önce güzel zaman geçirmek için sonra bşeyler öğrenmek için. Bir de resim benim eskiden beri hobimdi emekli olduktan sonra vakit buldum. Benim 3. yılım bitti. Keyifle geliyorum.
- **Peki, bu zamana kadar neler yaptınız? Eğitim kurumunun bir programı müfredatı var mı?**
- Müfredat yok. Kim ne isterse onu yaptı. Müfredat izlemedik.
- **Desen çalışması yaptınız mı yoksa direkt yağlı boyadan mı başladınız?**
- Desen çalışması yaptık, karakalem yaptık. Onu da isteğe bıraktılar çok öyle zorlama olmadı.
- **Kaç hafta desen dersi yaptınız?**
- Valla ben ilk geldiğimde 4 hafta yaptım. Ama geçen sene hiç yapmadık. Bu sene de 2 hafta civarı yaptık.
- **Peki, hocalara göre işlediğiniz konular değişiyor mu? Genelde hocalar değişse de konular aynı mı?**
- Aynı şekilde işliyoruz.
- **Canınız ne isterse onu yapıyorsunuz.**
- Evet evet. Bu daha çok hobi kursu olduğu için böyle bir sıkıntı olmadı. O müfredatı uygulamaya çalıştılar ama hiç kimse uymadığı için verimli olmadı.
- **Öğrendiklerinizi dışarıda da deneyimleye biliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz? Evde çalışıyor musunuz?**
- Evet evde çalışıyorum. Sergilere de buradakilere katıldım.
- **Sosyal hayatınızda değişimler oldu mu kursa başladıktan sonra?**
- Yani değişik bir sosyal çevremiz oldu arkadaşlarımız oldu. Onun dışında bana çok bşey katmadı açıkçası resim yapmak
- **Sanat tarihi bilgisi gördünüz mü?**
- Hayır görmedim.
- **Daha çok yağlı boya**
- Evet.

Çankaya Belediyesi Çankaya Evleri Çayyolu

Kurum Yöneticisi

- **Resim kursuna katılan sayısı kaç kişi?**
- Her gün 25 er öğrenci dersek haftada 125 kişi.
- **Hepsi mezun oluyor mu? Mezun olanlara sertifika veriliyor mu?**
- Sertifika veriyoruz ama bir yıl katılana veriyoruz. İkinci yıl katılana halk eğitim müsaade etmiyor.
- Kara kalem guaj yada yağlı boya sertifikaları farklı
- **Kanuni yükümlülükleri nelerdir?**
- Meslek edindirme kursu adıyla yapıyoruz fakat bir yılda meslek öğrenilmez sadece mesleğin temelini öğretiyoruz. O yüzden hobi kursu olarak değerlendiriyoruz.
- **Yıllarca kursa gelenler arasında seviye var mı? Seviye tespit sınavı var mı?**
- İlk kez gelen 215 saati tamamlayıp sertifikasını alıyor. Halk eğitim 2. yıl aynı kişinin gelmesine müsaade etmiyor. Bizde sertifikasız program uyguluyoruz. Talep çok olduğu zaman hafta sonları uyguluyoruz. Bu yıl burada Çankaya Belediyesinin ilk yılı olduğu için uygulamadık ama Yenimahalle Belediyesi'nde uyguluyorduk.
- **Bu programlar çok önemli bir hale geldi. Tüm belediyelerde yapılan ve halkın çok talep ettiği programlar. Bu kurslarda dersler nasıl işleniyor. Araştırmamızın amacı bu daha iyi hale getirebilir miyiz?**
- Bana göre amaç mevcut prosedürü uygulamak. Neler öğretilcekse uygulamaya koymak öğretmenlerimiz de bunun için çalışıyor. Ama biz belediye olarak insanları sosyalleştiriyoruz. Çünkü sadece ders değil amaç sosyal olmayan, hasta olan insanlar da geliyor. Terapi amaçlı gelenlerde var. Amacımız insanları buldukları durumdan bir adım öne çıkarmak.
- **Ülkemizde yetişkin eğitimi ile ilgili bir eğitim var mı?**
- Önceden mesleki eğitim okulları vardı oralarda yetiştiriliyordu fakat şimdi yok.
- **Herhangi bir denetim var mı?**
- Halk eğitimden denetime gelirler ama biz meslek lisesi öğretmeni olduğumuz için geldiklerinde sadece evrak kontrolü yaparlar.
- **Yetişkin Sanat Eğitimi**
- **Öncelikle hangi okuldan mezun olduğunuzu öğrenebilir miyim?**

- Gazi üniversitesi. Önceden kız teknik yüksek okuluydu daha sonra Gazi üniversitesine bağlandı.
- Aynı okuldan mezunuz
- **Kaç yıldır bu kursta eğitim veriyorsunuz?**
- 5 yıl olacak.
- **İzlediğiniz bir müfredat var mı?**
- Evet var. Ama belediye değişikliğinden dolayı bu yıl kursumuz geç başladı o yüzden tam müfredat ders saatlerine uyamıyoruz
- **Sergi konseptine siz mi karar veriyorsunuz? Yılsonunda mecbur serginiz mi oluyor?**
- Evet, genelde yağlı boya tablolardan oluşuyor
- **Müfredata uymak zorunda mısınız? Dersler ne şekilde işleniyor?**
- Evet, bağlı olmak zorundayız. Bu sene halk eğitime bağlandığı için uyuyoruz. Renk konusunda çalıştık, renkleri karıştırma, yöntemler, fırça kullanma gibi temel konuları işledik. Nokta çizgi ile karakalemle başlanıp en son aşama yağlı boyaya doğru gidiliyor.
- **Bu sene burası halk eğitime mi bağlandı?**
- Evet
- **Müdahale ediyor musunuz resimlere, gerekli yerde yardım istiyorlar mı?**
- Müdahale etmiyorum kendileri seçiyorlar yapmak istedikleri resimleri ama başlangıçta karelere bölmede yardım ediyordum. Şimdi onu öğrendiler; rengin tonunu tutturamadıklarında ya da ince ayrıntı kısmında yardım istiyorlar.
- **Bu programlar yetişkin eğitimi önemli hale geldi. Bizim için araştırmamızın esas amacı herhangi bir müfredat uygulanıyor mu yani eğitim nasıl daha iyi hale gelebilir. Ama sizde müfredat programımız var milli eğitime bağlı modüle bağlı şekilde işlediğinize söylüyorsunuz. Sizin yetişkin eğitimi ile ilgili eğitiminiz var mı?**
- Yetişkin eğitimim yok. Ama okuldayken belli yaş aralığı diye eğitim almadık genel olarak herkese hitap eden eğitimlerdi. O yüzden zorluk çekmiyorum.
- **Yıllarca devam etmek isteyenlerde bir düzey var mı? Programlarda bir seviye var mı?**
- Açıkçası biz her yıl en baştan anlatıyoruz konuları. Sertifika ilk yıl haricinde verilmiyor yani 2. yıl gelene sertifika verilmiyor. Ama hobi kursu olduğu ve diğer

konulara yağlı boya kadar vakit ayıramadığımız için, tekrar gelenler için sorun oluşturmuyor diye düşünüyorum.

- **Peki, çok teşekkür ederim.**

Nebahat Hanım

- **kaç yıldır resim kursuna geliyorsunuz?**
- Çankaya belediyesinde 1. yıl
- **Kursa gelme amacınız nedir?**
- Boş zamanımı değerlendirme
- **Resimleri kopya usülu mu çalışıyorsunuz?**
- Hayır. Karelere bölerek çalışıyoruz.
- **Kurslarda sanat tarihi ya da desen dersi işlensin ister misiniz yoksa müfredat yeterli mi?**
- Evet .Çünkü yaş olarak baktığımızda kısıtlı olduğu için daha çok resim ortaya çıkarma benim şahsi amacım
- **Özel serginizi açma gibi düşünceleriniz var mı?**
- Evet ilerde olabilir.

Ayşe Hanım

- **Kaç yıldır bu resim kursuna geliyorsunuz?**
- İki yıldır geliyorum. Ama Çankaya Belediyesinde ilk yılım.
- **Resimlerinizi karelere bölerek mi yoksa kopya usülu mu çalışıyorsunuz?**
- Ben bazılarını bakarak çalışıyorum bazılarını da kareleme çalışıyorum.
- **Sanat tarihi ya da desen dersi olsun ister misiniz?**
- isterim, olsun
- **Öğretmen müdahalesi oluyor mu resimlerinizde?**
- Oluyor yardımcı oluyor müdahale derken hem yol gösteriyor hem de gölgelemeleri falan gösteriyor.
- **Müfredata uygun mu ilerliyorsunuz?**
- Haftada bir gün ne kadar yeterse o kadar uygun

Ayşen Hanım

- **Kaç yıldır resim kursuna devam ediyorsunuz?**
- 3 yıldır.
- **Çankaya Belediyesi'nde mi 3 yıldır?**
- Hayır Çankaya ilk.
- **Kopya usülü mü karelere bölerek mi çalışıyorsunuz?**
- Karelere bölerek
- **Sanat Tarihi, desen dersi ya da resimle alakalı herhangi bir ders olsun ister misiniz?**
- Olsun isterim.
- **Müfredata uygun mu ilerliyorsunuz?**
- Evet
- **Öğretmenin müdahalesi oluyor mu?**
- Yardımı oluyor uyarısı oluyor müdahale derken tamamını değiştirmek anlamında değil.

Ayla Hanım

- **Kaç yıldır resim kursuna geliyor sunuz?**
- 1,5 yıldır
- **Kopyalama usülü mü kareleme mi çalışıyorsunuz?**
- Zaman zaman değişiyor. Bazen çizmem gerekiyor bazen bakarak yapıyorum ama kareleme yaptığımda oluyor.
- **Sanat tarihi ya da desen derslerinin kursta işlenmesini ister misiniz?**
- Tabi ne kadar çok çeşit olursa okadar faydalanan olur.
- **Kursa katılma nedeniniz ?**
- Kişisel gelişim, yeni insanlarla tanışıyorum, arkadaş oluyoruz.

- **Kaç yıldır bu kurslara katılıyorsunuz?**

-2. yılım Çankaya belediyesinde 1. yıl

- **Kopyalama usülu mü karelere bölme şeklinde mi çalışıyorsunuz?**

- Karelere bölerek

- **Öğretmenin müdahalesi oluyor mu?**

- Ara sıra yanlışları göstererek yardımcı oluyor. Doğru çizimlerde yardımcı

- **Kursa katılma nedeniniz sosyal çevre dışında ne olabilir?**

-kendini geliştirme ve boş zamanı değerlendirme

Fazilet Hanım

- **Kaç yıldır resim kursuna geliyorsunuz?**

- 4 yıldır.

- **Kareleme mi yoksa kopya usülu mü çalışıyorsunuz?**

- Karelere bölüyoruz

- **Kurs haricinde evde çalışma yada sergi açma gibi olanağınız oluyor mu?**

- Olsa açacağız ama imkan yok ki.

- **Kurstaki eğitim sergi açmak için yeterli mi?**

- Kişisine göre değişir.

- **Sanat tarihi yada desen dersi olsun ister misiniz?**

- Başkaları faydalansın diye olabilir. Benim pek ilgim yok.

Başak Hanım

- **Merhaba, kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?**

- Ben üniversite öğrencisiyim yüksek lisans yapıyorum. Resim yapmayı seviyorum. Fırsat bulmuşken yapmak istedim.

- **Kaç yıldır geliyorsunuz peki?**

- İlk yılım.

- **Resimleri nasıl yapıyorsunuz? Kareleme usulü mü yoksa kopya mı?**

- Karelere bölerek çalışıyoruz.

- **Sanat tarihi ya da desen dersi gibi resimle ilgili başka dersler verilsin ister misiniz?**
- Bence gerek yok ben zaten rahatlamaya geliyorum
- **Resim yaparken öğretmenin müdahalesi oluyor mu? Oluyorsa ne şekilde oluyor?**
- Müdahale denir mi bilmiyorum, yardım istediğimiz zaman yardımcı oluyor ya da yapamadığımız yer olursa gösteriyor.
- **Öğrendiklerinizi dışarıda deneyimleye biliyor musunuz?**
- Burası haricinde vaktim olmuyor pek resim yapmak için.

İhsan Bey

- **Merhabalar kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?**
- Boş vakitlerimi değerlendirmek, geliyoruz sohbet ediyoruz burada güzel vakit geçiriyoruz.
- **Kaç yıldır geliyorsunuz?**
- 3. yılım ama Çankaya belediyesinde 1. yıl
- **Pekala, resimlerinizi kopya yöntemi ile mi yapıyorsunuz?**
- Yok karelere bölerek çalışıyoruz.
- **Bu zamana kadar neler yaptınız kursta?**
- Manzara, natürmort yaptık
- **Kursun başlarında temel konular işlendi mi yoksa hemen yağlı boyaya mı başladınız?**
- İşledik karakalemle başladık sulu boya yaptık şimdi de yağlı boya
- **Öğrendiklerinizi kurs dışında evde uyguluyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz?**
- Ara sıra yapıyorum evde ama burası gibi yoğun olmuyor. Burada yaptığımız resimlerle yıl sonunda buradaki sergiye katılıyorum.
- **Peki, öğretmenin müdahalesi oluyor mu çalışmalarınızda?**
- Hayır olmuyor. Biz istediğimiz zaman yardımcı oluyor.
- **Kursa katıldıktan sonra sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu ya da oldu mu?**
- Tabi ki oldu, evden dışarı çıkmak için sebepim oldu, geziler oluyor onlara katılıyoruz.

- Çok teşekkür ederim.

Gülşen Hanım

- **Merhaba size birkaç tane sorum olacak. Kurslara katılma nedeniniz nelerdir?**
- Kendimi geliştirmek, sosyal çevre edinme bir de boş zamanımı değerlendirmek.
- **Kaç yıldır geliyorsunuz?**
- 3. yılım
- **Bu zamana kadar resim kursunda neler yaptınız?**
- Karakalem yaptık sonra sulu boya yaptık. Şu anda da yağlı boya yapıyoruz.
- **Derslerde müfredata uyuyor musunuz?**
- Tabi müfredat dahilinde ama resimleri seçerken kendi istediğimizi seçiyoruz.
- **Öğrendiklerinizi dışarıda da uygulayabiliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz?**
- Yok evde vaktim olmuyor. Sergide buranın sergisine katılıyorum.
- **Öğretmenin müdahalesi oluyor mu çalışmalarınızda?**
- Oluyor ama yardım amaçlı.
- **Kursa katıldıktan sonra sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu?**
- Değişik arkadaşlarım oldu, rahatlıyorum terapi oluyor. Burada güzel vakit geçiyorum.
- Çok teşekkür ederim.

Songül Hanım

- **Kursla ilgili birkaç tane sorum olacaktı?**
- Tabi buyurun.
- **Kursa katılma nedeniniz nedir?**
- Hobi olarak resim yapmak güzel
- **Kaç yıldır geliyorsunuz?**
- 2. yılım ama bu yıl belediye değişiminden dolayı geç başladı
- **Bu zamana kadar kursta neler gördünüz?**
- Karakalem yağlı boya
- **Peki, kareleme mi yoksa kopya şeklinde mi çalışıyorsunuz?**
- Karelere bölerek çalışıyoruz.
- **Derslerde belli bir müfredat var mı yoksa herkes istediği gibi çalışıyor?**

- Müfredat var öğretmen yönlendiriyor o konuda.
- **Peki, öğretmenin müdahalesi oluyor mu size?**
- Hayır olmuyor. Renkleri karıştırmada gölgeleme yapmada falan yardımcı oluyor.
- **Burada öğrendiklerinizi kurs dışında deneyimliye biliyor musunuz?**
- Pek sayılmaz. Ara sıra evde yapmaya çalışıyorum.
- **Sergilere katılıyor musunuz, gidiyor musunuz?**
- Hayır ancak burada resim yapıyorum okadar.
- **Peki son soru olarak kursa katıldıktan sonra hayatınızda ne gibi değişiklikler oldu?**
- Ben de pek olmadı çünkü sadece resim yapmaya geldim. Oku, çalış, evlen çocuk büyüt derken hobilerime ancak vakit kaldı

Hatice Hanım

- **Merhabalar, boş zaman değerlendirme haricinde kursa katılma nedeniniz nelerdir?**
- Kişisel gelişim, çevre edinme
- **Kaç yıldır geliyorsunuz?**
- Bu yıl
- **Kursta neler yaptınız?**
- Manzara, çiçek, natürmort
- **Peki, kurumun herhangi bir programı var mı?**
- Var programa göre yapıyoruz.
- **Program dahilinde neler öğrendiniz?**
- Karakalem yaptık sulu boya yaptık renklerin karışımını öğrendik.
- **Kursta öğrendiklerinizi evde deneyimliye biliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz?**
- Hayır evde yapmıyorum yapamıyorum. Sergiye de buradaki sergiye veriyorum resmi.
- **Çalışmalarınızda öğretmenin müdahalesi oluyor mu?**
- Müdahale değil de yardımcı oluyor. Biz yapamadığımız yerde destek istiyoruz o da yardımcı oluyor.
- **Kursun sosyal hayatınıza katkısı oldu mu?**

- Bir kere farklı insanlarla bir arada oluyoruz 6 7 saat, ister istemez katkısı oluyor. Ayrıca resim sayesinde çevreme farklı gözle bakmayı öğrendim. Renklerin farkını gördüm.

Kamuran Hanım

- **Kursa katılma nedenleriniz nelerdir acaba?**
- Kendimi geliştirmek, boş zamanımı değerlendirmek, evde canım sıkılmasın diye geliyorum.
- **Kaç yıldır geliyorsunuz bu kursa?**
- Yenimahalleyi saymazsak ilk yıl
- **Bu zamana kadar neler yaptınız resim kursunda?**
- Karakalem yaptık sulu boya yaptık şimdi de yağlı boya
- **Kursta öğrendiklerinizi evde deneyimliye biliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz?**
- Sergiye katılacak kadar resim yapamıyoruz ki burada vakit yetmiyor.
- **Peki sanat tarihi gibi daha ayrıntılı bir resim kursu ister misiniz?**
- Yani bilmiyorum ki bana faydası olmaz.
- **Çalışmalarınızda öğretmenin müdahalesi oluyor mu?**
- Yardımı oluyor müdahale denemez.
- **Son olarak kursa katıldıktan sonra hayatınızda ne gibi değişiklikler oldu?**
- Çevreme farklı bakıyorum. Tablolar daha çok dikkatimi çekiyor. Bakmakla görmek farklı şeylermiş onu öğrendim.

Ayşen Hanım

- **Akademik çalışmalarda kullanılmak üzere bir iki soru soracağım size. Kursa katılma nedeniniz nedir?**
- Boş zaman değerlendirme, kişisel gelişim
- **Peki şuana kadar neler yaptınız resim kursunda?**
- Karakalem ve sulu boya yaptık şu anda yağlı boya yapıyoruz. Ortamımızda güzel, arkadaşlarımızda iyi.
- **Peki bir program dahilinde çalıştınız mı yoksa kendi istediğiniz gibi mi?**
- Program var öğretmenimiz yönlendiriyor.
- **Yağlı boya yapıyorsunuz.**

- Tabi yağlı boya
- **Kopya mı çalışıyorsunuz kareleme mi?**
- Kareleme yapıyoruz.
- **Ne kadar süredir devam ediyorsunuz?**
- 2 yıldır bu yıl geç başladık ama
- **Devam etmeyi düşünüyor musunuz?**
- Tabi, istiyorum.
- **Peki sanat tarihi gibi daha ayrıntılı bir resim kursu ister misiniz?**
- Yok bana bu kadarı yeterli.
- **Kurs dışında öğrendiklerinizi deneyimliye biliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz? Evde çalışıyor musunuz?**
- Sergilere katılıyorum ama bizim öyle sergilere resim götürecek kadar resmimiz yok. öyle profesyonel de değiliz.
- **Evde de çalışıyorsunuz?**
- Evde de yapıyorum. Ama elimizden geldiği kadar.
- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu?**
- Arkadaş çevremiz oldu, değişik insanlar. Güzel oldu, eğleniyoruz, gezilere gidiyoruz
- **Peki çok teşekkür ederim.**

Makbule Hanım

- **Kursa katılma nedenleriniz nelerdir?**
- Hobi edinmek; meşgale olsun, psikolojik olarak rahatlamak için, kendime vakit ayırıyorum burada
- **Peki, faydası olduğunu düşünüyor musunuz resim dersinin?**
- Tabi, olmaz mı.
- **Peki, şuana kadar neler yaptınız?**
- Karakalem, sulu boya
- **Yağlı boya çalışıyorsunuz. İstedığınız resmi yapıyorsunuz?**
- Hoca yeteneğimize ve müfredat dahilinde yönlendiriyor.
- **Kurumun herhangi bir programı var mı?**
- Tabi var ama diğer konualra yağlı boya kadar vakit ayıramıyoruz. Yağlı boya sergide görsel olarak daha iyi olduğu için.

- **Renk, çizgi nedir? Bu konuları ayrı ayrı işlediniz mi?**
- Tabî ki işledik. Kursun açıldığı zaman karakalemle başladık desen renkler ufak ufak bişeyler gösterdiler
- **Peki sanat tarihi gibi daha ayrıntılı bir resim kursu ister misiniz?**
- Tabî olabilir.
- **Ne kadar süredir devam ediyorsunuz?**
- 3 yıldır
- **Burada öğrendiklerinizi kurs dışında deneyimliye biliyor musunuz? Kendiniz evde yapıyor musunuz?**
- Evde yapmaya çalışıyorum. Pek olmuyor ama
- **Peki, sergilere gidiyor musunuz? Katılıyor musunuz?**
- Gitmeye çalışıyorum. Buranın sergisine katılıyorum.
- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu resim kursuna geldikten sonra?**
- Arkadaş çevrem oldu. Burada geziler oluyor güzel sohbetler ediyoruz kaç saat bir aradayız.
- **Peki öğretmenin müdahalesi oluyor mu çalışmalarınızda?**
- Yok hiç kendi müdahale etmez, biz yardım istersek öyle zaten herkesle tek tek saatlerce ilgilenecek vakti olmuyor ki.

Nebahat Hanım

- **Kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?**
- Boş zamanımı değerlendirmek yani boş zaman da pek yok da boş zaman yaratarak geliyorum.
- **Peki, bu zamana kadar neler yaptınız? Eğitim kurumunun bir programı müfredatı var mı?**
- Müfredat var. Natürmort, manzara yaptım ben
- **Desen çalışması yaptınız mı yoksa direkt yağlı boyadan mı başladınız?**
- Desen çalışması yaptık, karakalem yaptık. Ama yağlı boya kadar uzun süre çalışmadık.
- **Öğrendiklerinizi dışarıda da deneyimliye biliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz? Evde çalışıyor musunuz?**
- Evet evde çalışıyorum. Sergilere de buradakilere katıldım.
- **Sosyal hayatınızda değişimler oldu mu kursa başladıktan sonra?**

- Yani değişik bir sosyal çevremiz oldu arkadaşlarımız oldu.
- **Sanat tarihi bilgisi gördünüz mü?**
- Hayır görmedim.
- **Peki, olsun ister miydiniz?**
- Evet, olabilirdi.

Songül Hanım

- **Size kurslarla ilgili birkaç tane soru soracağım. Kurslara katılma nedenleriniz nedir acaba?**
- Kendimi geliştirmek. Resim yapmayı seviyorum o yüzden bu yönde geliştirmek istedim.
- **Peki, bu zamana kadar neler yaptınız resim kursunda?**
- Resim kursunda manzara çalıştım. Daha önce karakalem yaptık
- **Peki, ne şekilde işliyorsunuz dersleri belli bir program var mı?**
- Tabi program var. Program doğrultusunda öğretmenimiz yardımcı oluyor yapacağımız resim konusunda.
- **Ne zamandır devam ediyorsunuz?**
- 2 yıldır
- **Desen çalışmak, sanat tarihi öğrenmek ister miydiniz kurs kapsamında? Yoksa bunlar size sıkıcı gelir miydi?**
- Beni sıkır, resim yapmak, renkleri görmek güzel.
- **Kursta öğrendiklerinizi uygulayabiliyor musunuz? Sergilere katılıyor musunuz?**
- Buraya katıldım burası dışında yok.
- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu resim kursuna başladıktan sonra?**
- Resim konusunda değişimler oldu. Çevreme tablo gibi bakıyorum. Gördüklerimi yapabilir miyim onları düşünüyorum.
- **Harika. Çok teşekkür ederim.**

Necla Hanım

- **Kurslara katılma nedenleriniz nedir acaba?**
- Kendime zaman ayırma bu arada kendimi geliştirerek yeni bir bakış açısı kazanma
- **Ne zamandır devam ediyorsunuz?**

- 2. yılım
- **Peki, bu zamana kadar neler yaptınız konu olarak neler işlediniz?**
- Desenle başladık karakalem yaptık sulu boya yaptık
- **Yağlı boya?**
- Şimdi yağlı boya yapıyoruz.
- **Herhangi bir müfredat dahilinde mi yoksa istediğinizi mi yapıyorsunuz?**
- Müfredat dahilinde yapıyoruz
- **Kopyalama mı yoksa karelere bölerek mi yapıyorsunuz resimleri?**
- Karelere bölerek çalışıyoruz
- **Çok destek aldınız mı?**
- Aldım tabi ki. Sağolsun hocamız çok yardımcı oldu
- **Sosyal hayatınızda ne gibi değişimler oldu resim kursuna başladıktan sonra?**
- Yeni bir çevrem oldu, kendimi geliştirdiğimi gördüm bu da beni çok mutlu ediyor çok severek geliyorum buraya.
- **Gerçekten**
- Tabi ki bişeyler üretebilmek yapabilmek hele ki emekli olduktan sonra insan boşluğa düşüyor. O dönemi atlatmak önemli
- **O zaman bu kurs için gerçekten çok önemli**
- Önemli tabi
- **Evde de resim yapıyor musunuz?**
- Yok yapmıyorum
- **Sergilere katılıyor musunuz?**
- Yok, o kadar profesyonel değilim.

Gölbashi Belediyesi Gençlik ve Sanat Merkezi

Yetişkin Sanat Eğitimcisi

- **İzlediğiniz bir program var mı? Belediyeye ya da modüle bağlı program izliyor musunuz?**
- Sınıfın içerisinde mi?
- **Evet. Bu resim dersinde.**
- Evet bir modül izliyorum.
- **Bu bölümü kendiniz mi belirliyor musunuz?**
- Yok, programdan bakarak yapıyorum ama öğrenciler pek hissetmiyorlar.
- **İşte benim de tezimde değineceğim konu bu, asıl konu. Şu anada yaptığım görüşmelere bakarak sanat tarihi de eklemek perspektif te eklemek ağır konular yerine öğrenciler daha çok tam kapsamlı eğitimler yerine kendilerini daha rahat hissedebilecekleri şeyler istiyorlar değil mi hocam?**
- Evet. Tabi ki, aynen öyle. 2,5 ay modülümüz var sadece kara kalem var. Kara kalem de sıkılıyorlar, sıkıldıkları için 2-3 haftadan sonra devam etmek istemiyorlar, kırılıyorlar. Bu sefer öğrenciyi tutmak istiyorsun. Yetişkinler ne kadar tutabilirsin. Ben de bu sefer yaparken anlatıyorum.
- **İçine işliyorsunuz anlatacağınız konuları**
- Çaktırmadan yapıyorum. Topluyorum bakın şu konu var işlenecek her zaman önünüze gelebilir böyle yapacaksınız diyorum
- **Programınızı kendiniz öğrencilerin istediği doğrultusunda işliyorsunuz.**
- **Peki, hangi konuları işlediniz, bu dönem, bu sene?**
- Peyzaj işledik, natürmort işledik onun arkasından oryantal resimler yaptık. Onun arkasından başka resimler yapacağız. Zaten sokak çalışması yaptık, iç mekan yaptık şimdikiinde artıracacağız.
- **Dersler ne şekilde işleniyor. Öğrenciler size söylüyor siz de yönlendiriyor musunuz?**
- Eğer ki çok ağırsa onu aşırıya birkaç sefer sonra yapın diyorum ama şimdi serbest bıraktım.
- **Peki, yıllardır devam eden öğrenciler için bir program uyguluyor musunuz? Örnek veriyorum bir öğrenci 3 yıl devam ediyor.**
- Ben 2 yıl devam ettikten sonra Cuma günümü boş koydum. O gün evde çalıştıktan sonra göstermek için getirip burada resim yapabilir.

- **Aa ne güzel. Siz burada güzel bir formül bulmuşsunuz. 2 yıl devam ettikten sonra evde de çalışan arada gelip burada gösterebilir.**
- Kopmamak için böyle bir formül buldum.
- **Siz kendi sisteminizi çok güzel oturtmuşsunuz burada. Böyle olunca da tabi seviye farkı olmuyor.**
- Seviye farkı şöyle 16 yaş üstü.
- **Yaş seviyeniz 16 yaş üstü alıyorsunuz. Peki, yetişkin eğitimi ile ilgili bir yaklaşım var mı Türkiye’de? Size katıldığınız eğitimlerde yetişkin eğitimi çocuk eğitimden farklıdır diyerek bir eğitime tabi tuttu mu belediye?**
- Hayır.
- **Tutmadı değil mi? Siz kendiniz..**
- Ben kendim ayarladım çünkü gösterdiğim resimler ağır resimler çocuklara gösterilmez.
- **Evet**
- Onlara inmem için başka türlü resim göstermem lazım.
- **Peki hocam, davranış olarak ta öğretme olarak ta katılım olarak ta yetişkinlerle çocuklar daha farklı değil mi?**
- Tabi farklı öğretirken de farklı davranışta ta farklı.
- **Hocam emin olmak için soruyorum. Burası Gölbaşı belediyesinin hobi kursu siz öğretmenisiniz.**
- Öğretmeniyim, usta eğitimcisiyim diyelim.
- **Burayı bitirince her hangi bir sertifika verilmiyor?**
- Verilmiyor.
- **Bu çünkü meslek edindirme değil...**
- Değil.
- **Bu sene 18 öğrenci var**
- Evet 18 tane öğrencim var.
- **Teftişler oluyor mu? Belediyeden denetlemeye geliyorlar mı?**
- Zaten belediye içeride, amirimiz içeride.
- Evet belediye binası burası
- **Baktığımız modülü milli eğitim bakanlığından mı bakıyorsunuz?**
- Milli eğitim müdürlüğünde resim bölümü var aöa görünmüyor.
- Ben bakamıyorum ben örnek almak istedim giremedim.
- **Milli eğitimin sayfasında yaşam boyu öğrenme altında geçiyor sanırım.**

- Yok. Milli eğitim kendi şeyi var hatta o modülü de kendim verdim oraya. Ben kumlama resim modülünü vermeye gittim o da verilmemiş açıkta kalmışlar 'Madem bunu yazdın, getirdin yağlı boyayı da verir misiniz?' Dediler.
- **Siz oluşturduğunuz modülü?**
- Alt seviyesini ben oluşturdum ondan sonrasını da saatleriyle falan da oluşturduktan sonra gönderdim.
- **Tam kaynağı bulmuşum Ankara'da . Çok teşekkür ederim Hocam ağızınıza sağlık.**

Kübra

- **Kurslara katılma nedeni nedir?**
- Güzel sanatlar düşünürüm üniversite bir de fırçaya elim alışsın diye bir de görsel olarak ta elimi geliştirmek için de deniyorum.
- **Kursa başlayalı neler yaptınız?**
- 2 yıldır geliyorum kurslara. Şerif Hocanın 2. Yıldır öğrencisiyim.
- Kendimi geliştirdiğimi düşünüyorum. Kara kalem de çizebiliyorum yağlı boya da
- **Bir program var mı, müfredata bağlı mı çalışıyorsunuz yoksa istediğiniz gibi mi?**
- Geçen yıl hoca önce kara kalem boyut olarak çalıştırıyordu, bu yıl kendi istediğimiz gibi çalışıyoruz.
- **Peki, hangi konuları işlediniz? Konu işlediniz mi?**
- Işık, gölge, boyut o konuları işledik.
- **Atölyeye girdin nasıl çalışıyorsunuz, bir görseli beğendiniz hocaya sundunuz onaylarsa sizde çalışmaya başlıyorsunuz?**
- Evet. O şekilde oluyor.
- **Peki, atölye dışında evde de resim yapıyor musunuz?**
- Evet yapıyorum.
- **Kursta öğrendiklerinizi dışarıda uyguluyorsunuz. Peki, sergilere katılıyor musunuz?**
- Vakit buldukça gidiyorum.
- **Sosyal hayatınız da kursa başlayalı ne gibi değişimler oldu?**
- Ben zaten genel olarak sanat tarihi falan seviyorum. O yönden kitaplar okumayı da seviyorum. Resme başlamada da ilk ilgimi o çekti. Şimdi de bana iyi geliyor.

- **İyi geliyor. Harika.. Peki, kursun içerisinde sanat tarihi olsun ister misiniz?**
- Burada... Olsa iyi olurdu.
- **Olsa katılırdınız, perspektif falan.**
- Evet.
- **Gördünüz mü peki hiç perspektif?**
- Hayır.

Şule

- Kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?

- Resim yapmayı seviyorum. Yoğun bir işim var, buraya geldiğim zaman rahatlıyorum.

- Bir nebze iş stresinden kurtuluyorsunuz.

- Sevdiğim bir şey yapmak istiyorum. Kendime ait bir zaman kullanmak istiyorum.

- Peki, şu ana kadar neler yaptınız? Eğitim kurumunun programı var mı?

- İlk defa böyle bir kuruma geliyorum ben, 5. Tablom daha önce hiç resim yapmadım, eğitimim yok. Güzel eğitim veriyorlar, yeteri kadar sonuçta üniversite eğitimi almayacağız.

- Sizi tatmin ediyor?

- Tatmin ediyor gayet te güzel geliştirici tekniklerde öğretiyorlar.

- Beğendiğiniz bir görselin çıktısını alıp bakarak yağlı boya tabloya çeviriyorsunuz?

- Evet

- Siz daha çok hangi konuları işliyorsunuz?

- Ben daha çok yapı. Cami, bina..

- Mimari. Peki, buraya geldiğiniz zaman ders ne şekilde işleniyor?

- Kendimiz gönlümüze göre resim seçiyoruz. Bazen hocamız öneriyor, yol gösterici oluyor. Bazen de biz şu tarz resim yapmak istiyoruz görsel var mı diye soruyoruz. Burada arkadaşlarımız da çok güzel, farklı bir çevre, iş ortamından farklı o da çok güzel yani.

- Peki, ne kadar süredir devam ediyorsunuz?

- 4-5 ay oldu.

- **Öğrendiklerinizi deneyimleye biliyor musunuz?**

- Her yaptığım tablo daha güzel oluyor.

- **Evde resim yapıyor musunuz yoksa sadece kursta mı?**

- Kursta yapıyorum.

- **Sosyal hayatınız da kursa başlayalı ne gibi değişimler oldu?**

- Sosyal hayatımda resimlerimi beğeniyorlar, hoşuma gidiyor Özgüven oluşturuyor.

Yasemin

- **Kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?**

- Zor günler geçirdim ailemden çok kişiyi kaybettim. Psikolojik tedavi almak yerine buralara başlamayı tercih ettim. Ondan sonra da torunlarıma iyi bir miras bırakayım. Anı olarak yapıyorum, tanıdıklarına eşime dostuma.

- **Harika. Kaplumbağa terbiyecisi..**

- **Size iyi hissettirmek için resim değil de başka bir şey olsa fark eder miydi?**

- Takı tasarımı gittim, dikişe gittim ama en mutlu resimde oldum.

- **En çok orada rahat ettiniz. Neden peki?**

- Bilmiyorum ama mutlu oluyorum. Hafta sonu olmasına rağmen koşarak geliyorum.

- **Peki, şuana kadar neler yaptınız?**

- Hep yağlı boya tablo yaptım.

- **Ne kadar süredir devam ediyorsunuz?**

- Bir yıldır devam ediyorum.

- **Peki, buraya geldiğinizde dersler ne şekilde işleniyor? Yani kapıdan içeriye giriyorsunuz, beğendiğiniz bir görsel oluyor.**

- Buna hocamızla karar veriyorum genelde evet ben bunu beğendim ama nasıl diye hocamın görüşlerini alıyorum. Ondan sonra o işe başlıyorum.

- **Müfredat içerisinde Sanat Tarihi, desen dersi ya da resimle alakalı herhangi bir ders olsun ister misiniz yoksa şuan ki durum sizi mutlu ediyor mu?**

- Tabi değişiklik güzel olur zaten hocamız zaman zaman tekliflerde bulunuyor, hocamız çok yönlü olduğu için, hocamızdan memnunuz. Mesela şu anda yapıştır tarzı yapıldı. 3 boyutlular yapıldı.

- **Kursta öğrendiklerinizi dışarıda deneyimleye biliyor musunuz? Evde çalışıyor musunuz? Sergi geziyor musunuz?**
- Evet. Ben kurstan önce de sergilere gidiyordum zaten. Ama evde resim yapmıyorum.
- **Peki, sosyal hayatınızda ne gibi değişimler? Gerçi siz en başında söylediniz.**
- Şu an çok mutluyum. Sıkıntılı bir dönemi atlatmama yardımcı oldu. Ev hanımlarına da tavsiye ederim yani. Hastanede oturup sıra bekleyeceklerine gelsinler burada resim yapsınlar.
- **Bizim de amacımız o aslında**

Ümit

- **Kursa katılma nedeniniz?**
- 2 sene önce emekli oldum. Belediyenin bazı kurslarına katıldım. İlk emekli olduğum sene Kuran kursuna katıldım. Geçen sene halk eğitimin resim kursuna gittim. Bizim hocamız yurt dışına gittiği için bu sene de buraya geldim. Çok mutluyum iyi ki emekli olmuşum. İyi ki böyle bir sanatla uğraşıyorum.
- **Şu ana kadar neler yaptınız acaba resim kursunda?**
- Kumlama resim kursuna geliyorum 7 tane tablo yaptım. Hafta sonları da yağlı boya kursuna geliyorum. Yağlı boyaya daha önceki yıllarda da gelmişim. Güzel resimler çıkarıyorum. Mutlu oluyorum, deşarj oluyorum.
- **Buranın yani eğitim kurumunun bir programı var mı? Müfredat dahilinde mi çalışılıyor yoksa siz istediğiniz şekilde mi çalışıyorsunuz?**
- Tabi hocamıza danışıyoruz. Resim gösteriyoruz beraber karar veriyoruz.
- **Hangi konuları işliyorsunuz daha çok?**
- Her türlü konuyu işletiyor hocam. Herkesin mutlu olacağı konuyu seçiyor. Herkes sevdiği resmi yapıyor.
- **Siz resmi seçiyorsunuz şu olsun şeklinde hocanızın da onayıyla yapıyorsunuz.**
- Evet. Yapabileceğimize inanırsa onaylıyor.
- **Başında desen dersi gibi ya da sanata giriş gibi ders oldu mu yoksa direkt yağlı boya ile başladınız?**
- Yani ben geçen sene halk eğitime gittim, çiçeklerle başladım. Bu sene de burada devam ediyorum.
- **Burada öğrendiklerinizi kurs dışında da uygulayabiliyor musunuz?**

- Tabi bazen yazın müsait olursam çalışıyorum. Ama bu kurs bana çok şeyler öğretti, çok memnun kaldım.
- **Peki, sosyal hayatınız da değişim oldu mu?**
- Oldu tabi. Nasıl oldu ben emekli oldum. Böyle bayanlarda günler olur ben alışkın olmadığım için burada daha mutluyum. Kabalık bir ortam hocamızın nezaretinde güzel bilgiler öğreniyorum, yapıp hediye veriyorum. Bundan güzel bir şey yok.

İpek

- Kursu katılma nedeniniz nelerdir?

- Evde durmayım, yatmayım, uyumayım uyudukça şişko olmayım. Ama oldum

- Yok. Hiç şişman değilsiniz.

- O amaçla başlamıştım tabi ama ondan sonra amaç farklılaşıyor.

- Siz farklı bir şey yapıyorsunuz.

- Burada aldığımız ders değil aslında. Yağlı boya fotokopisi geç gelince burada bunu yapayım dedim tezhip kursu alıyorum buradan ayrı olarak. Evde yapamayacağım için buraya getirdim.

- Sizde resim kursu ile diğer kursların farkı var mı? Hepsi aynı rahatlamayı sağlıyor mu yoksa resmin size kattığı bir ayrıcalık var mı?

- şimdi şöyle bir şey; daha önce peçvörk yapmıştım yine böyle halk eğitim kurslarında onu da çok seviyorum o da çok güzel ama bunun verdiğini vermiyor.

- Bu çok daha fazla sizi rahatlatıyor.

- orada da çok memnundum halimden grup çok güzeldi. Kafa dengi olmasa uzun süre gidemezdim, öğretmende keza öyle ama buna her koşulda giderim. Tabi bunda Şerife Hocamın etkisi çok fazla. 2008 den beri derslerine katılıyorum. Şerife Hoca olmasa buraya gelmezdim, evime bile çok uzak.

- Hoca iyi burada mutlusunuz. Maşallah diyelim.

- Peki, şu an kadar neler yaptınız?

- Bir sürü yağlı boyam var, kumlamam var. Buradaki kurslardan.

- Hangi konuları işliyorsunuz? Kendiniz mi seçiyorsunuz?

- En başta başlarken perspektif falan çalıştık, ışık döngü çalıştık. Konuya hakim olmak için ama buradaki kadınlar küçük çocuk değil bir an önce bir şeyler yapmak istiyorlar onun için renkleri, kontrastları işledik ondan sonra başladık. Resmimizi kendimiz seçiyoruz. Bu resmi istiyoruz dediğimiz zaman hocamız da her zaman tamam demiyor tabi ki çünkü herkesin yeteneği farklı herkes her resmi yapamıyor, yönlendiriyor.

- 8 yıldır resim mi yapıyorsunuz?

- Kumlama yapıyorum.

- Resme yağlı boyaya?

- Aslında yağlı boyaya da kumlama ile beraber başlamıştım. Bir yıl yapmadım. Şerife Hocam başlattı yağlı boyaya bir tane yapmamla devamı geldi.

- Bu sulu boya mı acaba?

- Evet, taş sulu boya.

- Evde çalışıyor musunuz?

- Çalışıyorum.

- Yağlı boya da yapıyorsunuz?

- Evet.

- Sergilere katılıyor musunuz?

- Valla kendim kişisel ya da karma sergi yapmadım, gerek te duymadım.

- Sosyal hayatınızda ne gibi değişiklikler oldu bu kurslar sayesinde?

- Daha çok arkadaş ediniyorsun, daha çok insan tanıyorsun. Belli bir kitlenin üzerine (akraba, apartman komşuları) çıkabiliyorsun.

- Peki, şu da olsa dediğiniz bir şey var mı?

- Kurs tarihinde mi?

- Mesela resim kursu kapsamında şöyle de bir şey olsaydı ekleysek dediğiniz bir şey? Her şeyden memnun musunuz?

- Ne istersek ekleriz ki.. Şerife Hoca ne istersek yapıyor ki..

- Peki, atölye olarak imkanlar olarak şöyle geniş bir ortam olsaydı gibi..

- Kumlama sınıfı olsa iyi olurdu. Bir de depoya ihtiyacımız var.

- **Yapacağınız resmi nasıl seçiyorsunuz?**

- internetten bakıyoruz, hocamızın kataloğu var.-

- **Acaba bir data olsaydı belediyenin yüklediği konulara ve ya dönemlere göre düzenleselerdi iyi olur muydu?**

- Olmaz olur mu ama kim uğraşacak.

Nimet

- **Kurslara katılma nedenleriniz nelerdir?**

- Zaten benim kara kalem çalışmam vardı, resmi seviyordum. Böyle bir kursun olduğunu duyunca; daha önceden de bazı sebeplerden dolayı bir ay kadar gidebilmişim Ankara'da devam ettirmek istedim. Benim eşim yok evde yalnız kaldığım için; örgü, nakış hepsini yaptım ama resim daha çok mutlu ediyor.

- **Acaba neden resimde daha mutlu oluyorsunuz?**

- Vaktin nasıl geçtiğini anlamıyorum, dalıyorum resim yaparken. Gerçekten öyle çok kaptırıyorum ki kendimi resme başlayana kadar nasıl olacak çok önemli birşeye yapacakmış gibi hissediyorum. Sanatçı olmalıymışım.

- **Yaptığınız zaten çok önemli.**

- Gerçekten kendimi öyle hissediyorum. Yeteneklerim çocukluğumdan beri içimde olan cevherler şimdi şimdi açığa çıkıyor. Anneme babama diyorum bak biz bunu yapabiliyoruz.

- **Kesinlikle**

- Gördünüz mü bize fırsat verseydiniz biz neler yapacakmışız. Sanatçı olmayı ressam olmayı çok isterdim ama fırsat verilmedi. Ailenin görgüsü daha sonra eşim izin vermedi. Gizli gizli kara kalem çizerdim eşim çocuklar uyurken. Keşke atmasaydım günlük tutar gibi tutsaydım.

- **Gelişiminizi görseydik.**

- Ama buraya da gelince de ortam çok güzel. Hafta sonlarını da iple çekiyorum.

- **Yani sizin aynı zamanda psikolojinize de iyi geldi.**

- Çok iyi geldi. Mesela eşimi kaybettikten sonra iş hayatına atıldım. Oğlumla kreş açtık orada değişik insanlar tanıya tanıya mutlu oldum. Sonra dedim ki ben insanlara açmışım. 10 yıldır ilk kez bu yıl öğlene kadar kreşteyim öğleden sonra torun bakıyorum. Hafta sonları da resme geliyorum. Ben buraya boş vakit

geçirmeye gelmiyorum. Teknikleri öğrenmeye geliyorum. Bu resmi evde hocamın yardımını olmadan öğrendiğim tekniklerle yaptım.

- **Bu zamana kadar kurslarda gördüğüm en iyi resimlerden birisi.**
- **Ne kadar süredir bu kurslara devam ediyorsunuz?**
- Bu yıl ikinci yılım. Hocamız devam ettiği sürece de devam edeceğim.
- **Anladığım kadarıyla burada her şey Şerife Hoca ile bağlantılı çok seviliyor.**
- Ama hocamızda maşa başında oturup ta her şeyi ayağına bekleyen hoca değil. O kadar fedakar ki anne gibi. Her gün 3 vesaitle gelir gider. Gider araştırır; ne nerede ucuz bulur söyler.
- **Gerçekten birçok kurs gezdim. Burası kadar başka yerde hoca ismi duymadım. Hoca bağlılığını burada gördüm.**
- Aile gibiyiz burada.
- **Evde yapıyorsunuz. Hiç sergiye katılmayı düşündünüz mü?**
- Geçen sene yaptığımız resimler sergiye çıktı.
- **Kurs kapsamında?**
- Evet. Hocamızın beğendikleri sergiye alındı.
- **Peki, başkalarının sergilerine gittiniz mi?**
- Birebir gidip gezdim diyemem ama televizyonda sürekli bu tür programları izliyorum. En azından dizi izlerken bile tabloları inceliyorum. En azından resim yaparken şunu öğrendim bakmayı öğrendik. Bakmakla görmek farklıdır ya baktığımız bir ağaca artık ağaç olarak bakmıyoruz ışıklarına renk tonlarına ay yeşilin kaç tonu kahverenginin tonları varmış diyorum. Hocamıza ben direkt söyledim görmeyi öğrendim. Önceden bakıp geçiyordum.
- **Bambaşka bir boyut açıldı aslında.**
- Tabi haberleri izlerken bile renk uymalarına kıyafetlerdeki renk uyumlarından tutun da takı uyumuna kadar. O bile resim, o renkleri uydurması bile resim.
- **Peki, en önemlisi sizin için sosyal hayatınızdaki değişiklik nedir? daha rehabilite olmanız mı? Daha mutlu hissetmeniz, daha rahat olmanız mı?**
- Tabi tabi. Bir hafta gidiyor bana buraya gelmem. İki saat bile gelsem bu ortam bana psikolojik destek sağlıyor. Özel psikoloğa gitsem hem paranı alır hem ilacı verir hem de siz gittikten sonra sizi unuttur. Ama burası; kendi kendini o kadar güzel motive ediyorsun ki, paylaşmak güzel, ortam çok güzel, arkadaşlar çok güzel. Yani herkes birbirinden bir şeyler öğreniyor hayat zaten öğrenmekten ibaret değil mi? Hayat bir okul zaten. Allah her kadına nasip etsin. Allah gecinden versin hayatta

yalnız kaldığımızda kendinize bir oda ayırıp orada resim yapmak aklından geçenleri üzüntünü yansıtabilirsin.

- **Çok teşekkür ederim.**

EK-2: Eğitmen Anketi

Yetişkin Sanat Eğitimi Eğitmen Profili Anketi

Bu araştırma “Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Kurslarının İncelenmesi: Ankara İli Örneği” başlıklı doktora tezi kapsamında yapılmakta olup aldığınız Yetişkin Sanat Eğitimi resim Kursunun değerlendirilmesinde kullanılacaktır. Vereceğiniz bilgiler araştırmacı için önemlidir ve sadece eğitim-öğretimin geliştirilmesi yönünde değerlendirilecektir. Bu nedenle anketi samimi bir şekilde dolduracağınızı umar yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Lütfen aşağıdaki kişisel bilgileri doldurunuz.

1.Yaşınız:

2.Cinsiyetiniz:

3.Mezun olduğu okul, bölüm, eğitim formasyonunuz var mı ?

4.Deneyim Süresi

0-1 yıl 1-3 yıl 3-5 yıl 5-10 yıl 10’dan fazla yıl

5. Yetişkin sanat eğitimiyle ilgili herhangi bir eğitim aldınız mı? Evetse lütfen detaylandırın.

EK-3 Öğrenci Anketi

Yetişkin Sanat Eğitimi Öğrencisi Profili Anketi

Bu araştırma “Belediyelerin Yetişkin Sanat Eğitimi Resim Kurslarının İncelenmesi: Ankara İli Örneği” başlıklı doktora tezi kapsamında yapılmakta olup aldığımız Yetişkin Sanat Eğitimi resim Kursunun değerlendirilmesinde kullanılacaktır. Vereceğiniz bilgiler araştırmacı için önemlidir ve sadece eğitim-öğretimin geliştirilmesi yönünde değerlendirilecektir. Bu nedenle anketi samimi bir şekilde dolduracağınızı umar yardımcılarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Lütfen aşağıdaki kişisel bilgileri doldurunuz.

1.Yaşınız:

2.Cinsiyetiniz: Kadın Erkek

3.Eğitim Durumunuz:

☐ Bir Okul Bitirmedim	☐ İlkokul İlköğretim/Ortaokul
☐ Genel Lise, Mesleki veya Teknik Lise	☐ Yüksek Öğretim (Önlisans)
☐ Yüksek Öğretim (Lisans)	☐ Diğer(Belirtiniz).....
☐ Lisan Üstü (Yüksek Lisans, doktora)	

4. Mesleğiniz:

5. İş gücü durumunuz nedir?

- Bir işte çalışan
- İş arayan
- Eğitime devam eden
- Emekli
- Engelli
- Ev İşleri ile Meşgul
- Diğer (Belirtiniz).....

6. Evinizin aylık geliri yaklaşık olarak hangi aralıkta yer almaktadır?

- 1.000 tl altı 1.000-2.000 tl 2.000-3.000 tl
- 3.000-4.000 tl 5.000-6.000 tl 6.000-7.000 tl
- 7.000-8.000 tl 8.000-9.000 tl 10.000 ve üzeri

7. Kursa katılma nedeniniz?

- Meslek edinme
- Boş zaman değerlendirme
- Sosyal çevre edinme
- Kişisel Gelişim
- Diğerleri(Varsa yazınız).....

EK-4 Fotoğraflar

Şekil 1. Yetişkin sanat eğitimi resim kursları örneği (Ankara)

Şekil 2. Yetişkin sanat eğitimi resim kursları örneği (Ankara)

Şekil 3. Yenimahalle Belediyesi Beştepe Kurs Merkezi Yıl Sonu Sergisi, 2017

Şekil 4. Yetişkin sanat eğitimi resim kursları örneği (Ankara)

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR